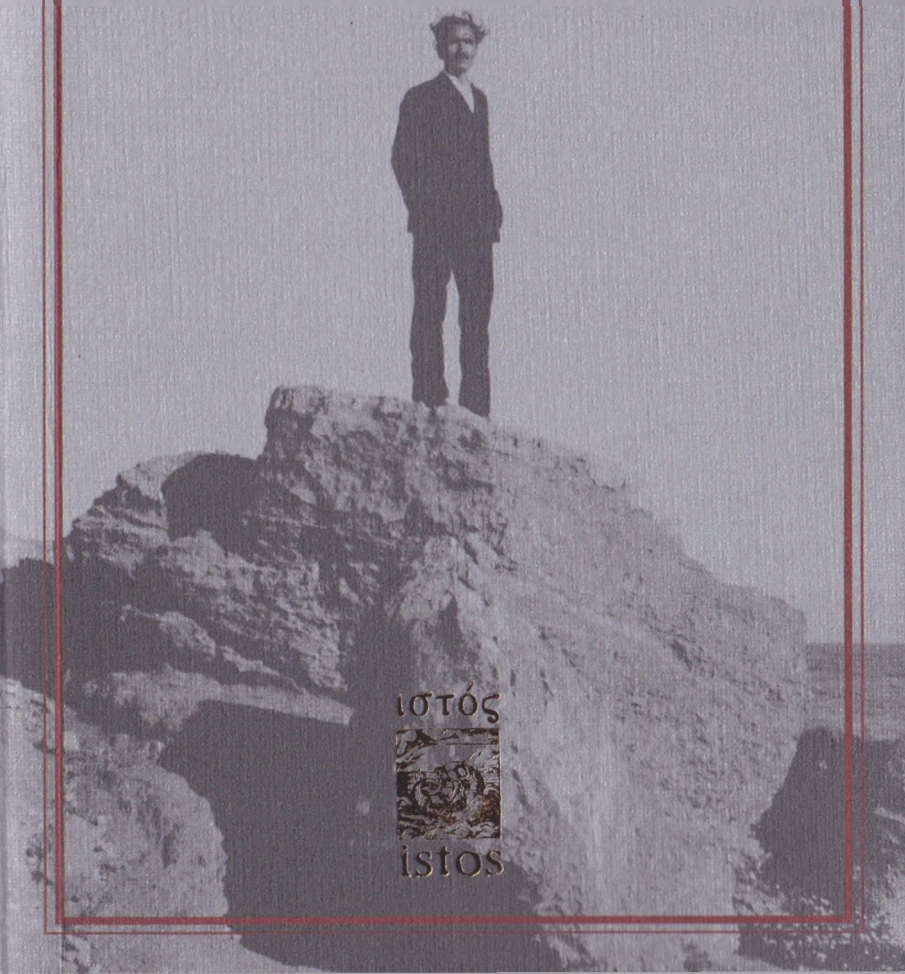
NİKOS KAZANCAKİS

ÇİLECİ

Salvatores Dei

ΑΣΚΗΤΙΚΗ

ιστός

istos

istos yayın: 2
elenika: 1

Νίκου Καζαντζάκη, *Άσκητική – Salvatores Dei*
© Patroclos Stavrou, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ 2007

Nikos Kazancakis, *Çileci – Salvatores Dei*

istos yayın, İstanbul 2012

Ευχαριστούμε θερμά τον Πάτροκλο και την Νίκη Σταύρου για την παραχώρηση του φωτογραφικού υλικού

Patroklos ve Niki Stavru'ya fotoğraf albümlerini bizimle paylaştıkları için teşekkür ederiz.

Birinci Basım: Mayıs 2012

Yayıma Hazırlayan:
Haris Rigas, Seçkin Erdi

Kapak Tasarım:
Seda Baydar

İç Tasarım:
Aykut Kaplan

istos yayın:
Mumhane Caddesi, No: 39, Aziz Andrea Manastırı Hanı, Kat 5,
Karaköy-İstanbul
Tel: +90 212 243 41 61 Faks: +90 212 292 79 75
www.istospoli.com e-mail: info@istospoli.com

ISBN 978-605-4640-02-7

Baskı: Fabrika Basım, Cendere Caddesi, No: 11 Kağıthane-İstanbul
Tel: +90 212 294 38 00

NIKOΥ KAZANTZAKH

ΑΣΚΗΤΙΚΗ

SALVATORES DEI

Dilmaç:
Harun Ömer Tarhan

NİKOS KAZANCAKİS

ÇİLECİ

TANRININ KURTARICILARI

ιστός
istos

DİLMACIN ANDICI

Asketik (*Çileci*) birçokları için, gezgin Kazancakis'in metafizik yolculuğu ya da elinizdeki Türkçe baskının arka kapağında alıntılandığı üzere yazarın sintaşındaki yazıtı da içermekte olması nedeniyle yaşam felsefesini dile getirdiği yapıtı olarak görülmekteyse de 1909 yılında Henri Bergson'un gözetiminde tamamladığı doktora tezi *Friedrich Nietzsche, Hukuk ve Devlet Felsefesi Üzerine*'nin konusu olan ve *Aleksis Zorbas'ın Yaşamı ve Dünya Görüşü* adlı ünlü eserinin önsözünde belirttiği üzere yaşamındaki en derin ayak izlerine iye dört kişiden – ötekiler Homeros, Bergson ve Zorbas – biri olan Nietzsche'nin *Törenin Soykütüğü Üzerine* adlı yapıtının "Çileci Ülküler Ne Demektir?" başlıklı üçüncü bölümüne Kazancakis'in yerelliği içerisindeki kişisel yanıtı olarak da okunabilmektedir.

Almanya'da yazıldığı 1923 yılından başlayarak son bölüm olan "Susku"nun eklenmesinin yanında birkaç küçük değişikliğe de uğramasıyla yapıtın 1964 yılı baskısındaki son biçiminin temel alındığı Türkçe metindeki Eski Türkçeden üretilmiş ya da türlü yerel ağızlardan seçilmiş olan sözcüklerin, yeni anlatım biçimlerinin ve de yazım başkalıklarının Kazancakis'in şiirsi, Eski Yunancaya öykünen ve kimi zaman da James Joyce'un *Finnegans Wake* adlı yapıtındaki kadar ağır olmamakla birlikte kendine özgü sözdağarı ile Girit ağzından oluşan dilinin ve dilmacın bunu karşılama çabasının sonuçları olarak görülmesi dileğiyle... Dilmaçlığımın "olanak"ını "etkinlik"e geçirebilmemde en çok gönül borcu duyduğum hocam Kuçuradi ile "asket" hocam Kaygı'ya esenlikler...

Harun Ömer Tarhan
Şubat 2012
Girit

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
ΣΤΟΝ ΠΑΝΤΕΛΗ ΠΡΕΒΕΛΑΚΗ

PANTELİS PREVELAKİS'E ESENLİKLER

ΑΣΚΗΤΙΚΗ

Ἐρχόμαστε ἀπὸ μιὰ σκοτεινὴ ἄβυσσο· καταλήγουμε σὲ μιὰ σκοτεινὴ ἄβυσσο· τὸ μεταξὺ φωτεινὸ διάστημα τὸ λέμε Ζωή.

Εὐτὺς ὡς γεννηθοῦμε, ἀρχίζει κι ἡ ἐπιστροφή· ταυτόχρονα τὸ ξεκίνημα κι ὁ γυρισμός· κάθε στιγμὴ πεθαίνουμε. Γι' αὐτὸ πολλοὶ διαλάλησαν: Σκοπὸς τῆς ζωῆς εἶναι ὁ θάνατος.

Μὰ κι εὐτὺς ὡς γεννηθοῦμε, ἀρχίζει κι ἡ προσπάθεια νὰ δημιουργήσουμε, νὰ συνθέσουμε, νὰ κάμουμε τὴν ὕλη ζωή· κάθε στιγμὴ γεννιούμαστε. Γι' αὐτὸ πολλοὶ διαλάλησαν: Σκοπὸς τῆς ἐφήμερης ζωῆς εἶναι ἡ ἀθανασία.

Στὰ πρόσκαιρα ζωντανὰ σώματα τὰ δυὸ τοὺτα ρέματα παλεύουν: α) ὁ ἀνήφορος, πρὸς τὴ σύνθεση, πρὸς τὴ ζωή, πρὸς τὴν ἀθανασία· β) ὁ κατήφορος, πρὸς τὴν ἀποσύνθεση, πρὸς τὴν ὕλη, πρὸς τὸ θάνατο.

Καὶ τὰ δυὸ ρέματα πηγάζουν ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς ἀρχέγονης οὐσίας. Στὴν ἀρχὴ ἡ ζωὴ ξαφνιάζει· σὰν παράνομη φαίνεται, σὰν παρὰ φύση, σὰν ἐφήμερη ἀντίδραση στὶς σκοτεινὲς αἰώνιες πηγές· μὰ βαθύτερα νιώθουμε: ἡ Ζωὴ εἶναι κι αὐτὴ ἄναρχη, ἀκατάλυτη φόρα τοῦ Σύμπαντου.

Ἀλλιῶς, ποῦθε ἡ περανθρώπινη δύναμη ποὺ μᾶς σφεντονίζει ἀπὸ τὸ ἀγέννητο στὸ γεννητὸ καὶ μᾶς γκαρδιώνει —φυτά, ζῶα, ἀνθρώπους— στὸν ἀγώνα; Καὶ τὰ δυὸ ἀντίδρομα ρέματα εἶναι ἅγια.

Χρέος μας λοιπὸν νὰ συλλάβουμε τ' ὅραμα ποὺ χωράει κι ἐναρμονίζει τὶς δυὸ τεράστιες τοῦτες ἄναρχες, ἀκατάλυτες ὁρμές· καὶ μὲ τ' ὅραμα τοῦτο νὰ ρυθμίσουμε τὸ στοχασμό μας καὶ τὴν πράξη.

ASKETİK

Kapkaranlık dipsiz bir kuyudan gelmekte, kapkaranlık dipsiz bir kuyuda sona ermekte; aradaki aydınlık uzaklığa ise Yaşam demekteyiz.

Doğar doğmaz geri dönüş de başlar; eşzamanlı olarak döngü de devinime geçer; her an ölmekteyizdir. Bu nedenledir ki, pek çok kişi buyurmuştur: "Yaşamın amacı ölümdür."

Ama doğar doğmaz yaratma, bir araya koyum, özdeğe can verme çabası da başlar; her an doğmaktayızdır. Bu nedenledir ki pek çokları buyurmuştur: "Gündelik yaşamın amacı ölümsüzlüktür."

Sonlu, canlı bedenlerde bu iki akım güreşedurmaktadırlar: a) yokuş yukarı bir araya koyuma doğru, yaşama doğru, ölümsüzlüğe doğru; b) yokuş aşağı bozunuma, özdeğe, ölüme doğru.

Her iki akım da ilkel tözün derinliklerinden kaynaklanmaktadır. İlkin yaşam afallatır, yasaya aykırı gibi görünür, doğaya aykırı gibi, kapkaranlık bengi pınarlara gündelik tepki gibi; ama daha derinden hissederiz ki: bu Yaşam ilkesizdir [anarkh], Evrenin yok edilemez istencini fora edişidir.

Yoksa, nereden fırlatmaktadır bizi doğmamış olandan doğmuşa ve bizi –bitkileri, hayvanları, insanları– çekişmede nereden yüreklendiriyor insanüstü güç? Her iki karşıt yönlü akım da kutsaldır.

Ödevimiz ise bu iki kocaman ilkesiz ve yok edilemez dürtüyü kapsayan ve âhenklendiren görüyü kavramak ve bu görüyle düşünmemizi ve eylemimizi dizeme sokmaktır.

Η ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ

ΠΡΩΤΟ ΧΡΕΟΣ

Ἥσυχα, καθαρά, κοιτάζω τὸν κόσμο καὶ λέω: Ὅλα τοῦτα ποὺ θωρῶ, γρικῶ, γεύουμαι, ὀσφραίνουμαι κι ἀγγίζω εἶναι πλάσματα τοῦ νοῦ μου.

Ὁ ἥλιος ἀνεβαίνει, κατεβαίνει μέσα στὸ κρανίο μου. Στὸ ἕνα μελίγγι μου ἀνατέλνει ὁ ἥλιος, στὸ ἄλλο βασιλεύει ὁ ἥλιος.

Τ' ἄστρα λάμπουν μέσα στὸ μυαλό μου, οἱ ἰδέες, οἱ ἀνθρῶποι καὶ τὰ ζῶα βόσκουν μέσα στὸ λιγόχρονο κεφάλι μου, τραγούδια καὶ κλάματα γιομώνουν τὰ στρουφιχτὰ κοχύλια τῶν αὐτιῶν μου καὶ τρικυμίζουν μιὰ στιγμὴ τὸν ἀγέρα·

σβήνει τὸ μυαλό μου, κι ὅλα, οὐρανὸς καὶ γῆς, ἀφανίζουνται.

«Ἐγὼ μονάχα ὑπάρχω!» φωνάζει ὁ νοῦς.

«Μέσα στὰ κατώγια μου, οἱ πέντε μου ἀνυφάντρες δουλεύουν, ὑφαίνουν καὶ ξυφαίνουν τὸν καιρὸ καὶ τὸν τόπο, τὴ χαρὰ καὶ τὴ θλίψη, τὴν ὕλη καὶ τὸ πνέμα.

»Ὅλα ρέουν τρογύρα μου σὰν ποταμός, χορεύουν, στροβιλίζουνται, τὰ πρόσωπα κατρακυλοῦν σὰν τὸ νερό, τὸ χάος μουγκρίζει.

»Μὰ ἐγώ, ὁ Νοῦς, μὲ ὑπομονή, μὲ ἀντρεία, νηφάλιος μέσα στὸν ἴλιγγο, ἀνηφορίζω. Γιὰ νὰ μὴν τρεκλίσω νὰ γκρεμιστῶ, στερεώνω ἀπάνω στὸν ἴλιγγο σημάδια, ρίχνω γιοφύρια, ἀνοίγω δρόμους, οἰκοδομῶ τὴν ἄβυσσο.

»Ἀργά, μὲ ἀγώνα, σαλεύω ἀνάμεσα στὰ φαινόμενα ποὺ γεννῶ, τὰ ξεχωρίζω βολικά, τὰ σμίγω

ÖNANIKLIK

BİRİNCİ ÖDEV

Yatışma ve arılıkla bakmaktayım acuna ve diyorum ki: Gördüğüm, işittiğim, tattığım, kokladığım ve dokunduğum her şey usumun yaratımlarıdır.

Güneş kafatasımın içerisinde yükselmekte ve alçalmaktadır. Şakaklarımın birinde doğar güneş; ötekisinde batar güneş.

Yıldızlar parlar beynimin içinde, düşünceler, insanlar ve de hayvanlar otlar kısasüreli kafamda, türküler ve ağıtlar kulaklarımın sarmal salyangozlarını doldururlar ve fırtınalar koparırlar bir an için havada; aklım kapanır ve her şey, yer, gök yok olur.

Usum haykırır: "Yalnız ben varım!"

"Yeraltı hücrelerimin içinde, beş dokumacılarım çalışmakta, örmekte ve sökmekteler uzamı ve zamanı, üzüntüyü ve sevinci, tini ve özdeği."

"Her şey akmakta yanımda yöremde bir nehir gibi, raks etmekte ve dönmekte, yüzler sular gibi aşağı dökülmekte, kaos inlemektedir."

"Ama ben, Us, sabırla, erkekçe, baş dönmesinin içinde ayık, yokuşa vuruyorum. Tökezleyip yerle bir olmamak için imi baş dönmesinin yukarısına durağanlıyor, köprüleri savuruyor, yolları açıyor, dipsiz kuyuyu yapılandırıyorum."

"Ağırdan, çekişmeyle doğurduğum görüngüler arasında salınıyorum, onları ayırt edip kolaylıkla, ağır kılgı-

μὲ νόμους καὶ τὰ ζεύω στὶς βαριὲς πραχτικές μου ἀνάγκες.

»Βάνω τάξη στὴν ἀναρχία, δίνω πρόσωπο, τὸ πρόσωπό μου, στὸ χάος.

»Δὲν ξέρω ἂν πίσω ἀπὸ τὰ φαινόμενα ζεῖ καὶ σαλεύει μιὰ μυστική, ἀνώτερή μου οὐσία. Κι οὔτε ρωτῶ· δὲ μὲ νοιάζει. Γεννοβολῶ τὰ φαινόμενα, ζωγραφίζω μὲ πλήθια χρώματα φανταχτερό, γιγάντιο ἕνα παραπέτασμα μπροστὰ ἀπὸ τὴν ἄβυσσο. Μὴ λές: "Ἀναμέρισε τὸ παραπέτασμα, νὰ δῶ τὴν εἰκόνα!" Τὸ παραπέτασμα, αὐτὸ εἶναι ἡ εἰκόνα.

»Εἶναι ἀνθρώπινο ἔργο, πρόσκαιρο, παιδὶ δικό μου, τὸ βασίλειό μου ἐτοῦτο. Μὰ εἶναι στέρεο, ἄλλο στέρεο δὲν ὑπάρχει, καὶ μέσα στὴν περιοχή του μονάχα μπορῶ γόνιμα νὰ σταθῶ, νὰ χαρῶ καὶ νὰ δουλέψω.

»Εἶμαι ὁ ἀργάτης τῆς ἄβυσσος. Εἶμαι ὁ θεατὴς τῆς ἄβυσσος. Εἶμαι ἡ θεωρία κι ἡ πράξη. Εἶμαι ὁ νόμος. Ὄξω ἀπὸ μένα τίποτα δὲν ὑπάρχει.»

Χωρὶς μάταιες ἀνταρσίες νὰ δεῖς καὶ νὰ δεχτεῖς τὰ σύνορα τοῦ ἀνθρώπινου νοῦ, καὶ μέσα στ' αὐστηρὰ τοῦτα σύνορα ἀδιαμαρτύρητα, ἀκατάπαυτα νὰ δουλεύεις — νά ποιὸ εἶναι τὸ πρῶτο σου χρέος.

Μὲ ἀντρεία, μὲ σκληρότητα στερέωσε ἀπάνω στὸ σαλευόμενο χάος τὸ καταστρόγγυλο, τὸ καταφώτιστο ἀλώνι τοῦ νοῦ, ν' ἀλωνίσεις, νὰ λιχνίσεις, σὰ νοικοκύρης, τὰ σύμπαντα.

Καθαρὰ νὰ ξεχωρίσεις κι ἡρωικὰ νὰ δεχτεῖς τὶς πικρὲς γόνιμες τοῦτες, ἀνθρώπινες, σάρκα ἀπὸ τὴ σάρκα μας, ἀλήθειες: α) Ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου φαινόμενα μονάχα μπορεῖ νὰ συλλάβει, ποτὲ τὴν οὐσία· β) κι ὄχι ὅλα τὰ φαινόμενα, παρὰ μονάχα τὰ

sal gereksinimlerimde yasalarla kavuşturarak boyunduruğa koşuyorum."

"İlkesizliğe [anarkhia] düzen koyuyorum, bir yüz veriyorum, kendi yüzümü, kaosa."

"Ola ki görüngülerin ardında gizli, benden üstün bir varlık yaşamakta ve salınmakta ise bilmiyorum. Sormuyorum da, ilgilendirmiyor beni. Görüngüler doğurup duruyorum, dipsiz kuyunun önünde cafcaflı, koskoca bir perde resmediyorum, reprenkli: 'Şu perdeyi aç da göreyim resmi!' deme sakın. Perde, odur resim."

"İnsana özgü bir yapıt, sonlu, kendi çocuğumdur bu krallığım. Ama durağandır, başka bir durağan yoktur ve yalnız onun yöresi içerisinde verimsel durabilir, sevinebilir ve de çalışabilirim."

"Ben dipsiz kuyunun ırgatıyım. Seyircisiyim dipsiz kuyunun. Kuram ve eylemim. Ben yasayım. Benim dışımda hiçbir şey yok."

Boş yere başkaldırmalar olmaksızın gör ve benimse insan aklının sınırlarını ve bu keskin sınırlar içerisinde karşı çıkmadan, çalış durmaksızın – işte ilk ödevin budur.

Salınan kaosun üzerine erkekçe ve katılık ile çepeçevre durağanla ışıl ışıl olan harman yerini usun; harmanla evreni ve yabala evin reisi gibi.

Arıcana ayırdet ve kahramanca benimse, acı ama verimli ve insanca, canımızdan can olan şu doğrulukları: a) İnsan usu yalnızca görüngüleri kavrayabilir, tözü hiç-

φαινόμενα τῆς ὕλης· γ) κι ἀκόμα στενώτερα: ὄχι κὰν τὰ φαινόμενα τοῦτα τῆς ὕλης, παρὰ μονάχα τοὺς μεταξύ τους συνειρμούς· δ) κι οἱ συνειρμοὶ τοῦτοι δὲν εἶναι πραγματικοί, ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο· εἶναι κι αὐτοὶ γεννήματα τοῦ ἀνθρώπου· ε) καὶ δὲν εἶναι οἱ μόνοι δυνατοὶ ἀνθρώπινοι· παρὰ μονάχα οἱ πιὸ βολικοὶ γιὰ τὶς πραχτικὲς καὶ νοητικές του ἀνάγκες.

Μέσα στὰ σύνορα τοῦτα, ὁ νοῦς εἶναι ὁ νόμιμος ἀπόλυτος μονάρχης. Καμιὰ ἄλλη ἐξουσία στὸ βασίλειό του δὲν ὑπάρχει.

Ἀναγνωρίζω τὰ σύνορα τοῦτα, τὰ δέχουμαι μ' ἐγκαρτέρηση, γενναιότητα κι ἀγάπη, κι ἀγωνίζουμαι μέσα στὴν περιοχή τους ἄνετα σὰ νά 'μουν ἐλεύτερος.

Ὑποτάζω τὴν ὕλη, τὴν ἀναγκάζω νὰ γίνει καλὸς ἀγωγὸς τοῦ μυαλοῦ μου. Χαίρουμαι τὰ φυτά, τὰ ζῶα, τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς θεοὺς σὰν παιδιά μου. Ὅλο τὸ Σύμπαντο τὸ νιώθω νὰ σοφιλιάζει ἀπάνω μου καὶ νὰ μὲ ἀκλουθάει σὰ σῶμα.

Σὲ ἄξαφνες φοβερὲς στιγμὲς ἀστράφτει μέσα μου: «Ὅλα τοῦτα εἶναι παιχνίδι σκληρὸ καὶ μάταιο, δίχως ἀρχή, δίχως τέλος, δίχως νόημα». Μὰ ξαναζεύουμαι, πάλι, γοργὰ στὸν τροχὸ τῆς ἀνάγκης, κι ὅλο τὸ Σύμπαντο ξαναρχινάει γύρα τρογύρα μου τὴν περιστροφή του.

Πειθαρχία, νά ἡ ἀνώτατη ἀρετή. Ἔτσι μονάχα σοζυγιάζεται ἡ δύναμη μὲ τὴν ἐπιθυμία καὶ καρπίζει ἡ προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου.

Νά πῶς μὲ σαφήνεια καὶ μὲ σκληρότητα νὰ καθορίζεις τὴν παντοδυναμία τοῦ νοῦ μέσα στὰ

bir zaman; b) bütün görüngüleri de değil, yalnız özdeğin görüngülerini; c) üstelik daha da kıttır: bırak özdeği, ilinekler arası görüngülerin ötesini bile kavrayamaz; d) bu ilinekler de ne gerçek ne de insandan bağımsız değillerdir; onlar da insanın doğurmalarıdır; e) dahası tek insanca olanaklı olanlar da değil; yalnızca kılgısal ve ussal gereksinimler için en sıkıntısız olanlardır.

Tüm bu sınırlar içerisinde us yasal ve salt tekilkedir [monarktır]. Krallığında başka bir erk yoktur.

Bu sınırları tanımakta; direşme, yiğitlik ve sevgiyle benimsemekte; yörelerinde özgürmüşçesine erinçle çekişmekteyim.

Boyuneğdiriyorum özdeğe, aklımın iyi iletkeni olmak zorunda bırakıyorum onu. Sevinçle karşılıyorum bitkileri, hayvanları, insanları ve tanrıları çocuklarımmışçasına. Tüm Evrenin üzerimdeki gönüldeş olduğunu ve beni bir bedenmişçesine izlediğini duyumsuyorum.

Yalabıklar çakıyor içimde birdenbire ürküntü verici anlarda: "Bütün bunlar boş yere oynanan çetin bir oyun, ilkesiz, sonsuz, anlamsız." Yine boyunduruğa koşuluyorum gereksinimin çarkında ve yeniden devinime geçiyor çepeçevremde tüm Evrenin döngüsü.

İlkeye bağlılık, işte en yüksek erdem budur. Yalnız bu yolla güç ve istenç denkleşir ve insanın çabası ürün verir.

İşte böyle, durulukla ve katılıkla belirleyeceksin usun görüngüler arasındaki saltık gücünü ve görüngü-

φαινόμενα καὶ τὴν ἀνικανότητα τοῦ νοῦ πέρα ἀπὸ τὰ φαινόμενα — πρὶ νὰ κινήσεις γιὰ τὴ λύτρωση. Ἀλλιῶς δὲν μπορεῖς νὰ λυτρωθεῖς.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΧΡΕΟΣ

Δὲ δέχουμαι τὰ σύνορα, δὲ μὲ χωροῦν τὰ φαινόμενα, πνίγουμαι! Τὴν ἀγωνία τούτη βαθιά, αἱματερὰ νὰ τὴ ζήσεις, εἶναι τὸ δεύτερο χρέος.

Ὁ νοῦς βολεύεται, ἔχει ὑπομονή, τοῦ ἀρέσει νὰ παίζει· μὰ ἡ καρδιὰ ἀγριεύει, δὲν καταδέχεται αὐτὴ νὰ παίξει, πλαντάει καὶ χιμάει νὰ ξεσκίσει τὸ δίχτυ τῆς ἀνάγκης.

Νὰ ὑποτάξω τὴ γῆς, τὸ νερό, τὸν ἀγέρα, νὰ νικήσω τὸν τόπο καὶ τὸν καιρό, νὰ νιώσω μὲ ποιοὺς νόμους ἁρμολογοῦνται κι ἔρχουνται καὶ ξανάρχουνται οἱ ἀντικαθρεφτισμοὶ ποὺ ἀνεβαίνουν ἀπὸ τὴν πυρωμένην ἔρημο τοῦ νοῦ, τί ἀξίαν ἔχει;

Ἕνα μονάχα λαχταρίζω: Νὰ συλλάβω τί κρύβεται πίσω ἀπὸ τὰ φαινόμενα, τί εἶναι τὸ μυστήριο ποὺ μὲ γεννάει καὶ μὲ σκοτώνει, κι ἂν πίσω ἀπὸ τὴν ὁρατὴ ἀκατάπαυτη ροὴ τοῦ κόσμου κρύβεται μιὰ ἀόρατη ἀσάλευτη παρουσία.

Ἂν ὁ νοῦς δὲν μπορεῖ, δὲν εἶναι ἔργο του νὰ ἐπιχειρήσει πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα τὴν ἡρωικὴν ἀπελπισμένην ἔξοδο, νά 'ταν νὰ μποροῦσε ἡ καρδιά μου!

Πέρα! Πέρα! Πέρα! Πέρα ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ζητῶ τὸ ἀόρατο μαστίγι ποὺ τὸν βαράει καὶ τόνε σπρώχνει στὸν ἀγώνα. Πέρα ἀπὸ τὰ ζῶα ἐνεδρεύω νὰ δῶ τὸ πρόσωπο τὸ ἀρχέγονο ποὺ μάχεται δημι-

ler ötesindeki yetersizliğini – kurtuluş için devinmeden önce. Yoksa kurtulamazsın.

İKİNCİ ÖDEV

Benimsemiyorum sınırları, görüngüler beni kapsamıyor, boğuluyorum! Tedirginliği derinden, kanayarak yaşa, ikinci ödevindir bu.

Us yerleşir, sabreder, oynamaktan hoşlanır; ama yürek yabanıllaşır, oynamayı küçümser, bunalır ve gereksinimin ağını yırtmaya atılır.

Nedir değeri boyuneğdirmenin toprağa, suya, havaya, yenginin uzam ve zamana, anlamanın hangi yasalarla kurulu olduklarını, geldiklerini ve yeniden geldiklerini usun yakıcı ıssızlığından yükselen yalgınların?

Tek bir şey özlem duyduğum: Görüngülerin arkasında neyin saklandığını, beni doğuran ve öldüren gizemin ne olduğunu, evrenin görünür ve durdurulamaz akışının arkasında görünmez ve salınmaz bir varoluşun saklanıp saklanmadığını kavramak.

Ola ki us bunu beceremeyecekse, sınırların ötesindeki kahramanca umutsuz çıkışa yeltenebileceği bir iş değilse bu, becerirdi yüreğim!

Ötesinde! Ötesinde! Ötesinde! İnsanın ötesinde, onu kırbaçlayan ve çekişmeye iten görünmez kamçının arayışındayım. Hayvanların ötesinde, akıp giden ete basılsın diye sayımsız maskeleri yeniden dökerek, ezerek, yaratarak savaşım veren ilkel yüzü görmek için pusuya

ουργώντας, συντρίβοντας, ξαναχύνοντας τὶς ἀρίφνητες μάσκες νὰ τυπωθεῖ στὸ ρεούμενο κρέας. Πέρα ἀπὸ τὰ φυτὰ ἀγωνίζουμαι νὰ ξεχωρίσω τὰ πρῶτα παραπατήματα τοῦ Ἀόρατου μέσα στὴ λάσπη.

Μιὰ προσταγὴ μέσα μου:

— Σκάψε! Τί βλέπεις;

— Ἀνθρώπους καὶ πουλιά, νερὰ καὶ πέτρες!

— Σκάψε ἀκόμα! Τί βλέπεις;

— Ἰδέες κι ὀνείρατα, ἀστραπὲς καὶ φαντάσματα.

— Σκάψε ἀκόμα! Τί βλέπεις;

— Δὲ βλέπω τίποτα! Νύχτα βουβή, πηχτὴ σὰ θάνατος. Θά 'ναι ὁ θάνατος.

— Σκάψε ἀκόμα!

— Ἄχ! Δὲν μπορῶ νὰ διαπεράσω τὸ σκοτεινὸ μεσότοιχο! Φωνὲς γρικῶ καὶ κλάματα, φτερὰ γρικῶ στὸν ἄλλον ὄχτο!

— Μὴν κλαῖς! Μὴν κλαῖς! Δὲν εἶναι στὸν ἄλλον ὄχτο! Οἱ φωνές, τὰ κλάματα καὶ τὰ φτερὰ εἶναι ἡ καρδιά σου!

Πέρα ἀπὸ τὸ νοῦ, στὸν ἱερὸ γκρεμὸ τῆς καρδιᾶς, ἀκροποδίζω τρέμοντας. Τὸ ἕνα μου πόδι ἀδράχνεται ἀπὸ τὸ σίγουρο χῶμα, τὸ ἄλλο ψάχνει στὰ σκοτεινὰ ἀπάνω ἀπὸ τὴν ἄβυσσο.

Ψυχανεμίζουμαι πίσω ἀπ' ὅλα τοῦτα τὰ φαινόμενα μιὰ μαχόμενη οὐσία. Θέλω νὰ σμίξω μαζί της.

Ψυχανεμίζουμαι πὼς κι ἡ μαχόμενη οὐσία πολεμάει πίσω ἀπὸ τὰ φαινόμενα νὰ σμίξει μὲ τὴν καρδιά μου. Μὰ τὸ σῶμα στέκεται ἀνάμεσα καὶ μᾶς χωρίζει. Ὁ νοῦς στέκεται ἀνάμεσα καὶ μᾶς χωρίζει.

yatıyorum. Bitkilerin ötesinde, Görünmez Olan'ın çamurun içindeki ilk sendeleyen adımlarını ayırdetmek için çekişmekteyim.

Bir buyruk ki içimde:

— Kazsana! Nedir gördüğün?

— İnsanlar ve kuşlar, sular ve taşlar!

— Daha da kaz! Nedir gördüğün?

— Düşünceler ve düşlemler, yalabıklar ve hortlaklar.

— Daha da kaz! Nedir gördüğün?

— Hiçbir şey görmüyorum! Dilsiz gece, yoğun ölüm gibi. Ölüm olmalı.

— Daha da kaz!

— Of! Delip geçemiyorum karanlık araduvarı. Sesler işitiyorum ve ağlayışlar, kanat çırpmaları işitiyorum öte kıyıdan!

— Ağlama! Ağlama! Öte kıyıda değil! Sesler, ağlayışlar ve çırpınışlar kendi yüreğinde.

Usun ötesinde, yüreğin kutsal uçurumunda ayakuçlarımda titreyerek ilerlemekteyim. Bir ayağım ele geçirilmiş tekin topraklarda, öteki ise dipsiz kuyunun üzerinde arayışta karanlıklar içerisinde.

Sezinlemekteyim bütün bu görüngülerin arkasında çarpışan bir tözü. Ona kavuşmayı istiyorum.

Sezinlemekteyim ki bu çarpışan töz görüngülerin ardında yüreğimle kavuşmak için savaşmakta. Ama beden arada dikilmekte ve bizi ayırmaktadır. Us arada dikilmekte ve bizi ayırmaktadır.

Ποιὸ εἶναι τὸ χρέος μου; Νὰ συντρίψω τὸ σῶμα, νὰ χυθῶ νὰ σμίξω μὲ τὸν Ἀόρατο. Νὰ σωπάσει ὁ νοῦς, ν' ἀκούσω τὸν Ἀόρατο νὰ φωνάζει.

Περπατῶ στ' ἀφρόχειλα τῆς ἄβυσσος καὶ τρέμω. Δυὸ φωνὲς μέσα μου παλεύουν.

Ὁ νοῦς: «Γιατί νὰ χανόμαστε κυνηγώντας τὸ ἀδύνατο; Μέσα στὸν ἱερὸ περίβολο τῶν πέντε αἰστήσεων χρέος μας ν' ἀναγνωρίσουμε τὰ σύνορα τοῦ ἀνθρώπου.»

Μὰ μιὰ ἄλλη μέσα μου φωνή, ἂς τὴν ποῦμε ἔχτη δύναμη, ἂς τὴν ποῦμε καρδιά, ἀντιστέκεται καὶ φωνάζει: «Ὄχι! Ὄχι! Ποτὲ μὴν ἀναγνωρίσεις τὰ σύνορα τοῦ ἀνθρώπου! Νὰ σπᾶς τὰ σύνορα! Ν' ἀρνιέσαι ὅ,τι θωροῦν τὰ μάτια σου! Νὰ πεθαίνεις καὶ νὰ λές: Θάνατος δὲν ὑπάρχει!»

Ὁ νοῦς: «Λαγαρὸ κι ἀνέλπιδο εἶναι τὸ μάτι μου καὶ θεᾶται τὰ πάντα. Ἡ ζωὴ εἶναι ἕνα παιχνίδι, μιὰ παράσταση ποὺ δίνουν οἱ πέντε θεατρίνοι τοῦ κορμιοῦ μου.

»Κοιτάζω μὲ ἀπληστία, μὲ ἀνείπωτη περιέργεια, καὶ δὲν ἔχω τὴν ἀφέλεια τοῦ χωριάτη νὰ πιστέψω, καὶ ν' ἀνέβω ἀπάνω στὴ σκηνὴ ἐπεμβαίνοντας στὴν αἱματερὴ κωμωδία.

»Εἶμαι ὁ θαματοποιὸς φακίρης ποὺ ἀκίνητος, καθούμενος στὸ σταυροδρόμι τῶν αἰστήσεων, θεᾶται νὰ γεννιέται καὶ ν' ἀφανίζεται ὁ κόσμος, θεᾶται τὰ πλήθη νὰ σαλεύουν καὶ νὰ φωνάζουν στὰ πολύχρωμα μονοπάτια τῆς ματαιότητας.

»Καρδιά, ἁπλοϊκὴ καρδιά, γαλήνεψε κι ὑποτάξου!»

Μὰ ἡ καρδιὰ ἀνατινάζεται καὶ φωνάζει: «Εἶμαι ὁ χωριάτης καὶ πηδῶ ἀπάνω στὴ σκηνὴ κι ἐπεμβαίνω στὴν πορεία τοῦ κόσμου!»

Ödevim nedir? Ezip bedenimi dökülerek Görünmez Olan'a kavuşmak. Sussun ki usum, Görünmez Olan'ın bana haykırdığını duyayım.

Dipsiz kuyunun tekinsiz dudakuçlarında yürüyor ve titriyorum. İki ses içimde güreş tutuyor.

Us: "Ne diye yitip gidiyoruz olanaksız olanın ardına düşerek? Beş duyunun kutsal kuşatması içerisinde insanın sınırlarını tanımaktır ödevimiz."

Ama içimdeki öteki bir ses de, adına altıncı güç diyelim, yürek diyelim, karşı durup haykırıyor: "Hayır! Hayır! Hiçbir zaman tanıma insanın sınırlarını! Sınırları yık! Her ne görüyorsa gözlerin yadsı! Ölsen bile de ki: Yoktur ölüm!"

Us: "Dupduru ve beklentisizdir gözüm ve her şeyi görmekte, olduğu gibi. Yaşam bir oyundur, bir gösteridir bedenimin beş oyuncusunun sergilediği."

"Doyumsuzlukla bakıyorum, söylenemeyen bir öğrenme isteğiyle ve köylüğün saflığına da iye değilim ki kanayım ve de çıkıp sahneye dalayım kanlı komedinin içine."

"Ben tansıkçı fakîrim devinimsiz, duyuların dörtyol ayardında oturmuş, seyretmekte doğsun ve yitsin diye acunu, seyretmekte yığınları sallansınlar ve haykırsınlar diye boşunalığın çok renkli yolağında."

"Yürek, bayağı yürek, dinginleş ve boyuneğ!"

Ama yürek yerinden fırlamış haykırmakta: "Köylüyüm ve atlayıp sahnenin üstüne dalıyorum ilerleyişine acunun!"

Δὲ ζυγιάζω, δὲ μετρῶ, δὲ βολεύουμαι! Ἀκολουθῶ τὸ βαθύ μου χτυποκάρδι.

Ρωτῶ, ξαναρωτῶ χτυπώντας τὸ χάος: Ποιὸς μᾶς φυτεύει στὴ γῆς ἐτούτη χωρὶς νὰ μᾶς ζητήσει τὴν ἄδεια; Ποιὸς μᾶς ξεριζώνει ἀπὸ τὴ γῆς ἐτούτη χωρὶς νὰ μᾶς ζητήσει τὴν ἄδεια;

Εἶμαι ἕνα πλάσμα ἐφήμερο, ἀδύναμο, καμωμένο ἀπὸ λάσπη κι ὀνείρατα. Μὰ μέσα μου νογῶ νὰ στροβιλίζουνται ὅλες οἱ δυνάμες τοῦ Σύμπαντου.

Θέλω μιὰ στιγμή, προτοῦ μὲ συντρίψουν, ν' ἀνοίξω τὰ μάτια μου καὶ νὰ τὶς δῶ. Ἄλλο σκοπὸ δὲ δίνω στὴ ζωή μου.

Θέλω νὰ βρῶ μιὰ δικαιολογία γιὰ νὰ ζήσω καὶ νὰ βαστάξω τὸ φοβερὸ καθημερινὸ θέαμα τῆς ἀρρώστιας, τῆς ἀσκήμιας, τῆς ἀδικίας καὶ τοῦ θανάτου.

Ξεκίνησα ἀπὸ ἕνα σκοτεινὸ σημεῖο, τὴ Μήτρα· ὁδεύω σ' ἕνα ἄλλο σκοτεινὸ σημεῖο, τὸ Μνῆμα. Μιὰ δύναμη μὲ σφεντονάει μέσα ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ βάραθρο· μιὰ ἄλλη δύναμη μὲ συντραβάει ἀκατάλυτα στὸ σκοτεινὸ βάραθρο.

Δὲν εἶμαι ὁ κατάδικος ποὺ τὸν ποτίσαν κρασὶ γιὰ νὰ θολώσει τὸ μυαλό του· μὲ λαγαρὰ τὰ φρένα, νηφάλιος, δρασκελῶ τὸ ἀνάμεσα στοὺς δυὸ γκρεμοὺς μονοπάτι.

Καὶ μάχουμαι πῶς νὰ γνέψω στοὺς συντρόφους, προτοῦ πεθάνω. Νὰ τοὺς δώσω τὸ χέρι μου, νὰ προφτάσω νὰ συλλαβίσω καὶ νὰ τοὺς ρίξω ἕναν ἀκέραιο λόγο. Νὰ τοὺς πῶ τί φαντάζουμαι πὼς εἶναι τούτη ἡ πορεία· καὶ κατὰ ποῦ ψυχανεμίζουμαι πὼς πᾶμε. Καὶ πὼς ἀνάγκη νὰ ρυθμίσουμε ὅλοι μαζὶ τὸ περπάτημα καὶ τὴν καρδιά μας.

Ölçmüyorum, tartmıyorum, yadırgıyorum yerimi! Derin yürek vuruşlarımı izliyorum.

Soruyorum, yine soruyorum vuraraktan kaosa: Kimdir bizi bu yeryüzüne eken bizden boşuğ istemeden? Kimdir köklerimizi yeryüzünden söken bizden boşuğ istemeden?

Gündelik, güçsüz bir yaratığım, çamurdan ve düşlemlerden yapılmış. Ama sezmekteyim ki Evrenin tüm güçleri içimde semâh çekmekteler.

Onlar beni ezmeden önce gözlerimi açıp bir an olsun görmektir dileğim onları. Başka bir amaç yoktur yaşamımı adadığım.

Bir gerekçe bulmayı istiyorum yaşamak için, sayrılığın, yakışıksızlığın, haksızlığın ve de ölümün bu görüntüsüne katlanmamı haklı çıkartacak.

Karanlık bir noktadan devinime geçtim, Dölyatağı'ndan; yol almaktayım bir başka karanlık noktaya, Sin'e. Hem bir güç fırlatırken beni karanlık boşluğun içinden, hem de bir başka güç tükenmek bilmeden kendisiyle çekmekte beni karanlık boşluğun içine.

Aklı allak bullak olsun diye şarap içirilmiş, ve yaptırıma çarptırılmış biri değilim ben; ayık ve dupduru usubaşındalıkla iki uçurum arasındaki yolağı bir adımda aşıyorum.

Ve savaşımını vermekteyim ölmeden önce nasıl göstereceğimin imle can yoldaşlarıma. El versem onlara, önceden yetişsem de tam bir sözü heceleyebilsem tek tek. Bunun ne mene bir ilerleyiş olduğu üzerine usumda canlandırdığım biçimi söylesem. Ve nasıl da önemlidir adımları ve yüreklerimizi hep birlikte dizeme sokmak.

Ἕνα σύνθημα, σὰ συνωμότες, ἕνα λόγο ἁπλὸ νὰ προφτάσω νὰ πῶ στοὺς συντρόφους!

Ναί, σκοπὸς τῆς Γῆς δὲν εἶναι ἡ ζωή, δὲν εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Ἔζησε χωρὶς αὐτά, θὰ ζήσει χωρὶς αὐτά. Εἶναι σπίθες ἐφήμερες τῆς βίαιης περιστροφῆς της.

Ἂς ἑνωθοῦμε, ἂς πιαστοῦμε σφιχτά, ἂς σμίξουμε τὶς καρδιές μας, ἂς δημιουργήσουμε ἐμεῖς, ὅσο βαστάει ἀκόμα ἡ θερμοκρασία τούτη τῆς Γῆς, ὅσο δὲν ἔρχουνται σεισμοί, κατακλυσμοί, πάγοι, κομῆτες νὰ μᾶς ἐξαφανίσουν, ἂς δημιουργήσουμε ἕναν ἐγκέφαλο καὶ μιὰν καρδιὰ στὴ Γῆς, ἂς δώσουμε ἕνα νόημα ἀνθρώπινο στὸν ὑπεράνθρωπινον ἀγώνα!

Τούτη ἡ ἀγωνία εἶναι τὸ δεύτερο χρέος.

ΤΡΙΤΟ ΧΡΕΟΣ

Ὁ νοῦς βολεύεται. Θέλει νὰ γιομώσει μ' ἔργα μεγάλα τὴ φυλακή του, τὸ κρανίο. Νὰ χαράξει στοὺς τοίχους ρητὰ ἡρωικά, νὰ ζωγραφίσει στὶς ἁλυσίδες του φτεροῦγες ἐλευτερίας.

Ἡ καρδιὰ δὲ βολεύεται. Χέρια χτυποῦν ἀπόξω ἀπὸ τὴ φυλακή της, φωνὲς ἐρωτικὲς ἀφουκράζεται στὸν ἀγέρα· κι ἡ καρδιά, γιομάτη ἐλπίδα, ἀποκρίνεται τινάζοντας τὶς ἁλυσίδες· καὶ σὲ μιὰν ἀστραπὴ τῆς φαίνεται πὼς ἔγιναν οἱ ἁλυσίδες φτεροῦγες.

Μὰ γρήγορα ἡ καρδιὰ πέφτει πάλι αἱματωμένη, ἔχασε πάλι τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ξαναπιάνει ὁ Μέγας Φόβος.

Καλὴ ἡ στιγμή, παράτα πίσω σου τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά, τράβα μπροστά, κάμε τὸ τρίτο βῆμα.

Önceden yetişip bir özdeyişte, komplocular gibi, yalın bir söylemde bulunsam can yoldaşlarıma! Evet, amacı Yeryüzü'nün yaşam değildir, insan değildir. Bunlar olmadan yaşadı, yaşayacak da bunlar olmadan. Bunlar gündelik kıvılcımlarıdır zorba döngülerin.

Birleşelim, sıkı sıkıya tutunalım, yüreklerimizi kavuşturalım, biz yaratalım, her ne kadar daha dayanacaksa yerin sıcaklığı; depremler, su taşkınları, buzullar, kuyruklu yıldızlar bizi ortadan kaldırmak için gelmedikçe, bir beyin ve bir yürek yaratalım Yeryüzü'ne, insanca bir anlam verelim insanüstü çekişmeye!

İşte ikinci ödevdir bu tedirginlik.

ÜÇÜNCÜ ÖDEV

Us yerleşir. Doldurmak ister büyük yapıtlarla tutukevini, kafatasını. Kazımak ister duvarlara apaçık kahramanca ve resmetmek ister zincirlere özgürlüğün kanatlarını.

Yürek yadırgar yerini. Eller vurur tutukevinin dışından, kulak kabartır havadaki kösnül seslere. Yürek ki umutla dolu, karşılık verir kırarak zincirleri. Ve bir yalabığında san ki zincirler kanatlara dönüşüvermişler.

Ama çabucak düşer yürek yine kanlar içinde, yitirir umudu yine ve Yüce Korku yakalar onu yeniden.

Zamanıdır, terkinde bırakmanın usu ve yüreği, ilerle, at üçüncü adımını.

Γλίτωσε ἀπὸ τὴν ἁπλοϊκὴ ἄνεση τοῦ νοῦ ποὺ βάνει τάξη κι ἐλπίζει νὰ ὑποτάξει τὰ φαινόμενα. Γλίτωσε ἀπὸ τὸν τρόμο τῆς καρδιᾶς ποὺ ζητάει κι ἐλπίζει νὰ βρεῖ τὴν οὐσία.

Νίκησε τὸ στερνό, τὸν πιὸ μεγάλο πειρασμό, τὴν ἐλπίδα. Τοῦτο εἶναι τὸ τρίτο χρέος.

Πολεμοῦμε γιατὶ ἔτσι μᾶς ἀρέσει, τραγουδοῦμε κι ἂς μὴν ὑπάρχει αὐτὶ νὰ μᾶς ἀκούσει. Δουλεύουμε, κι ἂς μὴν ὑπάρχει ἀφέντης, σὰ βραδιάσει, νὰ μᾶς πλερώσει τὸ μεροκάματό μας. Δὲν ξενοδουλεύουμε· ἐμεῖς εἴμαστε οἱ ἀφέντες· τὸ ἀμπέλι τοῦτο τῆς Γῆς εἶναι δικό μας, σάρκα μας κι αἷμα μας.

Τὸ σκάβουμε, τὸ κλαδεύουμε, τὸ τρυγοῦμε, πατοῦμε τὰ σταφύλια του, πίνουμε τὸ κρασί, τραγουδοῦμε καὶ κλαῖμε, ὁράματα κι ἰδέες ἀνηφορίζουν στὴν κεφαλή μας.

Σὲ ποιὰ ἐποχὴ τοῦ ἀμπελιοῦ σοῦ ἔλαχε ὁ κλῆρος νὰ δουλεύεις; Στὰ σκάμματα; Στὸν τρύγο; Στὰ ξεφαντώματα; Ὅλα εἶναι ἕνα.

Σκάβω καὶ χαίρουμαι ὅλον τὸν κύκλο τοῦ σταφυλιοῦ, τραγουδῶ μέσα στὴ δίψα καὶ στὸ μόχτο μου, μεθυσμένος ἀπὸ τὸ μελλούμενο κρασί.

Κρατῶ τὸ γιομάτο ποτήρι καὶ ξαναζῶ τὸ μόχτο τοῦ παπποῦ καὶ τοῦ πρόπαππου. Κι ὁ ἱδρώτας τῆς δουλειᾶς τρέχει κρουνὸς στὸ ἀψηλὸ καταμέθυστο κρανίο.

Εἶμαι ἕνα σακὶ γιομάτο κρέας καὶ κόκαλα, αἷμα, ἱδρώτα καὶ δάκρυα, ἐπιθυμίες καὶ ὁράματα.

Sıyrıl usun düzen kuran ve de görüngülere boyuneğdirmeyi umut eden yalın erincinden. Tözü bulmayı umut eden ve arayan yüreğin ürkekliğinden sıyrıl.

En sonuncuyu yen, sapkınlığa en büyük çağrıyı, umudu. İşte budur üçüncü ödevin.

Savaşmaktayız çün ki beğenmekteyiz böyle; türkü söylemekteyiz bizi dinleyecek kulak varsın olmasın. Çalışmaktayız, akşama değin, bize gündeliğimizi ödeyecek efendi varsın olmasın. Ele değil bu çalışma; biziz efendi; bu yeryüzünün bağı kendimizindir, canımız, kanımızdır.

Bu bağın çapasını yapmakta, budamakta onu ve bozmaktayız üzümünü ayaklarımızla çiğneyip, şarap içer, türkü söyler ve ağlarız, kafamızda görüler ve düşünceler yokuşa vurur kendilerini.

Bağın hangi döneminde çekilişten çıktı adın çalışasın diye? Çapa döneminde mi? Bağ bozumunda mı? Şölende mi? Tümü birdir.

Çapaladıkça asmaların çevresini sevinç duymaktayım, gelecek olan şaraptan esrik, susuzluğumun ve yorgunluğumun içerisinde türkü söylemekteyim.

Dolu bir bardak elimde tuttuğum, yeniden yaşamaktayım dedemin ve büyük dedemin yorgunluğunu. Ve emeğimin alınteri çağlayanlar gibi dökülmekte epesrik kafatasım yüksekliğinden.

Bir torbayım etle, kemikle, kanla, ter ve gözyaşıyla, istenç ve görüyle dolu.

Κυλιοῦμαι μιὰ στιγμὴ στὸν ἀγέρα, ἀναπνέω, χτυπάει ἡ καρδιά μου, ὁ νοῦς μου φέγγει, καὶ ξαφνικὰ ἡ γῆς ἀνοίγει καὶ χάνουμαι.

Μέσα στὸ ἐφήμερο ραχοκόκαλό μου δυὸ αἰώνια ρέματα ἀνεβοκατεβαίνουν. Μέσα στὰ σωθικά μου ἕνας ἄντρας καὶ μιὰ γυναίκα ἀγκαλιάζουνται. Ἀγαπιοῦνται καὶ μισοῦνται, παλεύουν.

Ὁ ἄντρας πλανταμένος φωνάζει: «Εἶμαι ἡ σαγίτα ποὺ θέλει νὰ σκίσει τὸ στημόνι, νὰ τιναχτεῖ ὄξω ἀπὸ τὸν ἀργαλειὸ τῆς ἀνάγκης.

»Νὰ ξεπεράσω τὸ νόμο, νὰ συντρίψω τὰ κορμιά, νὰ νικήσω τὸ θάνατο. Εἶμαι ὁ Σπόρος!»

Κι ἡ ἄλλη βαθιὰ μαυλιστικὴ φωνή, ἡ γυναικίσια, ἀποκρίνεται γαληνεμένη καὶ σίγουρη: «Κάθουμαι διπλοπόδι ἀπάνω στὸ χῶμα, ἀμολῶ τὶς ρίζες μου βαθιὰ στὰ μνήματα· δέχουμαι τὸ σπόρο ἀκίνητη καὶ τὸν θρέφω. Εἶμαι ὅλη γάλα κι ἀνάγκη.

»Καὶ λαχταρῶ νὰ γυρίσω πίσω, νὰ κατεβῶ στὸ ζῶο, νὰ κατεβῶ πιὸ χαμηλά, στὸ δέντρο, μέσα στὶς ρίζες καὶ στὰ χώματα, νὰ μὴ σαλεύω.

»Κρατῶ, σκλαβώνω τὴν πνοή, δὲν τὴν ἀφήνω νὰ πετάξει· μισῶ τὴ φλόγα ποὺ ἀνεβαίνει. Εἶμαι ἡ Μήτρα!»

Ἀφουκράζουμαι τὶς δυὸ φωνές τους· δικές μου εἶναι κι οἱ δυὸ καὶ τὶς χαίρουμαι καὶ καμιὰ δὲν ἀρνιέμαι. Ἕνας χορὸς τῶν πέντε αἰστήσεων εἶναι ἡ καρδιά μου. Ἕνας ἀντίχορος τῆς ἀπάρνησης τῶν πέντε αἰστήσεων εἶναι ἡ καρδιά μου.

Ἀρίφνητες δυνάμες ὁρατὲς κι ἀόρατες ἀγάλ-

Bir anlığına yuvarlanıyorum havada, soluklanıyorum, çarpmakta yüreğim, usum ışıldamakta ve ansızın yer yarılıyor ve kayboluyorum.

Omurga kemiğimin içinde iki bengi akım inip çıkmaktadır. İçorganlarımın içerisinde bir erkek ve bir kadın kucaklaşmakta. Sevişmekte ve kin duymakta; güreşmekteler.

Erkek darlanmış haykırmakta: "Çözgüyü parçalamak isteyen ağığnesiyim ben, havaya uçsun gereksinimin dokuma tezgâhı."

"Yasayı aşayım, bedenleri çiğneyeyim, ölümü yeneyim. Tohum'um ben!"

Ve öteki, derin çekici bir ses, kadınsı, yanıtlamakta dingin ve kuşkusuz: "Toprağın üstüne bağdaş kurmuş oturmaktayım, salmaktayım köklerimi sinlerin derinliklerine; devinimsiz benimsemekte ve beslemekteyim tohumu. Tümüyle süt ve gereksinimim ben."

"Ve geriye dönmenin özlemini duymaktayım, hayvana ineyim, daha alçaklara ineyim, ağaca, köklere ve topraklara, salınmayayım."

"Tutmakta, esir almaktayım soluğu, bırakmıyorum onu uçsun; kin güdüyorum yükselen yalaza Dölyatağı'yım ben!"

Kulak kabartmaktayım onların bu iki sesine, he ikisi de kendimin, esenlemekteyim da onları, hiçbirin yadsımamaktayım da. Beş duyuların bir raksıdır yüreğim Beş duyuların yadsımasının bir karşı-raksıdır yüreğim.

Gücüsaltık akıma karşı tedirginlik içinde yoku

λουνται καὶ μὲ ἀκολουθοῦν, ὅταν μὲ ἀγωνία, ἐνάντια στὸ παντοδύναμο ρέμα, ἀνηφορίζω.

Ἀρίφνητες δυνάμες ὁρατὲς κι ἀόρατες ἀνακουφίζουνται καὶ γαληνεύουν ὅταν, κατηφορίζοντας, γυρίζω πίσω στὰ χώματα.

Ρέει ἡ καρδιά μου. Δὲ ζητῶ τὴν ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ κόσμου. Ἀκολουθῶ τὸ φοβερὸ ρυθμό του καὶ πάω.

Ἀποχαιρέτα τὰ πάντα κάθε στιγμή. Στύλωνε τὴ ματιά σου ἀργά, παθητικὰ στὸ καθετὶ καὶ λέγε: Ποτὲ πιά!

Ἀγνάντεὺε γύρα σου: Ὅλα τοῦτα τὰ κορμιὰ ποὺ κοιτᾶς θὰ σαπίσουν. Σωτηρία δὲν ὑπάρχει.

Κοίταξε: Ζοῦνε, δουλεύουν, ἀγαποῦν, ἐλπίζουν. Κοίταξε πάλι: Τίποτα δὲν ὑπάρχει!

Ἀνεβαίνουν ἀπὸ τὰ χώματα οἱ γενεὲς τῶν ἀνθρώπων καὶ ξαναπέφτουν πάλι στὰ χώματα.

Σωριάζεται, πληθαίνει, ἀνεβαίνει ὡς τὸν οὐρανὸ ἡ ἀρετὴ κι ἡ προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου.

Ποῦ πᾶμε; Μὴ ρωτᾶς! Ἀνέβαινε, κατέβαινε. Δὲν ὑπάρχει ἀρχή, δὲν ὑπάρχει τέλος. Ὑπάρχει ἡ τωρινὴ τούτη στιγμή, γιομάτη πίκρα, γιομάτη γλύκα, καὶ τὴ χαίρουμαι ὅλη.

Καλὴ εἶναι ἡ ζωή, καλὸς ὁ θάνατος, ἡ Γῆς στρογγυλὴ καὶ στέρεη, σὰ στῆθος γυναικὸς στὶς πολυκάτεχες παλάμες μου.

Δίνουμαι σὲ ὅλα. Ἀγαπῶ, πονῶ, ἀγωνίζουμαι. Ὁ κόσμος μοῦ φαντάζει πλατύτερος ἀπὸ τὸ νοῦ, ἡ καρδιά μου ἕνα μυστήριο σκοτεινὸ καὶ παντοδύναμο.

yukarı vurduğumda kendimi, sayımsız görünür ve görünmez güç sevinç içinde izlemekte beni.

Sayımsız görünür ve görünmez güçler yükleri yeğnileşmiş dinginleşiyorlar; toprağa yokuş aşağı geri dönmekteyken ben.

Akıp gitmekte yüreğim. İstemem ilkesini ve ereğini acunun. Onun ürkütücü dizemini izleyip gitmekteyim.

Her an esenlikler dile her şeye. Ağırdan, edilgenlikle dik gözlerini her bir şeye ve de ki: Bir daha, sakın!

Gözlemle çevreni: Baktığın bütün şu bedenler çürüyecekler. Kurtuluş yok.

Bak: Yaşamakta, çalışmakta, sevmekte, umut etmekteler. Yine bak: Hiçbir şey yok!

Topraktan yükselir insan kuşakları ve yeniden düşer yine toprağa.

Yığılır, çoğalır, yükselir tâ ki göğe değin insanın erdemi ve çabası.

Nereye gidiyoruz? Sorma! İn, çık. İlke yok, erek yok. Var olan şimdiki şu andır, acıyla dolu, tatlılıkla dolu ve sevinçle karşılıyorum tümünü.

Yaşam iyidir, ölüm iyi, Yeryüzü yuvarlak ve durağan, san ki deneyimli avuçlarımda kadın göğüsleri.

Her şeye vermekteyim kendimi. Sevmekte, acı çekmekteyim, çekişmekteyim. Acun bana daha geniş görünmekte ustan, yüreğim bir gizem karanlık ve gücüsaltık.

Ἂν μπορεῖς, Ψυχή, ἀνασηκώσου ἀπάνω ἀπὸ τὰ πολύβουα κύματα καὶ πιάσε μ' ἕνα κλωθογύρισμα τοῦ ματιοῦ σου ὅλη τὴ θάλασσα. Κράτα καλὰ τὰ φρένα σου νὰ μὴ σαλέψουν. Κι ὁλομεμιᾶς βυθίσου πάλι στὸ πέλαγο καὶ ξακλούθα τὸν ἀγώνα.

Ἕνα καράβι εἶναι τὸ σῶμα μας καὶ πλέει ἀπάνω σὲ βαθιογάλαζα νερά. Ποιὸς εἶναι ὁ σκοπός μας; Νὰ ναυαγήσουμε!

Γιατὶ ὁ Ἀτλαντικὸς εἶναι καταρράχτης, ἡ Νέα Γῆς ὑπάρχει μονάχα στὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ξαφνικά, σὲ στρόβιλο βουβό, θὰ βουλιάξεις στὸν καταρράχτη τοῦ θανάτου καὶ σὺ κι ὅλη ἡ γαλέρα τοῦ κόσμου.

Χρέος σου, ἥσυχα, χωρὶς ἐλπίδα, μὲ γενναιότητα, νὰ βάνεις πλώρα κατὰ τὴν ἄβυσσο. Καὶ νὰ λές: Τίποτα δὲν ὑπάρχει!

Τίποτα δὲν ὑπάρχει! Μήτε ζωή, μήτε θάνατος. Κοιτάζω τὴν ὕλη καὶ τὸ νοῦ σὰ δυὸ ἀνύπαρχτα ἐρωτικὰ φαντάσματα νὰ κυνηγιοῦνται, νὰ σμίγουν, νὰ γεννοῦν καὶ ν' ἀφανίζουνται, καὶ λέω: «Αὐτὸ θέλω!»

Ξέρω τώρα· δὲν ἐλπίζω τίποτα, δὲ φοβοῦμαι τίποτα, λυτρώθηκα ἀπὸ τὸ νοῦ κι ἀπὸ τὴν καρδιά, ἀνέβηκα πιὸ πάνω, εἶμαι λεύτερος. Αὐτὸ θέλω. Δὲ θέλω τίποτα ἄλλο. Ζητοῦσα ἐλευτερία.

Becerirsen, Can, yüksel gürleyen dalgaların üzerine ve kuşatıcı bir bakışıyla gözünün yakala tüm denizi. Usuna iye ol ki salınmasın. Ve tümüyle birden dal açıkdenize yeniden ve çekişmeyi izle.

Bir gemidir bedenimiz, derin turkuaz mâvisi suların üstünde yüzen. Nedir ki amacımız? Karaya oturtmak!

Çün ki Atlantik bir çavlandır, Yeni Yeryüzü yalnızca insanın yüreğinde vardır, ve âniden, suskun burgaçta batacaksın ölümün çavlanına hem sen hem de acunun tüm kalyonu.

Ödevin, sessizce, beklentisizce, yiğitlikle, pruvayı dipsiz kuyuya doğrultmaktır. Ve de ki: Hiçbir şey yok!

Hiçbir şey yok! Ne yaşam; ne de ölüm. Özdeğe ve usa bakıyorum, san ki varolmayan iki kösnül hortlaklar, avlaşan, birbirine kavuşan, doğuran, ortadan yiten, ve derim ki: "Bunu istiyorum!"

Bilmekteyim ki şimdi; hiçbir şeyi ummam, hiçbir şeyden korkmam, ustan ve yürekten kurtuldum, daha yukarı çıktım, özgürüm. Budur istediğim. İstemem başka hiçbir şeyi. Özgürlüktü arandığım.

Η ΠΟΡΕΙΑ

Μὰ ξάφνου μιὰ σπαραχτικιὰ κραυγὴ μέσα μου: «Βοήθεια!» Ποιὸς φώναξε;

Μάζωξε τὴ δύναμή σου κι ἀφουκράσου· ὅλη ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μιὰ κραυγή. Ἀκούμπησε ἀπάνω στὸ στῆθος σου νὰ τὴν ἀκούσεις· κάποιος μέσα σου ἀγωνίζεται καὶ φωνάζει.

Χρέος σου, σὲ πάσα στιγμή, μέρα καὶ νύχτα, σὲ χαρὰ καὶ σὲ θλίψη, μέσα ἀπὸ τὴν καθημερινὴν ἀνάγκη, νὰ ξεχωρίσεις τὴν Κραυγὴ τούτη, νὰ τὴν ξεχωρίσεις ὁρμητικὰ ἢ συγκρατημένα, ὅπως βολεῖ στὴ φύση σου, γελώντας ἢ κλαίγοντας, ἐνεργώντας ἢ στοχαζόμενος, καὶ νὰ μάχεσαι νὰ νιώσεις ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ κιντυνεύει καὶ φωνάζει·

καὶ πῶς μποροῦμε ἐμεῖς νὰ στρατευτοῦμε, ὅλοι μαζί, καὶ νὰ τόνε λευτερώσουμε.

Μέσα στὴν πιὸ μεγάλη χαρά μας ἕνας μέσα μας φωνάζει: «Πονῶ! Θέλω νὰ ξεφύγω ἀπὸ τὴ χαρά σου! Πλαντῶ!»

Μέσα στὴν πιὸ μεγάλη ἀπελπισία μας ἕνας μέσα μας φωνάζει: «Δὲν ἀπελπίζουμαι! Παλεύω! Γαντζώνουμαι ἀπάνω ἀπὸ τὴν κεφαλή σου, ξεθηκαρώνω ἀπὸ τὸ σῶμα σου, ξεθηκαρώνω ἀπὸ τὴ γῆς, δὲ χωρῶ σὲ μυαλά, σὲ ὀνόματα, σὲ πράξες!»

Μέσα ἀπὸ τὴν πιὸ πλατιὰ ἀρετή μας ἕνας ἀνασηκώνεται, ἀπελπισμένος, καὶ φωνάζει: «Στενὴ εἶναι ἡ ἀρετή, δὲν μπορῶ ν' ἀναπνέψω· μικρός, στενὸς εἶναι ὁ Παράδεισος, δὲ μὲ χωράει· σὰν ἄνθρωπος μοῦ φαίνεται ὁ Θεός σας, δὲν τὸν θέλω!»

Ἀκούω τὴν ἄγρια κραυγὴ κι ἀνατινάζουμαι.

YÜRÜYÜŞ

Ama âniden iç parçalayan bir çığlık içimde: "Yardım et!" Kim bağırdı?

Toparla gücünü ve kulak ver; insanın yüreğinin tamamı bir çığlıktır. Dokun ki döşünün üzerine onu duyabilesin; birisi çekişmekte ve bağırmakta içinde senin.

Ödevindir; her an, gündüz gece, sevinçte ve üzüntüde gündelik gereksinimin içerisinden bu Çığlık'ı ayırdedesin, güdüsel ya da kısıtlayarak ayırdedesin, nasıl uygun düşüyorsa kendi doğana öyle, gülerek ya da ağlayarak, etkinlik ya da düşünceler içerisinde, savaşımını veresin kimin tehlike içerisinde ve bağırmakta olduğunu hissetmenin; ve bizim hep birlikte nasıl ordu düzenine geçebileceğimizin ve onu kurtarabileceğimizin.

İçerisinde en büyük sevincimizin, bağırmakta birisi içimizde: "Acı çekiyorum! Sevincinden sıyrılmak istiyorum. Darlanıyorum!"

İçerisinde en büyük umutsuzluğumuzun, birisi bağırmakta içimizde: "Umutsuzluğa düşmem! Güreşirim! Kafanın üstüne kancalayıp kendimi kınsızlaşırım bedeninden ayrılarak, kınsızlaşırım ayrılarak yeryüzünden, sığmam akıllara, adlara, eylemlere!"

İçerisinden en geniş erdemimizin ayağa kalkmakta birisi, umutsuzca ve bağırmakta: "Erdem dar, soluk alamıyorum; Cennet ufak, dar, alamıyor içine beni; insan gibi görünmekte Tanrı'nız, istemem onu!"

Yaban çığlığı işitmekte ve sarsılmaktayım. İçimde, yokuş yukarı çıkan tedirginlik bir düzene girmekte, ilk

Μέσα μου, ἡ ἀγωνία ποὺ ἀνηφορίζει συντάζεται, γιὰ πρώτη φορά, σὲ ἀκέραιη ἀνθρώπινη φωνή, στρέφεται κατὰ πρόσωπο καὶ μὲ φωνάζει — καθαρά, μὲ τ' ὄνομά μου, μὲ τ' ὄνομα τοῦ γονιοῦ μου καὶ τῆς ράτσας μου!

Εἶναι ἡ μεγάλη κρίσιμη στιγμή. Εἶναι τὸ σύνθημα τῆς Πορείας. Ἂν δὲν ἀκούσεις τὴν Κραυγὴ τούτη νὰ σκίζει τὰ σωθικά σου, μὴν ξεκινήσεις!

Ξακλούθα μὲ ὑπομονή, μὲ ὑποταγὴ τὴν ἱερὴ θητεία σου στὸν πρῶτο, στὸ δεύτερο, στὸν τρίτο βαθμὸ τῆς προετοιμασίας.

Κι ἀφουκράζου: Στὸν ὕπνο, στὸν ἔρωτα, στὴ δημιουργία, σὲ μιὰν ἀφιλόκερδή σου περήφανη πράξη ἢ μέσα σὲ βαθιὰ ἀπελπισμένη σιωπή, ξάφνου μπορεῖ ν' ἀκούσεις τὴν Κραυγὴ καὶ νὰ κινήσεις.

Ὡς τώρα ἔρεε ἡ καρδιά μου, ἀνέβαινε, κατέβαινε μὲ τὸ Σύμπαντο. Μὰ ὡς ἄκουσα τὴν Κραυγή, τὸ σπλάχνο μου καὶ τὸ Σύμπαντο χωρίστηκαν σὲ δυὸ στρατόπεδα.

Κάποιος μέσα μου κιντυνεύει, σήκωσε τὰ χέρια του καὶ μοῦ φωνάζει: «Σῶσε με!» Κάποιος μέσα μου ἀνεβαίνει, παραπατάει καὶ φωνάζει: «Βοήθεια!»

Ποιὰ στράτα ἀπὸ τὶς δυὸ αἰώνιες νὰ διαλέξω; Ξαφνικὰ νογῶ, ἀπὸ τὴν ἀπόφασή μου τούτη κρέμεται ὅλη μου ἡ ζωή· κρέμεται ὅλη ἡ ζωὴ τοῦ Σύμπαντου.

Ἀπὸ τὶς δυὸ στράτες, διαλέγω τὸν ἀνήφορο. Γιατί; Χωρὶς νοητὰ ἐπιχειρήματα, χωρὶς καμιὰ βεβαιότητα· κατέχω πόσο ἀνήμπορος στὴν κρίσιμη τούτη στιγμὴ εἶναι ὁ νοῦς κι ὅλες οἱ μικρὲς βεβαιότητες τοῦ ἀνθρώπου.

Διαλέγω τὸν ἀνήφορο, γιατὶ κατὰ κεῖ μὲ σπρώχνει ἡ καρδιά μου. «Ἀπάνω! Ἀπάνω! Ἀπάνω!» φωνάζει ἡ καρδιά μου, καὶ τὴν ἀκολουθῶ μ' ἐμπι-

kez olarak, tam olarak insan sesinde, dönüşmekte insan yüzüne ve seslenmektedir – arıcana, benim adımla, atamın adıyla ve ırkımın!

İşte o büyük dönüm noktası. Yürüyüşün özdeyişidir. İçorganlarını parçalayan bu Çığlık'ı işitmezsen, devinme!

Sabırla ve boyuneğerek izle kutsal görevini önanıklığın birinci, ikinci ve üçüncü aşamalarında.

Ve kulak ver: uykunda, sevişmende, yaratımında, çıkar gütmeyen kıvançlı eyleminde ya da umutsuz derin sessizliğinin içerisinde, âniden Çığlık'ı işitebilir ve devinime geçebilirsin.

İmdiye değin yüreğim akmaktaydı, Evren'le inmekte ve çıkmaktaydı. Ama Çığlık'ı işitmeme kadardı, bağrım ve Evren iki ordugâha ayrıldı.

Tehlikeye düşmüş birisi içimde, ellerini kaldırmış bana seslenmektedir: "Beni kurtar!" Birisi içimde yükselmekte, tökezlemekte ve seslenmekte: "Yardım et!"

Bu iki bengi yoldan hangisini seçeyim? Âniden seziyorum ki, tüm yaşamım bu karardan ötürü askıda; Evren'in tüm yaşamı askıda.

Bu iki yoldan yokuş yukarı olanı seçiyorum. Neden mi? Ussal savlar olmadan, herhangi bir kesinlik olmaksızın kavramaktayım bu dönüm noktasında usun ve insanın bütün kesinliklerinin ne kadar da çelimsiz olduğunu.

Yokuş yukarı olanı seçiyorum, çün ki oraya doğru

στοσύνη.

Νιώθω, αὐτὸ ζητάει ἀπὸ μένα ἡ τρομερὴ ἀρχέγονη Κραυγή. Πηδῶ στὸ πλευρό της! Ταυτίζω τὴ μοίρα μου μαζί της.

Κάποιος μέσα μου ἀγωνίζεται ν' ἀνασηκώσει ἕνα βάρος, ν' ἀναμερίσει τὴ σάρκα καὶ τὸ νοῦ, νικώντας τὴ συνήθεια, τὴν τεμπελιὰ καὶ τὴν ἀνάγκη.

Δὲν ξέρω ἀπὸ ποῦ ἔρχεται καὶ ποῦ πάει. Μέσα στὸ ἐφήμερο στῆθος μου ἀδράχνω τὴν πορεία του, ἀφουκράζουμαι τὸ ἀγκομαχητό του, ἀνατριχιάζω ἀγγίζοντάς τον.

Ποιὸς εἶναι; Στήνω τὸ αὐτί, θέτω σημάδια, ὀσμίζουμαι τὸν ἀγέρα. Ἀνηφορίζω, ψάχνοντας πρὸς τ' ἀπάνω, ἀγκομαχώντας. Ἀρχίζει ἡ φοβερή, ἡ μυστικὴ Πορεία.

Α΄ ΣΚΑΛΟΠΑΤΙ: ΕΓΩ

Δὲν εἶμαι καλός, δὲν εἶμαι ἁγνός, δὲν εἶμαι ἥσυχος! Ἀβάσταχτη εἶναι ἡ εὐτυχία κι ἡ δυστυχία μου, εἶμαι γιομάτος ἄναρθρες φωνὲς καὶ σκοτάδι· κυλιοῦμαι ὅλο δάκρυα κι αἵματα μέσα στὴ ζεστὴ τούτη φάτνη τῆς σάρκας μου.

Φοβοῦμαι νὰ μιλήσω. Στολίζουμαι μὲ ψεύτικα φτερά, φωνάζω, τραγουδῶ, κλαίω, γιὰ νὰ συμπνίγω τὴν ἀνήλεη κραυγὴ τῆς καρδιᾶς μου.

Δὲν εἶμαι τὸ φῶς, εἶμαι ἡ νύχτα· μὰ μιὰ φλόγα λοχίζει ἀνάμεσα στὰ σωθικά μου καὶ μὲ τρώει. Εἶμαι ἡ νύχτα ποὺ τὴν τρώει τὸ φῶς.

itmekte yüreğim beni. "Yukarı! Yukarı! Yukarı!" Bağırmakta yüreğim ve izlemekteyim onu güvenle.

Duyumsamaktayım, bunu istemekte benden ilkel Çığlık. Onun tarafına atlıyorum! Yazgımı onunla özdeşleştiriyorum.

Birisi içimde çekişmesini vermekte bir yükü kaldırmanın; alışkanlığı, tembelliği ve gereksinimi yenerek beden ile usu birbirinden ayırmanın.

Nereden gelip nereye gittiğini bilmemekteyim. Gündelik göğüs kafesimin içerisinde yürüyüşünü ele geçirip, can çekişmesine kulak vermekteyim, dokunarak ona tüylerim ürpertmekte.

Kim o? Kulak kabartıyorum, imlemi koyuyorum ve havayı kokluyorum. Yokuşa vuruyorum kendimi, yukarı doğru arayış içerisinde, can çekişerek. Korkunç ve gizil Yürüyüş başlıyor.

I. BASAMAK: BEN

İyi değilim, katkısız değilim, sessiz değilim. Dayanılmazdır mutluluğum ve de mutsuzluğum, dile dökülemez sesler ve karanlıkla doluyum; yuvarlanmaktayım tamamıyla gözyaşı ve kan bedenimin sıcak yemliğinin içinde.

Konuşmaya korkmaktayım. Yalandan kanatlarla donanmışım, yüreğimin acımasız çığlığını birlikte boğmak için bağırmakta, türküler söylemekte, ağlamaktayım.

Işık değilim, geceyim; ama bir yalaz ki yuvalanmış içorganlarımın arasına, yemekte beni. Ben ışığın yediği geceyim.

Μὲ κίντυνο, βαρυγκομώντας, τρεκλίζοντας μέσα στὸ σκοτάδι, πασκίζω νὰ τιναχτῶ ἀπὸ τὸν ὕπνο, νὰ σταθῶ λίγη ὥρα, ὅσο μπορῶ, ὄρθιος.

Μιὰ μικρὴ ἀνυπόταχτη πνοὴ μάχεται μέσα μου ἀπελπισμένα νὰ νικήσει τὴν εὐτυχία, τὴν κούραση καὶ τὸ θάνατο.

Γυμνάζω σὰν ἄλογο πολεμικὸ τὸ σῶμα μου, τὸ συντηρῶ λιτό, γερό, πρόθυμο. Τὸ σκληραγωγῶ καὶ τὸ σπλαχνίζουμαι. Ἄλλο ἄλογο δὲν ἔχω.

Συντηρῶ τὸ μυαλό μου ἀκοίμητο, λαγαρό, ἀνήλεο. Τὸ ἀμολῶ νὰ παλεύει ἀκατάλυτα καὶ νὰ κατατρώει, φῶς αὐτό, τὸ σκοτάδι τῆς σάρκας. Ἄλλο ἀργαστήρι νὰ κάνω τὸ σκοτάδι φῶς δὲν ἔχω.

Συντηρῶ τὴν καρδιά μου φλεγόμενη, γενναία, ἀνήσυχη. Νιώθω στὴν καρδιά μου ὅλες τὶς ταραχὲς καὶ τὶς ἀντινομίες, τὶς χαρὲς καὶ τὶς πίκρες τῆς ζωῆς. Μὰ ἀγωνίζουμαι νὰ τὶς ὑποτάξω σ' ἕνα ρυθμὸ ἀνώτερο ἀπὸ τὸ νοῦ, σκληρότερο ἀπὸ τὴν καρδιά μου. Στὸ ρυθμὸ τοῦ Σύμπαντου ποὺ ἀνηφορίζει.

Ἡ Κραυγὴ κηρύχνει μέσα μου ἐπιστράτεψη. Φωνάζει: «Ἐγώ, ἡ Κραυγή, εἶμαι ὁ Κύριος ὁ Θεός σου! Δὲν εἶμαι καταφύγι. Δὲν εἶμαι σπίτι κι ἐλπίδα. Δὲν εἶμαι Πατέρας, δὲν εἶμαι Γιός, δὲν εἶμαι Πνέμα. Εἶμαι ὁ Στρατηγός σου!

»Δὲν εἶσαι δοῦλος μου μήτε παιχνίδι στὶς ἀπαλάμες μου. Δὲν εἶσαι φίλος μου, δὲν εἶσαι παιδί μου. Εἶσαι ὁ σύντροφός μου στὴ μάχη.

»Κράτα γενναῖα τὰ στενὰ ποὺ σοῦ μπιστεύτηκα· μὴν τὰ προδώσεις! Χρέος ἔχεις καὶ μπορεῖς στὸ δικό σου τὸν τομέα νὰ γίνεις ἥρωας.

Karanlığın içerisinde tehlikeyle, canı sıkılarak, ve yalpalayarak uykudan fırlamaya ve birkaç saatliğine ayakta durmaya çalışmaktayım, ne kadar becerebilirsem, dimdik.

Boyuneğmez ufak bir soluk içimde savaş vermekte, mutluluğu, yorgunluğu ve ölümü yenmeye.

Beden alıştırmaları yaptırmaktayım savaş atı gibi tutmak için onu yalın, sağlam ve istekli. Katı bir eğitimden geçirmekte ve bağrıma basmaktayım onu. Başka bir ata değilim iye.

Uyanık, arı, acımasız tutmaktayım aklımı. Salıveririm ki onu tükenmek bilmeden güreşsin diye ve yiyip bitirsin bu ışık, bedenimin karanlığını. Karanlığı ışık yapacak başka bir dokuma tezgâhına değilim iye.

Yalazlanmış, yiğit ve kaygılı tutmaktayım yüreğimi. Yaşamın tüm çalkantılarını, karşıtyasalılıklarını, sevinçlerini ve acılarını duymaktayım yüreğimde. Onları usumdan daha yüksek, yüreğimden daha katı bir dizeme boyuneğdirmenin savaşımını vermekteyim. Evren'in kendini yokuş yukarı vurduğu dizemde.

Çığlık içimde sıkıyönetim duyurusunda bulunmakta. Bağırmakta: "Ben, Çığlık, Efendi'n, Tanrı'nım senin! Sığınak değilim. Ev ve umut değilim. Baba değilim, Oğul değilim, Tin değilim. Komutan'ınım senin!"

"Kölem değilsin, ne de avuçlarımda oyuncak. Arkadaşım değilsin, çocuğum değilsin. Çatışmada yoldaşımsın sen!"

"Sana güvendiğim dargeçitleri yiğitçe tut, sakın ele verme onları! Ödevin var ve kendi bölümünde kahraman olabilirsin de."

»Ἀγάπα τὸν κίντυνο. Τί εἶναι τὸ πιὸ δύσκολο; Αὐτὸ θέλω! Ποιὸ δρόμο νὰ πάρεις; Τὸν πιὸ κακοτράχαλον ἀνήφορο. Αὐτὸν παίρνω κι ἐγώ· ἀκλούθα μου!

»Νὰ μάθεις νὰ ὑπακοῦς. Μονάχα ὅποιος ὑπακούει σὲ ἀνώτερό του ρυθμὸ εἶναι λεύτερος.

»Νὰ μάθεις νὰ προστάζεις. Μονάχα ὅποιος μπορεῖ νὰ προστάζει εἶναι ἀντιπρόσωπός μου ἀπάνω στὴ γῆς ἐτούτη.

»Ν' ἀγαπᾶς τὴν εὐθύνη. Νὰ λές: Ἐγώ, ἐγὼ μονάχος μου ἔχω χρέος νὰ σώσω τὴ γῆς. Ἂν δὲ σωθεῖ, ἐγὼ φταίω.

»Ν' ἀγαπᾶς τὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὴ συνεισφορά του στὸν ἀγώνα. Μὴ ζητᾶς φίλους· νὰ ζητᾶς συντρόφους!

»Νά 'σαι ἀνήσυχος, ἀφχαρίστητος, ἀπροσάρμοστος πάντα. Ὅταν μιὰ συνήθεια καταντήσει βολική, νὰ τὴ συντρίβεις. Ἡ μεγαλύτερη ἁμαρτία εἶναι ἡ εὐχαρίστηση.

»Ποῦ πᾶμε; Θὰ νικήσουμε ποτέ; Πρὸς τί ὅλη τούτη ἡ μάχη; Σώπα! Οἱ πολεμιστὲς ποτὲ δὲ ρωτοῦνε!»

Σκύβω κι ἀφουκράζουμαι τὴν πολεμικὴ τούτη Κραυγὴ στὰ σωθικά μου. Ἀρχίζω καὶ μαντεύω τὸ πρόσωπο τοῦ Ἀρχηγοῦ, ξεκαθαρίζω τὴ φωνή του, δέχουμαι μὲ χαρὰ καὶ μὲ τρόμο τὶς σκληρὲς ἐντολές του.

Ναί, ναί, δὲν εἶμαι τίποτα. Ἕνας ἀχνὸς φωσφορισμὸς ἀπάνω στὴν ὀγρὴ πεδιάδα, ἕνα ἄθλιο σκουλήκι ποὺ σούρνεται κι ἀγαπάει, φωνάζει καὶ μιλάει γιὰ φτεροῦγες, μιὰ ὥρα, δυὸ ὧρες, κι ὕστερα τὸ στόμα του φράζει μὲ χώματα. Ἄλλη ἀπόκριση οἱ σκοτεινὲς δυνάμες δὲ δίνουν.

"Tehlikeyi sev. Nedir en zor olan? Onu isterim! Hangi yolu seçersin? En sarp yokuşu. Ben de onu seçiyorum; izle beni!"

"Boyuneğmeyi öğrenesin. Yalnızca, daha yüksek dizeme boyuneğen kişi özgürdür."

"Buyurmayı öğrenesin. Yalnızca, buyurabilen kişi bu yeryüzünün üzerindeki yetkilimdir."

"Sorumluluğu sevesin. Ve diyesin ki: Ben, birbaşıma ben yeryüzünü kurtarma ödeviyle yükümlüyüm. Ola ki kurtulmazsa, suçlusu benim."

"Her tek kişiyi çekişmedeki katkısına oranla sevesin. Arkadaş aranma; yoldaş ara!"

"Kaygılı olasın, hoşnutsuz, uyumsuz her zaman. Kolay bir alışkanlığa düştüğün zaman, ezip geçesin onu. En büyük sapkınlık hoşnut olmaktır."

"Nereye gitmekteyiz? Yenecek miyiz hiç? Ne uğruna bütün bu çatışma? Sus! Savaşçılar asla sormazlar!"

Eğilir ve kulak veririm içorganlarımdaki bu savaş Çığlık'ına. Önder'in yüzünü öngörmeye başlarım, sesini ayırdederim, zorlu buyruklarını sevinçle ve ürpertiyle benimserim.

Evet, evet, hiçbir şeyim. Nemli ovanın üzerinde fosfor parıltılı bir buğuyum, sürünmekte olan, kanatları seven, onlar için haykıran ve bir iki saat boyunca konuşmasının ardından ağzı toprakla tıkanan zavallı bir solucan. Başka bir yanıt vermemekte karanlık güçler.

Μὰ μέσα μου, μιὰ Κραυγὴ ἀνώτερή μου φωνάζει ἀθάνατη. Τί, θέλοντας καὶ μή, εἶμαι κι ἐγώ, σίγουρα, ἕνα κομμάτι ἀπὸ τ' ὁρατὸ κι ἀόρατο Σύμπαντο. Εἴμαστε ἕνα. Οἱ δυνάμες ποὺ δουλεύουν ἐντός μου, οἱ δυνάμες ποὺ μὲ σπρώχνουν καὶ ζῶ, οἱ δυνάμες ποὺ μὲ σπρώχνουν καὶ πεθαίνω εἶναι, σίγουρα, καὶ δικές του δυνάμες.

Δὲν εἶμαι ἕνα μετέωρο ἀρίζωτο στὸν κόσμο. Εἶμαι χῶμα ἀπὸ τὸ χῶμα του καὶ πνοὴ ἀπὸ τὴν πνοή του.

Δὲ φοβοῦμαι μοναχός, δὲν ἐλπίζω μοναχός, δὲ φωνάζω μοναχός μου. Μιὰ παράταξη μεγάλη, μιὰ φόρα τοῦ Σύμπαντου φοβᾶται, ἐλπίζει, φωνάζει μαζί μου.

Εἶμαι ἕνα πρόχειρο γιοφύρι, καὶ Κάποιος ἀποπάνω μου περνάει καὶ γκρεμίζουμαι ξοπίσω του. Ἕνας Ἀγωνιστὴς μὲ διαπερνάει, τρώει τὴ σάρκα μου καὶ τὸ μυαλό μου, ν' ἀνοίξει δρόμο, νὰ γλιτώσει ἀπὸ μένα. Ὄχι ἐγώ, Αὐτὸς φωνάζει!

Β' Η ΡΑΤΣΑ

Ἡ Κραυγὴ δὲν εἶναι δική σου. Δὲ μιλᾶς ἐσύ, μιλοῦν ἀρίφνητοι πρόγονοι μὲ τὸ στόμα σου. Δὲν πεθυμᾶς ἐσύ· πεθυμοῦν ἀρίφνητες γενεὲς ἀπόγονοι μὲ τὴν καρδιά σου.

Οἱ νεκροί σου δὲν κείτουνται στὸ χῶμα. Γενῆκαν πουλιά, δέντρα, ἀγέρας. Κάθεσαι στὸν ἴσκιο τους, θρέφεσαι μὲ τὴ σάρκα τους, ἀναπνὲς τὸ χνότο τους. Γενῆκαν ἰδέες καὶ πάθη, κι ὁρίζουν τὴ βουλή σου καὶ τὴν πράξη.

Οἱ μελλούμενες γενεὲς δὲ σαλεύουν μέσα στὸν ἀβέβαιο καιρό, μακριὰ ἀπὸ σένα. Ζοῦν, ἐνεργοῦν καὶ θέλουν μέσα στὰ νεφρὰ καὶ στὴν καρδιά σου.

Ama içimde, benden üstün ölümsüz bir Çığlık haykırmakta. Ne ki, isteyerek ya da istemeyerek, ben de, kesinlikle, görünür ve görünmez Evren'den bir parçayım. Biz biriz. Güçler ki içselliğimde çalışan, güçler ki beni dürten ve yaşatan, güçler ki beni dürten ve öldüren, kesinlikle, kendilerinin güçleridir de.

Köksüz bir göktaşı değilim acunda. Toprağım toprağından onun ve soluğum soluğundan onun.

Bir ben değilim korkan, bir ben değilim umut eden, bir ben değilim haykıran. Koskoca bir yığın, bir forası Evren'in korkmakta, umut etmekte, haykırmaktadır benimle.

Eğreti bir köprüyüm ben ve geçmekte Birisi üzerimden ve yıkılmaktayım arkasından. Bir Çekişmeci boydan boya geçmekte beni, bedenimi ve beynimi yemekte, yolu açmak için, benden sıyrılmak için. Ben değil, O haykırmakta!

II. BASAMAK: IRK

Senin değil bu Çığlık. Sen değilsin konuşan, sayımsız atalar konuşmakta senin ağzınla. Sen değilsin özlem duyan, sayımsız kuşakları soyunun özlem duymakta senin yüreğinle.

Ölülerin yatmaz bu toprakta. Kuş, ağaç, hava olmuşlar. Gölgelerinde oturmakta, bedenleriyle beslenmekte, soluklarıyla soluklanmaktasın. Düşünceler ve tutkular olmuşlar; ve isteminin ve eyleminin sınırlarını çizmekteler.

Gelecek kuşaklar senden uzağa salınmaz kesin olmayan zaman içerisinde. Yaşamakta, etkinlikte bulunmakta ve istenç duymaktalar böbreklerinin ve yüreğinin içerisinde.

Τὸ πρῶτο σου χρέος πλαταίνοντας τὸ ἐγώ σου εἶναι, στὴν ἀστραπόχρονη τούτη στιγμὴ ποὺ περπατᾶς στὴ γῆς, νὰ μπορέσεις νὰ ζήσεις τὴν ἀπέραντη πορεία, τὴν ὁρατὴ καὶ τὴν ἀόρατη, τοῦ ἑαυτοῦ σου.

Δὲν εἶσαι ἕνας· εἶσαι ἕνα σῶμα στρατοῦ. Μιὰ στιγμὴ κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο φωτίζεται ἕνα ἀπὸ τὰ πρόσωπά σου. Κι εὐτὺς σβήνει κι ἀνάβει ἄλλο, νεώτερό σου, ξοπίσω σου.

Ἡ ράτσα σου εἶναι τὸ μεγάλο σῶμα, τὸ περασμένο, τὸ τωρινὸ καὶ τὸ μελλούμενο. Ἐσὺ εἶσαι μιὰ λιγόστιγμη ἔκφραση, αὐτὴ εἶναι τὸ πρόσωπο. Ἐσὺ εἶσαι ὁ ἴσκιος, αὐτὴ τὸ κρέας.

Δὲν εἶσαι λεύτερος. Ἀόρατα μυριάδες χέρια κρατοῦν τὰ χέρια σου καὶ τὰ σαλεύουν. Ὅταν θυμώνεις, ἕνας πρόπαππος ἀφρίζει στὸ στόμα σου· ὅταν ἀγαπᾶς, ἕνας πρόγονος σπηλιώτης μουγκαλιέται· ὅταν κοιμᾶσαι, ἀνοίγουν οἱ τάφοι μέσα στὴ μνήμη καὶ γιομώνει βουρκόλακες ἡ κεφαλή σου.

Ἕνας λάκκος αἷμα εἶναι ἡ κεφαλή σου, καὶ μαζώνουνται κοπάδια κοπάδια οἱ γίσκιοι τῶν πεθαμένων καὶ σὲ πίνουν νὰ ζωντανέψουν.

«Μὴν πεθάνεις, γιὰ νὰ μὴν πεθάνουμε!» φωνάζουν μέσα σου οἱ νεκροί. «Δὲν προφτάσαμε νὰ χαροῦμε τὶς γυναῖκες ποὺ πεθυμήσαμε· πρόφτασε ἐσύ, κοιμήσου μαζί τους! Δὲν προφτάσαμε νὰ κάμουμε ἔργα τὶς ἰδέες μας· κάμε τις ἔργα ἐσύ! Δὲν προφτάσαμε νὰ συλλάβουμε καὶ νὰ στερεώσουμε τὸ πρόσωπο τῆς ἐλπίδας μας· στερέωσέ το ἐσύ!

»Τέλεψε τὸ ἔργο μας! Τέλεψε τὸ ἔργο μας! Μέρα νύχτα μπαινοβγαίνουμε στὸ κορμί σου καὶ φωνάζουμε. Ὄχι, δὲ φύγαμε, δὲν ξεκορμίσαμε ἀπὸ σένα, δὲν κατεβήκαμε στὴ γῆς. Μέσα ἀπὸ τὰ σωθικά σου ξακλουθοῦμε τὸν ἀγώνα. Λύτρωσέ μας!»

İlk ödevin yeryüzünde yürüdüğün şu yalabık anda, genişleterekten iye olduğun benini, yaşayabilmektir bu görünür ve de görünmez uçsuz bucaksız yürüyüşünü kendinin.

Tek bir kişi değilsin; bir kolordusun sen. Güneşin altında bir an aydınlanmakta yüzlerinden birisi. Ve kararır kararmaz biri, aydınlanıvermekte bir ötekisi, bir yenin senin, arkandaki.

Büyük olan beden ırkındır, geçmiş olan, şimdiki ve gelecek olan. Sen ufacık bir anlık dışavurum, o ise yüzün kendisidir. Sen gölgesin, et ise odur.

Özgür değilsin sen. Binlerce görünmez el tutmakta ellerini ve kımıldatmaktalar onları. Öfkelendiğin zaman, büyükbabalarından biridir köpüren senin ağzında; sevdiğin zaman, mağaradaki atalarından biridir dilsizleşen; uyuduğun zaman, açılır sinler belleğinde ve kafatasın dolar vampirlerle.

Bir çukur dolusu kandır kafatasın, toplaşmış sürülerce gölgeleri ölmüşlerinin, içmekteler seni diriltmek için.

"Ölme sakın, ölmememiz için!" diye içinde haykırmakta ölmüşlerin. "İstek duyduğumuz kadınların tadına varmaya yetişemedik; sen yetiş, yat onlarla! Düşüncelerimizi eyleme dönüştürmeye yetişemedik; eyle onları sen! Beklenti duyduğumuzun yüzünü kavrayıp ta durağanlaştırmaya yetişemedik; durağanla onu sen!"

"Sona erdir yapıtımızı! Sona erdir yapıtımızı! Gece gündüz girip çıkmaktayız bedenine ve bağırmaktayız. Hayır, kaçmadık, terketmedik bedenini senin, inmedik yeryüzüne. İçorganlarının arasında izlemekteyiz yine çekişmeyi. Kurtuluşa erdir bizi!"

Δὲ φτάνει ν' ἀκοῦς μέσα σου τὴ βουὴ τῶν προγόνων. Δὲ φτάνει νὰ τοὺς νιώθεις νὰ παλεύουν μπροστὰ ἀπὸ τὸ κατώφλι τοῦ νοῦ σου. Ὅλοι χύνουνται νὰ πιαστοῦν ἀπὸ τὸ ζεστὸ μυαλό σου, ν' ἀνέβουν πάλι στὸ φῶς τῆς μέρας.

Μὰ ἐσὺ νὰ ξεδιαλέγεις. Ποιὸς πρόγονος νὰ γκρεμιστεῖ πίσω στὰ τάρταρα τοῦ αἵματός σου καὶ ποιὸς ν' ἀνηφορίσει πάλι στὸ φῶς καὶ στὸ χῶμα.

Μὴν τοὺς λυπᾶσαι! Κάθου ἄγρυπνος στὴν καταβόθρα τῆς καρδιᾶς σου καὶ ξεδιάλεγε. Τοῦτος ὁ ἴσκιος, νὰ λές, εἶναι ταπεινός, σκοτεινός, σὰ ζῶο· νὰ φύγει! Τοῦτος εἶναι σιωπηλὸς καὶ φλεγόμενος, πιὸ ζωντανὸς ἀπὸ μένα· ἂς πιεῖ τὸ αἷμα μου ὅλο!

Φώτισε τὸ σκοτεινὸ αἷμα τῶν προγόνων, σύνταξε τὶς κραυγές τους σὲ λόγο, καθάρισε τὴ βούλησή τους, πλάτυνε τὸ στενό τους ἀνήλεο μέτωπο· αὐτὸ εἶναι τὸ δεύτερό σου χρέος.

Γιατὶ δὲν εἶσαι μονάχα σκλάβος. Εὐτὺς ὡς γεννήθηκες, μιὰ νέα πιθανότητα γεννήθηκε μαζί σου, ἕνας λεύτερος σκιρτημὸς τρικυμίζει τὴ μεγάλη ζοφερὴ καρδιὰ τοῦ σογιοῦ σου.

Φέρνεις, θὲς δὲ θές, ἕνα νέο ρυθμό. Μιὰ νέα ἐπιθυμία, μιὰ νέα ἰδέα, μιὰ θλίψη καινούρια. Θὲς δὲ θές, πλουτίζεις τὸ πατρικό σου τὸ σῶμα.

Κατὰ ποῦ θὰ κινήσεις; Πῶς θ' ἀντικρίσεις τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο, τὴν ἀρετὴ καὶ τὸ φόβο; Ὅλη ἡ γενεὰ καταφεύγει στὸ στῆθος σου καὶ ρωτάει καὶ προσδοκάει μὲ ἀγωνία.

Ἔχεις εὐθύνη. Δὲν κυβερνᾶς πιὰ μονάχα τὴ μικρὴ ἀσήμαντη ὕπαρξή σου. Εἶσαι μιὰ ζαριὰ ὅπου γιὰ μιὰ στιγμὴ παίζεται ἡ μοίρα τοῦ σογιοῦ σου.

İçinde atalarının uğultusunu işitmen yetmez. Onların usunun eşiğinde güreştutmakta olduklarını duyumsaman yetmez. Hepsi dökülmekte sıcak beynin tarafından tutulmak için, yine gün ışığına yükselmek için.

Ama seçip ayıklayacak olan sensin. Hangi atanın kanının tamularının arkasında uçurumdan düşeceğini ve hangisinin yokuş yukarı yine ışığa ve toprağa yükseleceğini.

Üzülme onlar için. Uyanık tut kendini lağımında yüreğinin ve seçip ayıkla. De ki, işte bu gölgedir alçakgönüllü ve karanlık olan, san ki hayvan; çeksin gitsin! Budur sessiz olan ve yalazlanmış, benden daha diri; varsın içsin kanımın hepsini!

Aydınlat atalarının karanlık kanını, düzenle çığlıklarını söylemle, arındır istemlerini, genişlet dar ve acımasız alınlarını; budur ikinci ödevin.

Çün ki yalnızca tutsak değilsin sen. Doğar doğmaz sen, yeni bir olasılık doğdu seninle, özgür bir sıçrayış, fırtınalar koparan soyunun kapkaranlık koskoca yüreğinde.

Getirmektesin, istesen de istemesen de, yeni bir dizemi. Yeni bir özlem, yeni bir düşünce, yepyeni bir üzüntü. İstesen de istemesen de, varlıklılaştırmaktasın baba bedenini.

Nereye doğru devineceksin? Yaşamı ve de ölümü, erdemi ve de korkuyu nasıl karşılayacaksın? Bütün bir kuşak sığınmış senin döşüne, sormakta ve beklenti duymaktalar tedirginlik içerisinde.

Yükümlülüğün var. Yalnızca küçük önemsiz varoluşunu yönetmiyorsun artık. Bir zar atışısın sen, bir an için soyunun yazgısıyla oynandığı.

Κάθε σου πράξη ἀντιχτυπάει σὲ χιλιάδες μοῖρες. Ὡς περπατᾶς, ἀνοίγεις, δημιουργᾶς τὴν κοίτη ὅπου θὰ μπεῖ καὶ θὰ ὁδέψει ὁ ποταμὸς τῶν ἀπόγονων.

Ὅταν φοβᾶσαι, ὁ φόβος διακλαδώνεται σὲ ἀναρίθμητες γενεὲς καὶ ἐξευτελίζεις ἀναρίθμητες ψυχὲς μπροστὰ καὶ πίσω σου. Ὅταν ὑψώνεσαι σὲ μιὰ γενναία πράξη, ἡ ράτσα σου ἀλάκερη ὑψώνεται καὶ ἀντρειεύει.

«Δὲν εἶμαι ἕνας! Δὲν εἶμαι ἕνας!» Τ' ὅραμα τοῦτο κάθε στιγμὴ νὰ σὲ καίει.

Δὲν εἶσαι ἕνα ἄθλιο λιγόστιγμο κορμί· πίσω ἀπὸ τὴν πήλινη ρεούμενη μάσκα σου ἕνα πρόσωπο χιλιοχρονίτικο ἐνεδρεύει. Τὰ πάθη σου κι οἱ ἰδέες σου εἶναι πιὸ παλιὰ ἀπὸ τὴν καρδιὰ κι ἀπὸ τὸ μυαλό σου.

Τὸ σῶμα σου τὸ ἀόρατο εἶναι οἱ πεθαμένοι πρόγονοι κι οἱ ἀπόγονοι οἱ ἀγέννητοι. Τὸ σῶμα σου τ' ὁρατὸ εἶναι οἱ ἄντρες, οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ ποὺ ζοῦν τῆς ἐδικῆς σου ράτσας.

Μονάχα ἐκεῖνος λυτρώθηκε ἀπὸ τὴν κόλαση τοῦ ἐγώ του ποὺ νιώθει νὰ πεινάει ὅταν ἕνα παιδὶ τῆς ράτσας του δὲν ἔχει νὰ φάει, καὶ νὰ σκιρτάει πασίχαρος ὅταν ἕνας ἄντρας καὶ μιὰ γυναίκα τοῦ σογιοῦ του φιλιοῦνται.

Ὅλα τοῦτα εἶναι μέλη τοῦ μεγάλου ὁρατοῦ κορμιοῦ σου. Πονᾶς καὶ χαίρεσαι σκορπισμένος ὡς τὰ πέρατα τῆς Γῆς μέσα σὲ χιλιάδες ὁμοαίματα κορμιά.

Ὅπως μάχεσαι γιὰ τὸ μικρό σου τὸ σῶμα, πολέμα καὶ γιὰ τὸ μεγάλο. Πολέμα ὅλα τοῦτα τὰ κορμιά σου νὰ γίνουνε δυνατά, λιτά, πρόθυμα. Νὰ φωτιστεῖ ὁ νοῦς τους, νὰ χτυπάει ἡ καρδιά τους φλε-

Her eylemin karşı kıyısına vurmaktadır binlerce yazgının. Yürürken, açmakta ve yaratmaktasın soyunun ırmağının girip yol alacağı yatağı.

Korktuğun zaman, dallanıp budaklanır sayısız kuşaklara korkun ve bayağılaştırırsın önündeki ve ardındaki sayısız canları. Yükseldiğin zaman yiğitçe bir eyleme, ırkın büsbütün yükselir ve erkekleşir.

"Tek bir kişi değilim! Tek bir kişi değilim!" İşte bu görü her an yaksın seni.

Bir anlık zavallı bir gövde değilsin; akıp geçen balçık maskenin ardında bin yıllık bir yüz pusuya yatmış. Tutkuların ve düşüncelerin daha eski yüreğinden ve aklından.

Görünmez olan bedenindir, ölmüş ataların ve torunların ve doğmamışların. Görünür olan bedenin ise senin kendi ırkında yaşayan erkekler, kadınlar ve çocuklardır.

Yalnızca, ırkından bir çocuğun yiyecek bir şeyi olmadığı zaman açlık duyan ve soyundan bir erkekle bir kadın öpüştüklerinde sevinç dolu sıçramakta olan kişi benliğinin tamusundan kurtulmuştur.

Bütün bunlar görünür büyük gövdenin üyeleridir. Acı çekmekte ve sevinç duymaktasın, saçılmışsın Yeryüzü'nün ucuna bucağına binlerce kandaş bedenlerin içerisinde.

Nasıl ki çatışmaktasın küçük bedenin için; öyle savaş büyüğü için de. Bütün bu gövdelerinin güçlü, yalın, istekli olması için savaş. Usları aydınlansın; yalazlı, yiğit,

γόμενη, γενναία, ἀνήσυχη.

Πῶς μπορεῖς νά 'σαι δυνατός, φωτεινός, γενναῖος, ἂν οἱ ἀρετὲς τοῦτες δὲν τρικυμίζουν ἀλάκερο τὸ μεγάλο σου τὸ σῶμα; Πῶς μπορεῖς νὰ σωθεῖς, ἂν δὲ σωθεῖ ἀλάκερό σου τὸ αἷμα; Ἕνας ἀπὸ τὴ ράτσα σου νὰ χαθεῖ, σὲ συντραβάει στὸ χαμό του. Ἕνα μέλος τοῦ κορμιοῦ καὶ τοῦ νοῦ σου σαπίζει.

Νὰ ζεῖς βαθιά, ὄχι σὰν ἰδέα, παρὰ ὡς σάρκα κι αἷμα, τὴν ταυτότητα τούτη.

Εἶσαι ἕνα φύλλο στὸ μέγα δέντρο τῆς ράτσας. Νὰ νιώθεις τὸ χῶμα ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὶς σκοτεινὲς ρίζες καὶ ν' ἁπλοκαμιέται στὰ κλαριὰ καὶ στὰ φύλλα.

Ποιὸς εἶναι ὁ σκοπός σου; Νὰ μάχεσαι νὰ πιαστεῖς στέρεα ἀπὸ τὸ κλαρί, κι εἴτε σὰ φύλλο εἴτε σὰν ἄνθος εἴτε σὰν καρπὸς νὰ σαλεύει μέσα σου, ν' ἀνανεώνεται καὶ ν' ἀναπνέει ἀλάκερο τὸ δέντρο.

Τὸ πρῶτο σου χρέος, ἐχτελώντας τὴ θητεία σου στὴ ράτσα, εἶναι νὰ νιώσεις μέσα σου ὅλους τοὺς πρόγονους. Τὸ δεύτερο, νὰ φωτίσεις τὴν ὁρμή τους καὶ νὰ συνεχίσεις τὸ ἔργο τους. Τὸ τρίτο σου χρέος, νὰ παραδώσεις στὸ γιὸ τὴ μεγάλη ἐντολὴ νὰ σὲ ξεπεράσει.

Ἀγωνία μέσα σου. Κάποιος παλεύει νὰ φύγει, νὰ ξεσκιστεῖ ἀπὸ τὴ σάρκα σου, νὰ γλιτώσει ἀπὸ σένα. Ἕνας σπόρος στὰ νεφρά σου, ἕνας σπόρος στὸ μυαλό σου δὲ θέλει πιὰ νά 'ναι μαζί σου, δὲ χωράει πιὰ στὸ σπλάχνο σου, μάχεται γιὰ ἐλευτερία.

«Πατέρα, δὲ χωρῶ στὴν καρδιά σου, θέλω νὰ τὴ συντρίψω, νὰ περάσω! Πατέρα, μισῶ τὸ σῶμα σου, ντρέπουμαι ποὺ εἶμαι κολλημένος μαζί σου, θὰ φύγω!

kaygılı yürekleri atsın.

İşte bu erdemler büsbütün büyük bedeninde fırtınalar koparmazsa; nasıl güçlü, aydınlık ve yiğit olabilirsin ki? Kanın büsbütün kurtulmazsa; sen nasıl kurtulabilirsin ki? Yitsin ırkından birisi; seni de birlikte çeker yok oluşuna. Gövdenin ve usunun bir üyesi çürümektedir.

Derinden yaşa bu kimliği, bir düşünce gibi değil; et ve kan olarak.

Bir yapraksın sen ırkının yüce ağacında. Karanlık köklerden yükselen ve dallara ve yapraklara serilmiş toprağı duyumsayasın.

Nedir amacın? Dallara sağlamca tutunmanın savaşımını veresin; hem yaprağıyla, hem çiçeğiyle, hem de yemişiyle salınsın, yenilensin ve soluk alsın senin içinde büsbütün o ağaç.

İlk ödevindir senin, ırkına olan görevini yerine getirerek bütün atalarını içinde duyumsamak. İkincisi, onların güdülerini aydınlatmak ve yapıtlarını sürdürmektir. Üçüncü ödevin de, oğla devretmektir en büyük buyruğu; seni geçmesini.

Tedirginlik senin içinde. Birişi kaçmak için güreşmekte, etinden yırtılıp kopmak için ve senden sıyrılmak için. Bir tohum böğründe, bir tohum aklında artık seninle birlikte olmak istememekte, artık bağrına sığmamakta, savaşımını vermekte özgürlüğün.

"Baba, sığmıyorum artık yüreğine, ezip geçmek, istiyorum onu! Kin gütmekteyim bedenine, utanmaktayım seninle yapışık olmaktan, çekip gideceğim!"

»Κατάντησες ἄλογο ὀκνό, τὰ πόδια σου πιὰ δὲν μποροῦν ν' ἀκλουθοῦν τὸ ρυθμὸ τῆς καρδιᾶς μου. Βιάζουμαι. Θὰ πεζέψω, θὰ καβαλήσω ἄλλο κορμὶ καὶ θὰ σὲ ἀφήσω στὸ δρόμο!»

Καὶ σύ, ὁ πατέρας, χαίρεσαι γρικώντας τὴν καταφρονετικιὰ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ σου. «Ὅλα, ὅλα γιὰ τὸ γιό μου!» φωνάζεις. «Ἐγὼ δὲν εἶμαι τίποτα. Ἐγὼ εἶμαι ὁ πίθηκος, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος. Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄνθρωπος, αὐτὸς ὁ γιὸς τοῦ ἀνθρώπου!»

Μιὰ δύναμη μέσα σου, ἀνώτερή σου, διαπερνάει συντρίβοντας τὸ κορμί σου καὶ τὸ νοῦ σου καὶ φωνάζει: «Παῖξε τὸ τωρινὸ καὶ τὸ σίγουρο, παῖξε το γιὰ τὸ μελλούμενο κι ἀβέβαιο!

»Μὴν κρατᾶς τίποτα γιὰ ὑστερνή. Μοῦ ἀρέσει ὁ κίντυνος. Μπορεῖ νὰ χαθοῦμε, μπορεῖ νὰ σωθοῦμε. Μὴ ρωτᾶς! Ἀπίθωνε κάθε στιγμὴ στὰ χέρια τοῦ κίντυνου τὸν κόσμον ὅλο! Ἐγώ, ὁ σπόρος τοῦ ἀγέννητου, τρώγω τὰ σωθικὰ τῆς ράτσας σου καὶ φωνάζω!»

Γ' Η ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ

Δὲ μιλᾶς ἐσύ. Μήτε εἶναι ἡ ράτσα μονάχα μέσα σου ποὺ φωνάζει· μέσα σου οἱ ἀρίφνητες γενεὲς τῶν ἀνθρώπων —ἄσπροι, κίτρινοι, μαῦροι— χιμοῦν καὶ φωνάζουν.

Λευτερώσου κι ἀπὸ τὴ ράτσα· πολέμα νὰ ζήσεις ὅλο τὸν ἀγωνιζόμενον ἄνθρωπο. Κοίτα τον πῶς ξεμασκάλισε ἀπὸ τὰ ζῶα, πῶς μάχεται νὰ σταθεῖ ὄρθιος, νὰ ρυθμίσει τὶς ἀναρθρες κραυγές, νὰ συντηρήσει τὴ φλόγα ἀνάμεσα στὶς πυροστιές, νὰ συντηρήσει τὸ νοῦ ἀνάμεσα στὰ κόκαλα τῆς κεφαλῆς του.

Ἔλεος νὰ σὲ κυριέψει γιὰ τὸ πλάσμα τοῦτο ποὺ ξεκόρμισε ἕνα πρωὶ ἀπὸ τοὺς πίθηκους, γυμνό, ἀνυπεράσπιστο, χωρὶς κέρατα καὶ δόντια, μονάχα μὲ μιὰ σπίθα φωτιὰ στὸ μαλακό του τὸ καύκαλο.

"Düştün bezgin bir atın durumuna, ayakların izleyemez oldu yüreğimin dizemini. İvmekteyim. Yaya olup, başka bir gövdeye bineceğim, seni yolda bırakacağım!"

Ve sen, baba, sevinç duymaktasın işiterekten çocuğunun küçümsenesi sesini. "Her şey, her şey oğlum için!" diye haykırmaktasın. "Ben hiçbir şeyim. Ben maymunum, o insandır. Ben insanım, o oğludur insanın!"

Bir güç içinde senin, senden yüksek, geçip gitmekte ezerek senin gövdeni ve usunu; ve haykırmakta: "Şu anı ve kesin olanı oyna; gelecek olan ve kesin olmayan için oyna onu!"

"Tutma hiçbir şeyi sonrası için. Severim tehlikeyi. Yitebiliriz de, kurtulabiliriz de. Sorma! Her an tehlikenin ellerine bırak bütün acunu! Ben, doğmamışın tohumu, ırkının içorganlarını yiyor ve haykırıyorum!"

III. BASAMAK: İNSANLIK

Sen değilsin konuşan. Irkın da değildir yalnızca içinde haykırmakta olan; sayımsız kuşakları da insanların –beyaz, sarı, siyah– öne atılmakta ve haykırmaktalar.

Irkından da özgür kıl kendini; o çekişen insanın bütünlüğünde yaşamak için savaş. Bak ona, hayvanlardan nasıl da sürgün vermekte yeni bir dal gibi, nasıl da çatışmakta dimdik ayakta durmak için, dile dökülemeyen çığlıkları dizeme sokmak için, tutmak için yalazı sacayağının arasında, tutmak için usunu kafa kemiklerinin arasında.

Yazık, bir sabah çıplak, savunmasız, boynuzsuz ve dişsiz, yumuşak bağasında yalnızca bir kıvılcımlık oduyla maymun bedeninden sıyrılmış yaratık seni ele geçirirse.

Δὲν ξέρει ἀπὸ ποῦ ἔρχεται καὶ κατὰ ποῦ πάει. Μὰ θέλει, ἀγαπώντας, δουλεύοντας, σκοτώνοντας, νὰ κυριέψει τὴ γῆς.

Κοίταξε τοὺς ἀνθρώπους, λυπήσου τους. Κοίταξε τὸν ἑαυτό σου ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, λυπήσου τον. Μέσα στὸ θαμπὸ σούρουπο τῆς ζωῆς ἀγγίζουμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ψαχνόμαστε, ρωτοῦμε, ἀφουκραζόμαστε· φωνάζουμε βοήθεια!

Τρέχουμε. Ξέρουμε πὼς τρέχουμε νὰ πεθάνουμε, μὰ δὲν μποροῦμε νὰ σταματήσουμε. Τρέχουμε.

Μιὰ λαμπάδα κρατοῦμε καὶ τρέχουμε. Τὸ πρόσωπό μας, μιὰ στιγμή, φωτίζεται· μὰ βιαστικὰ παραδίνουμε τὴ λαμπάδα στὸ γιό μας κι εὐτὺς σβήνουμε, κατεβαίνουμε στὸν Ἅδη.

Ἡ μάνα κοιτάει μπροστά, κατὰ τὴν κόρη· ἡ κόρη κοιτάει κι αὐτὴ μπροστά, πέρα ἀπὸ τοῦ ἀντρός της τὸ κορμί, κατὰ τὸ γιὸ — νά πῶς πορεύεται στὴ γῆς ἐτούτη ὁ Ἀόρατος.

Ὅλοι, χωρὶς ἔλεος, κοιτάζουμε καταμπροστά, σπρωγμένοι ἀπὸ τεράστιες πίσω μας ἀλάθευτες σκοτεινὲς δυνάμες.

Σηκώσου ἀπάνω ἀπὸ τὸ πρόσκαιρο μετερίζι τοῦ κορμιοῦ σου, κοίταξε πίσω τοὺς αἰῶνες. Τί βλέπεις; Ζῶα γιομάτα τρίχες κι αἵματα ἀνεβαίνουν ἀπὸ τὴ λάσπη ἀνταρεμένα. Ζῶα γιομάτα τρίχες κι αἵματα κατεβαίνουν ἀπὸ τὰ κορφοβούνια ἀνταρεμένα.

Σμίγουν μουγκρίζοντας οἱ δυὸ στρατοὶ σὰν ἄντρας μὲ γυναίκα καὶ γίνουνται ἕνας βῶλος αἷμα, μυαλὸ καὶ λάσπη.

Κοίταξε· οἱ λαοὶ ἀνεβαίνουν σὰ χλόη ἀπὸ τὰ χώματα καὶ πέφτουν πάλι στὰ χώματα, λίπασμα

Nereden geldiğini ve nereye doğru gittiğini bilmez. Ama severek, çalışarak, öldürerek dünyayı yönetmek ister.

İnsanlara bak, yazığın gelsin onlara. Bak kendine insanların arasında, yazığın gelsin ona. Yaşamın donuk günbatımının içinde birbirimize dokunmakta, aranmakta, sormakta, kulak kabartmakta; haykırmaktayız, yardım et!

Koşmaktayız. Ama duramayız yine de, ölmeye koştuğumuzu bilsek bile. Koşarız.

Elimizde bir meşâle koşmaktayız. Bir an aydınlanıverir yüzümüz; ama ivedilikle devrederiz meşâleyi oğlumuza ve karanlıkta kalır kalmaz iniveririz Hades'e.

Ana önüne bakmakta, kızına doğru; kız da önüne bakmakta, kocasının bedeninin ötesindeki oğluna doğru – işte böyledir Görünür Olan'ın bu yeryüzündeki yürüyüşü.

Terkimizdeki yanılgısız karanlık koskoca güçler tarafından iteklenmiş bizler, amansızca, hepimiz dosdoğru önümüze bakmaktayız.

Yüksel bedeninin eğreti metrisinin yukarısına, bak ardındaki yüzyıllara. Nedir gördüğün? Kargaşa içerisinde çamurdan yükselen kan ve kıllarla dolu hayvanlar. Kargaşa içerisinde dağın doruğundan inen kan ve kıllarla dolu hayvanlar.

İki ordu inleyerek kavuşmaktalar; erkekle kadın gibi ve bir topak kan, akıl ve çamur olmaktalar.

Bak; halklar yükselmekte topraktan çimenler gibi ve toprağa düşmekteler yine, san ki gelecekteki tohumlar

γονερὸ γιὰ τὶς μελλούμενες σπορές. Κι ἡ γῆς παχαίνει ἀπὸ τὴ στάχτη, ἀπὸ τὰ αἵματα κι ἀπὸ τὰ μυαλὰ τῶν ἀνθρώπων.

Ἀρίφνητοι χάνουνται μεσοστρατίς, γεννιοῦνται καὶ πεθαίνουν στεῖροι. Καταβόθρες ξαφνικὰ ἀνοίγουνται μὲς στὸ σκοτάδι, γκρεμίζουνται λαοί, προστάγματα δίχως συνοχὴ γρικιοῦνται μέσα στὴν ἀκατάστατη βουή, καὶ τὸ ἀνθρώπινο κοπάδι ταράζεται καὶ σκορπίζει.

Ξαφνικὰ μαντεύουμε κάτωθε καὶ γύρα μας καὶ μέσα στὴν ἄβυσσο τῆς καρδιᾶς μας τὶς τυφλές, ἀχόρταγες, χωρὶς καρδιά, χωρὶς μυαλὸ δυνάμες.

Σ' ἕνα πέλαγο τρικυμισμένο ἀρμενίζουμε, τὸ νιώθουμε σὲ μιὰν κίτρινη ἀστραπή, σ' ἕνα τσόφλι μπιστευτήκαμε τὰ πλούτη μας, τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς θεούς μας.

Κύματα σκοτεινά, πηχτά, ὅλο αἵματα οἱ αἰῶνες ἀνεβοκατεβαίνουν. Ἡ κάθε στιγμὴ εἶναι μιὰ ἄβυσσο ποὺ ἀνοίγει.

Ἀγνάντευε τὸ σκοτεινὸ πέλαγο χωρὶς νὰ τρεκλίζεις, κοίταζε κατάματα τὴν ἄβυσσο, κάθε στιγμή, χωρὶς φαντασία, ἀναίδεια καὶ φόβο. Χωρὶς φαντασία, ἀναίδεια καὶ φόβο. Μὰ δὲ φτάνει· κάμε ἕνα βῆμα ἀκόμα· πολέμησε νὰ δώσεις νόημα στ' ἀσυνάρτητα παλέματα τοῦ ἀνθρώπου.

Γύμναζε τὴν καρδιά σου νὰ κυβερνάει ὅσο μπορεῖ πιὸ ἁπλόχωρη παλαίστρα. Ἀνακύκλωνε σ' ἕναν αἰώνα, ὕστερα σὲ δυὸ αἰῶνες, ὕστερα σὲ τρεῖς, σὲ δέκα, σὲ ὅσους αἰῶνες ἀντέχεις, τὴν πορεία τοῦ ἀνθρώπου. Γύμναζε τὸ μάτι σου νὰ θεᾶται νὰ κινοῦνται λαοὶ σὲ μεγάλα χρονικὰ διαστήματα.

Βυθίζου στ' ὅραμα τοῦτο μὲ ὑπομονή, μὲ ἀγάπη κι ὑψηλὴ ἀφιλοκέρδεια· ὡσότου ἀγάλια ἐντός

için doğurgan kemre. Ve şişmanlamakta yeryüzü küllerinden, kanlarından ve akıllarından insanların.

Sayımsız insan yitmekte yolun yarısında; doğarlar ve kısır ölüp giderler. Âniden açılıverir lağımlar karanlığın içinde, halklar yuvarlanıp düşüverir, düzensiz uğultu içinde komuta zincirinden yoksun buyruklar işitilir, ve insan sürüsü ürküp dağılır.

Ve âniden öngörüveririz, altımızdaki, yanımız yöremizdeki ve yüreğimizin dipsiz kuyusunun içindeki kör, doyumsuz, yüreksiz ve akılsız güçleri.

Fırtınalı bir açıkdenize yelken açmaktayız, sarı bir yalabıkta sezmekteyiz ki inamlamışız mal varlığımızı, çocuklarımızı ve tanrılarımızı bir yumurta kabuğunun içerisinde.

Dalgalar karanlık, yoğun, büsbütün kan, yüzyıllar yükselip alçalmakta. Her tek an bir dipsiz kuyudur açılan.

Yalpalamadan gözlemle açıkdenizi, dik gözlerini dipsiz kuyuya, her an, imgeleme, hayasızlığa ve korkuya kapılmadan. İmgelemsiz, hayalı ve korkusuz. Ama yetmez; bir adım daha at; savaş insanın bağıntısız güreşmelerine anlam vermek için.

Beden alıştırmaları yaptır ki yüreğine, güreş alanı olabildiğince açıklığıyla egemenliği altında bulunsun. Yüzyıl boyunca çevrele, ardından iki, ardından üç, on, kaç yüzyıl dayanabilirsen insanın yürüyüşüne. Gözüne de alıştırmalar yaptır, görebilsin diye halkların büyük zaman aralıklarında devindiklerini.

Sabırla dal işte bu görüye, sevgiyle ve çıkar güt-

σου ὁ κόσμος ν' ἀνασάνει: νὰ φωτιστοῦν οἱ ἀγωνιζόμενοι, νὰ σμίξουν στὴν καρδιά σου καὶ ν' ἀναγνωριστοῦν ἀδερφοί.

Ἡ καρδιὰ σμίγει ὅ,τι ὁ νοῦς χωρίζει, ξεπερνάει τὴν παλαίστρα τῆς ἀνάγκης καὶ μετουσιώνει τὸ πάλεμα σὲ ἀγάπη.

Ἀκροπόδιζε στὸν ἀχόρταγο γκρεμὸ καὶ πολέμα νὰ συντάξεις τ' ὅραμα. Ἀνασήκωσε τὴν πολύχρωμη καταπαχτὴ τοῦ μυστήριου — τ' ἄστρα, τὶς θάλασσες, τοὺς ἀνθρώπους, τὶς ἰδέες· δῶσε μορφὴ καὶ νόημα στὴν ἄμορφη, ἄμυαλη ἀπεραντοσύνη.

Περιμάζωξε στὴν καρδιά σου ὅλες τὶς τρομάρες, ἀνασύνθεσε ὅλες τὶς λεπτομέρειες. Ἕνας κύκλος εἶναι ἡ λύτρωση· κλεῖσε τον!

Τί θὰ πεῖ εὐτυχία; Νὰ ζεῖς ὅλες τὶς δυστυχίες. Τί θὰ πεῖ φῶς; Νὰ κοιτᾶς μὲ ἀθόλωτο μάτι ὅλα τὰ σκοτάδια.

Εἴμαστε ἕνα γράμμα ταπεινό, μιὰ συλλαβή, μιὰ λέξη ἀπὸ τὴ γιγάντια Ὀδύσσεια. Εἴμαστε βυθισμένοι σ' ἕνα γιγάντιο τραγούδι καὶ λάμπουμε ὅπως λάμπουν τὰ ταπεινὰ χοχλάδια ὅσο εἶναι βυθισμένα στὴ θάλασσα.

Ποιὸ εἶναι τὸ χρέος μας; Ν' ἀνασηκώσουμε τὸ κεφάλι ἀπὸ τὸ κείμενο, μιὰ στιγμή, ὅσο ἀντέχουν τὰ σπλάχνα μας, καὶ ν' ἀναπνέψουμε τὸ ὑπερπόντιο τραγούδι.

Νὰ σμίξουμε τὶς περιπέτειες, νὰ δώσουμε νόημα στὸ ταξίδι, νὰ παλεύουμε ἀκατάλυτα μὲ τοὺς ἀνθρώπους, μὲ τοὺς θεοὺς καὶ μὲ τὰ ζῶα, κι ἀργά, ὑπομονετικά, νὰ μολώνουμε μέσα στὰ φρένα μας, μελούδι ἀπὸ τὸ μελούδι μας, τὴν Ἰθάκη.

meyen yücelikle; acun senin içinde soluk alıncaya değin: çekişenler aydınlanıncaya, senin yüreğinde kavuşuncaya ve birbirlerini kardeş olarak tanıyıncaya değin.

Yürek kavuşturur, her neyi ayrıştırıyorsa us, gereksinimin güreş alanını aşar ve güreşin özünü sevgiye dönüştürür.

Ayakuçlarında yürü doyumsuz uçurumda ve savaş bir düzene koymak için görüyü. Kaldır gizemin çok renkli döşeme kapağını – yıldızları, denizleri, insanları; biçim ve anlam ver biçimsiz, akılsız uçsuz bucaksızlığa.

Derle topla bütün korkuları, yeniden bir araya koy tüm ayrıntıları, bir çemberdir kurtuluş; kapat onu!

Ne demektir mutluluk? Bütün mutsuzlukları yaşamandır. Ne demektir aydınlık? Bulanmamış gözle bütün karanlıklara bakmandır.

Bir alçakgönüllü hârfiz, bir hece, bir kelime koskoca Odysseia'dan. Koskoca bir türküye dalmışız ve ancak salyangozların denizin dibine dalmışlıkları kadar parlıyor olmaları gibi parlamaktayız biz de.

Nedir ödevimiz bizim? Başımızı metinden kaldırıp, bir an, bağırlarımızın dayanabildiğince bu denizaşırı türküyü içimize çekelim.

Serüvenleri kavuşturalım, yolculuğa bir anlam verelim, tükenmek bilmeden güreşelim insanlarla, tanrılarla, hayvanlarla ve yavaştan, sabırla denizi doldurup kuralım usumuzun içinde, iliğimizden ilik İthake'yi.

Σὰν ἕνα νησί, ἀργά, μὲ φοβερὸν ἀγώνα, ὑψώνεται μέσα ἀπὸ τὸν ὠκεανὸ τοῦ ἀνύπαρχτου τὸ ἔργο τοῦ ἀνθρώπου.

Μέσα στὸ μερόνυχτα στερεούμενο τοῦτο ἁλώνι οἱ γενεὲς δουλεύουν, ἀγαποῦν, ἐλπίζουν, ἀφανίζουνται. Νέες γενεὲς πατοῦν τὰ κουφάρια τῶν πατέρων, συνεχίζουν τὸ ἔργο ἀπάνω στὴν ἄβυσσο καὶ μάχουνται νὰ μερώσουν τὸ τρομερὸ μυστήριο· πῶς; καλλιεργώντας ἕνα χωράφι, φιλώντας μιὰ γυναίκα, μελετώντας μιὰν πέτρα, ἕνα ζῶο, μιὰν ἰδέα.

Ἔρχουνται σεισμοί, τὸ νησὶ σαλεύει, μιὰ γωνιὰ γκρεμίζεται, μιὰ ἄλλη ἀνεβαίνει ἀπὸ τ' ἀνήλιαγα κύματα.

Ἕνας ἀργάτης πελαγίσιος εἶναι ὁ νοῦς, κι εἶναι ἡ δουλειά του νὰ μολώνει τὸ χάος.

Ἀπ' ὅλες τοῦτες τὶς γενεές, ἀπ' ὅλες τὶς δυστυχίες καὶ τὶς χαρές, ἀπὸ τοὺς ἔρωτες, ἀπὸ τοὺς πολέμους, ἀπὸ τὶς ἰδέες, ἀναδίνεται μιὰ φωνὴ ἀγνὴ καὶ γαλήνια· ἀγνὴ καὶ γαλήνια, γιατὶ περιέχει ὅλες τὶς ἁμαρτίες καὶ τὶς ἀνησυχίες τοῦ ἀγωνιζόμενου ἀνθρώπου καὶ τὶς ξεπερνάει κι ἀνεβαίνει.

Μέσα ἀπ' ὅλο τοῦτο τὸ ἀνθρώπινο ὑλικὸ ἕνας ἀνηφορίζει μὲ τὰ χέρια, μὲ τὰ πόδια, πνιμένος στὰ δάκρυα καὶ στὰ αἵματα, κι ἀγωνίζεται νὰ σωθεῖ.

Νὰ σωθεῖ ἀπὸ ποιόν; Ἀπὸ τὸ κορμὶ ποὺ τὸν περικλείνει, ἀπὸ τὸ λαὸ ποὺ τὸν ἀναβαστάει, ἀπὸ τὴ σάρκα, ἀπὸ τὴν καρδιὰ κι ἀπὸ τὰ φρένα τοῦ ἀνθρώπου.

— Κύριε, ποιὸς εἶσαι; Σὰν Κένταυρος ὑψώνε-

İnsanın yapıtı varolmayanın okyanusunun içerisinden, yavaşça, korkunç bir çekişmeyle yükselmektedir bir ada gibi.

Bu durağanlaşmış harman yerinin içerisinde kuşaklar gece gündüz, çalışmakta, sevmekte, umutlanmakta, yok olmaktalar. Yeni kuşaklar babalarının ölü bedenlerinin üstüne basmakta, dipsiz kuyunun üzerinde yapıtı sürdürmekte ve korkunç gizemi evcilleştirmenin savaşımını vermekteler; nasıl mı? Bir tarlayı işleyerek, bir kadını öperek, bir taşın, bir hayvanın, bir düşüncenin üzerine çalışarak.

Depremler gelmekte, ada sallanmakta, bir bucağı yıkılmaktayken, bir öteki güneş görmeyen dalgaların üzerinde yükselmektedir.

Bir açıkdeniz ırgatıdır us, ve işi doldurup biçimlendirmektir kaosu.

Bütün bu kuşaklardan, bütün bu mutsuzluklardan ve sevinçlerden, kösnülerden, savaşlardan, düşüncelerden, arı ve dingin bir ses doğmakta, arı ve dingin, çün ki çekişen insanın bütün sapkınlıklarını ve kaygılarını içermekte ve onları aşarak yükselmektedir.

Bütün bu insansal özdekselin içerisinden, birisi elleriyle ve ayaklarıyla yokuş yukarı vurmakta kendini, kan ve gözyaşında boğulmuş, ve kurtulmak için çekişmekte.

Kimden kurtulsun? Onu kuşatan bedenden, ona dayanak olan halktan, etten, yürekten, usubaşındalığından insanın.

— Efendi, kimsiniz? Kentauros gibi yükseldin önümde, elleriyle göğe gerinmiş; ayaklarıyla çamura çi-

σαι μπροστά μου, μὲ τὰ χέρια στὸν οὐρανὸ τανυσμένα, μὲ τὰ πόδια καρφωμένα στὴ λάσπη.

— Εἶμαι Ἐκεῖνος ποὺ αἰώνια ἀνεβαίνει!

— Γιατί ἀνεβαίνεις; Ξενεφρίζεσαι, ἀγωνιᾶς, μάχεσαι νὰ ξεθηκαρώσεις ἀπὸ τὸ ζῶο. Ἀπὸ τὸ ζῶο κι ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Μὴ μὲ ἀφήνεις!

— Μάχουμαι, ἀνεβαίνω, γιὰ νὰ μὴν πνιγῶ. Ἁπλώνω τὰ χέρια μου, πιάνουμαι ἀπ' ὅλα τὰ ζεστὰ κορμιά, σηκώνω ἀπάνω ἀπὸ τὸ μυαλὸ τὸ κεφάλι μου γιὰ ν' ἀναπνέψω· ὁλοῦθε πνίγουμαι, πουθενὰ δὲ χωρῶ!

— Κύριε, γιατί τρέμεις;

— Φοβοῦμαι! Ὁ σκοτεινὸς ἀνήφορος δὲν ἔχει τελειωμό. Μιὰ φλόγα εἶναι ἡ κεφαλή μου κι αἰώνια ξεκορμίζει· μὰ τὸ πνέμα τῆς νύχτας αἰώνια φυσάει νὰ μὲ σβήσει. Ὁ ἀγώνας μου ὅλος πάσα στιγμὴ κιντυνεύει. Ὁ ἀγώνας μου ὅλος σὲ κάθε κορμὶ κιντυνεύει. Πατῶ, παραπατῶ μέσα στὶς σάρκες, σὰν ἕνας νυχτωμένος στρατοκόπος, καὶ φωνάζω: Βοήθεια!

Δ' Η ΓΗΣ

Δὲ φωνάζεις ἐσύ. Δὲ φωνάζει ἡ ράτσα σου μέσα στὸ ἐφήμερο στῆθος σου. Δὲ φωνάζουν μονάχα οἱ ἄσπρες, οἱ κίτρινες, οἱ μαῦρες γενεὲς τῶν ἀνθρώπων στὴν καρδιά σου. Ἡ Γῆς ἀλάκερη, μὲ τὰ νερὰ καὶ τὰ δέντρα της, μὲ τὰ ζῶα, μὲ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς θεούς της μέσα στὸ στῆθος σου φωνάζει.

Ἀνασηκώνεται ἡ Γῆς μέσα στὰ φρένα σου καὶ θωράει γιὰ πρώτη φορὰ ἀλάκερο τὸ σῶμα της.

Ἀνατριχιάζει· εἶναι ἕνα ζῶο ποὺ τρώει, γεννάει, σαλεύει, θυμᾶται. Πεινάει, τρώει τὰ παιδιά της

vilenmiş.

— Ben O'yum bengileyin yükselen!

— Neden yükselmektesin? Köpüğün alınmakta, çekişmeninsin sen, savaşımını vermektesin hayvanın kınından çıkmanın. Hayvanınkinden ve de insanınkinden. Bırakma beni!

— Çatışmakta ve yükselmekteyim, boğulmayayım diye. Açmaktayım avuçlarımı, bütün sıcak bedenlerce tutulmakta, başımı aklımın yukarısına kaldırmaktayım soluk alayım diye; her yandan boğulmakta, hiçbir yere sığmamaktayım!

— Efendi, neden titremektesin?

— Korkmaktayım! Karanlık yokuşun yok sonu. Bir yalazdır kafam bengileyin ayrılmakta bedenden ama gecenin tini esmekte bengileyin beni silmek için. Bütün çekişmem tehlikede her an. Adımlamakta, tökezlemekteyim etlerin içerisinde, gece nöbetine kalmış bir er gibi, ve haykırmaktayım: Yardım edin!

IV. BASAMAK: YERYÜZÜ

Sen değilsin haykıran. Gündelik böğrünün içerisinde haykırmıyor ırkın. Yalnızca beyaz, sarı, kara insan kuşakları değil haykırmakta olan yüreğinde. Büsbütün Yeryüzü, sularıyla, ağaçlarıyla, hayvanlarıyla, insanlarıyla ve de tanrılarıyla haykırmakta böğründe.

Ayağa kalkmakta Yeryüzü usubaşındalığında senin ve ilk kez büsbütün görmekte kendi bedenini.

Diken diken olmakta tüyleri; yemekte, doğurmakta, salınmakta ve hatırlamakta olan bir hayvandır. Acıkmakta ve yemekte çocuklarını –bitkileri, hayvanları,

—φυτά, ζῶα, ἀνθρώπους, ἰδέες— τ' ἀλέθει στὰ σκοτεινὰ σαγόνια της, τὰ ξαναπερνάει ἀπὸ τὸ κορμί της καὶ τὰ ξαναχύνει στὸ χῶμα.

Θυμᾶται, ἀναμαυλάει τὰ πάθη της. Μέσα στὴν καρδιά μου τὸ μνημονικό της ἀνοίγει, ἁπλώνεται, κυριεύει τὸν καιρό.

Δὲν εἶναι τούτη ἡ καρδιὰ ποὺ πηδάει καὶ χτυπάει μέσα στὸ αἷμα. Εἶναι ἡ Γῆς ἀλάκερη. Στρέφεται πίσω της καὶ ξαναζεῖ τὸ φοβερὸ ἀνηφόρισμά της στὸ χάος.

Θυμοῦμαι μιὰν ἀτέλειωτη ἐρημιὰ ἀπὸ ἄναρχη φλεγόμενη ὕλη. Καίγουμαι! Περνῶ τὸν ἄμετρο ἀνοργάνωτο καιρό, ὁλομόναχος, ἀπελπισμένος, κραυγάζοντας στὴν ἐρημία.

Κι ἀργὰ ἡ φλόγα καταλαγιάζει, ἡ μήτρα τῆς ὕλης δροσερεύει, ζωντανεύει ἡ πέτρα, καὶ θρύβεται· κι ἀνεβαίνει τρέμοντας στὸν ἀγέρα ἕνα μικρό, πράσινο φύλλο. Πιάνεται ἀπὸ τὸ χῶμα, στερεώνεται, σηκώνει τὸ κεφάλι του καὶ τὰ χέρια, ἁρπάζει τὸν ἀγέρα, τὸ νερό, τὸ φῶς, ἀρμέγει τὸ Σύμπαντο.

Ἀρμέγει τὸ Σύμπαντο καὶ θέλει νὰ τὸ περάσει ἀπὸ τὸ λιγνὸ σὰν τὴν κλωστὴ κορμί του καὶ νὰ τὸ κάμει ἀνθό, καρπὸ καὶ σπόρο. Νὰ τὸ κάμει ἀθάνατο.

Ἀνατριχιάζει ἡ θάλασσα, σκίζεται σὲ δυό, κι ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸ λασπερὸ βυθό της ἕνα λιμασμένο, ἀνήσυχο, ἀόμματο σκουλήκι.

Νικήθηκε τὸ βάρος, ἀνασηκώθηκε ἡ πλάκα τοῦ θανάτου, προβαίνουν γιομάτα ἔρωτα καὶ πείνα οἱ στρατιὲς τὰ δέντρα καὶ τὰ ζῶα.

insanları, düşünceleri– karanlık çene vuruşlarıyla öğütmekte onları, yeniden geçirmekte onları bedeninden ve boşaltmakta onları toprağa yeniden.

Hatırlamakta, ayartmaktadır tutkularını. Yüreğimin içerisinde açmakta, sermekte belleğini, ele geçirmektedir zamanı.

Kanın içerisinde sıçrayan ve atan değildir bu yürek. Büsbütün Yeryüzü'dür. Gerisin geri dönüp yeniden yaşar korkunç yokuş yukarı vuruşunu kendini, kaosta.

Hatırlamaktayım, yalazlanmış ilkesiz özdekten bitmez tükenmez bir çölü. Yanmaktayım! Geçmekteyim ölçüsüz örgütsüz zamanı, tamamen yalnız, umutsuz, ıssızlığın ortasında çığlık çığlığa.

Ve yalaz yavaştan yatışmakta, özdeğin dölyatağı serinlemekte, canlanmakta taş, paramparça olmakta; titreyerek yükselmekte havada küçük yeşil bir yaprak. Toprakça tutulmakta, durağanlaşmakta, kafasını ve ellerini kaldırmış, yakalamakta havayı, suyu, ışığı; sağmakta Evren'i.

Sağmakta Evren'i ve istemekte onu iplik gibi ince bedeninden geçirmeyi ve çiçeğe, yemişe ve de tohuma dönüştürmeyi. İster ki onu ölümsüz kıla.

Ürpermekte deniz, ikiye yırtılmakta ve yükselmekte obur, kaygılı, görmez bir solucan.

Özdeğin ağırlığı yenilgiye uğratıldı, hafiften kaldırılmakta ölümün taşı; kösnü ve açlıkla dolu ağaç ve hayvan orduları eyleme koyulmakta.

Κοιτῶ τὴ Γῆς μὲ τὸ λασπωμένο μυαλό της κι ἀνατριχιάζω ξαναζώντας τὸν κίντυνο. Μποροῦσα νὰ βουλιάξω, νὰ χαθῶ μέσα στὶς ρίζες τοῦτες ποὺ πίνουν μ' εὐδαιμονία τὴ λάσπη· μποροῦσα νὰ πλαντάξω μέσα στὸ χοντρὸ τοῦτο μυριοζάρωτο τομάρι· ἢ νὰ σπαράζω αἰώνια μέσα στὸ αἱματερὸ σκοτεινὸ καύκαλο τοῦ παμπάλαιου πρόγονου.

Μὰ γλίτωσα. Πέρασα τὰ παχιόφλουδα φυτά, πέρασα τὰ ψάρια, τὰ πουλιά, τὰ θεριά, τοὺς πιθήκους. Ἔκαμα τὸν ἄνθρωπο.

Ἔκαμα τὸν ἄνθρωπο, καὶ τώρα μάχουμαι νὰ τὸν ξεκάμω!

«Δὲ χωρῶ! Δὲ χωρῶ! Θέλω νὰ ξεφύγω!» Ἡ κραυγὴ τούτη αἰώνια ρήμαζε καὶ κάρπιζε τὰ σωθικὰ τοῦ κόσμου. Πηδοῦσε ἀπὸ σῶμα σὲ σῶμα, ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεά, ἀπὸ εἶδος σὲ εἶδος, ὁλοένα πιὸ σαρκοβόρα καὶ πιὸ δυνατή. Ὅλοι οἱ γονιοὶ φωνάζουν: «Θέλω νὰ γεννήσω γιὸν ἀνώτερό μου!»

Στὶς φοβερὲς στιγμὲς ποὺ ἡ Κραυγὴ περνάει ἀπὸ τὸ κορμί μας, νιώθουμε μιὰν προανθρώπινη δύναμη ἀνήλεη νὰ μᾶς σπρώχνει. Ἕνα χείμαρρο βουερό, λασπερὸ ἀπὸ πίσω μας, γιομάτο αἷμα, δάκρυα, ἱδρώτα, ἀλαλαγμοὺς χαρᾶς, ἡδονῆς καὶ θανάτου.

Ἕνας ἄνεμος ἐρωτικὸς φυσάει ἀπάνω στὴ Γῆς, ἴλιγγος κυριεύει ὅλα τὰ ζωντανὰ καὶ σμίγουν στὴ θάλασσα, στὶς σπηλιές, στὸν ἀγέρα, κάτω ἀπὸ τὸ χῶμα, μεταγγίζοντας ἀπὸ κορμὶ σὲ κορμὶ μιὰ μεγάλη ἀκατανόητη ἀγγελία.

Καὶ τώρα μονάχα ἐμεῖς, νογώντας πίσω μας τὴν ἔφοδο, θαμπὰ ἀρχινοῦμε καὶ μαντεύουμε γιατί πάλευαν, γεννοῦσαν καὶ πέθαιναν τὰ ζῶα, καὶ πίσω

Çamura batmış aklıyla Yeryüzü'ne bakmaktayım ve tüylerim ürpermekte, tehlikeyi yeniden yaşayarak. Batabilirdim, feleğikutlulukla [eudaimonia] çamuru içen bu köklerin içerisinde yiteyim diye; darlanabilirdim bu kapkalın ve kıpkırışık postun içinde, ya da epeski atanın kanlı ve karanlık kafatasının içerisinde bengileyin paralanabilirdim.

Ama yırttım. Geçtim ötesine kalın kabuklu bitkilerin, geçtim ötesine balıkların, kuşların, canavarların, maymunların. İnsanı varettim.

İnsanı varettim ve şimdi savaşımını vermekteyim yoketmenin!

"Sığmıyorum! Sığmıyorum! Kaçmak istiyorum!" İşte bu çığlık acunun içorganlarını yakıp yıkıyor ve ürün olarak veriyordu. Bedenden bedene, kuşaktan kuşağa, biçimden biçime atlıyordu, gitgide daha etoburca ve daha güçlü. Bütün ebeveynler haykırmakta: "Bir oğul doğurmak istiyorum benden daha üstün!"

Çığlık'ın bedenimizden geçtiği bu korkunç anlarda insanönsel acımasız bir gücün bizi iteklediğini duyumsarız. Uğultulu bir sel arkamızda kanla, gözyaşıyla, terle, sevinç, haz ve ölüm haykırışlarıyla dolu.

Kösnül bir yel esmekte Yeryüzü'nün üzerinde, bütün canlıları ele geçirmiş başdönmesi ve kavuşmaktalar denizde, mağaralarda, havada, toprağın altında; kavranılamaz büyük bir duyuruyu bedenden bedene aktararak.

Ve şimdi yalnızca biz, arkamızdaki saldırıyı sezerek, bulanıklıkla öngörmeye başlıyoruz hayvanların ve onların ardında bitkilerin, ve bütün bu örgütsüz kuruluşun ne-

τους τὰ φυτά, καὶ πίσω ὅλη ἡ ἀνοργάνωτη ἐφεδρεία.

Ἔλεος, εὐγνωμοσύνη καὶ σέβας μᾶς κυριεύει γιὰ τοὺς παλιούς μας συντρόφους στὴ μάχη. Δούλευαν, ἀγαποῦσαν καὶ πέθαιναν γιὰ ν' ἀνοίξουν τὸ δρόμο νὰ περάσουμε.

Ὅμοια κι ἐμεῖς, μέσα στὴν ἴδια ἡδονή, παραφορὰ κι ἀγωνία, δουλεύουμε γιὰ κάποιον Ἄλλον, ποὺ σὲ κάθε γενναία μας πράξη προχωράει κι ἕνα βῆμα.

Ὅλος μας ὁ ἀγώνας θά 'χει πάλι ἕνα σκοπὸ ἀνώτερό μας, ὅπου θὰ χρησιμέψουν καὶ θ' ἁγιάσουν οἱ μόχτοι μας, οἱ ἀθλιότητες καὶ τὰ ἐγκλήματα.

Μιὰ ἔφοδο εἶναι τούτη! Μιὰ πνοὴ χιμάει, τρικυμίζει, καρποβολάει τὴν ὕλη, περνάει τὰ ζῶα, δημιουργάει τὸν ἄνθρωπο, πιάνεται ἀπὸ πάνω του σὰν ὄρνιο ἁρπαχτικὸ καὶ στρηνιάζει.

Εἶναι ἡ σειρά μας! Μᾶς δουλεύει, κατεργάζεται ἐντός μας τὴν ὕλη καὶ τὴν κάνει πνέμα, πατάει τὸ μυαλό μας, πηδάει καβάλα στὸ σπέρμα καὶ μάχεται, κλοτσώντας πίσω τὸ κορμί μας, νὰ ξεφύγει.

Σὰ νά 'ναι ὅλη ἡ ζωὴ ἐτούτη τ' ὁρατὸ αἰώνιο κυνήγι ἑνὸς ἀόρατου Γαμπροῦ, ποὺ κυνηγάει ἀπὸ κορμὶ σὲ κορμὶ τὴν αἰωνιότητα, τὴν ἀδάμαστη Νύφη.

Κι ἐμεῖς, ὅλο τὸ ψίκι τῆς γαμήλιας πομπῆς, φυτά, ζῶα, ἀνθρῶποι, χιμοῦμε τρέμοντας πρὸς τὴ μυστικὴ παστάδα. Καὶ καθένας κρατάει μὲ δέος τὰ

den güreştutmakta, doğurmakta ve ölmekte olduklarını.

Çatışmadaki eski yoldaşlarımıza duyduğumuz, yazığımız, gönül borcumuz ve saygımızdır bizi yöneten. Yolu açmak için çalışıyorlardı, seviyorlardı ve ölüyorlardı biz geçelim diye.

Benzer biçimde biz de, aynı hazzın, taşkınlığın ve çatışmanın içerisinde, her yiğit eylemimizde bir adım daha ilerleyen başka Birisi için çalışmaktayız.

Bütün çekişmemizin yine bizden daha üstün amacı olacak, emeklerimizin, zavallılıklarımızın ve de suçlarımızın kullanıldığı ve kutsandığı yerde.

İşte bu bir saldırıdır! Bir soluk ki üstüne atlayan, fırtınalar koparan, özdeği yemiş veren, hayvanı geçip insanı yaratan, onu tepesinden yakalayan yırtıcı bir kuş gibi ve çığlık atmaktadır.

Bizim sıramız geldi! Üzerimize çalışmakta, içerimizde işlemekte özdeği ve tin yapmakta onu, aklımızı ezmekte, üstüne binip sürmekte dölümüzü ve savaşımını vermekte, bedenimizi ardına doğru tekmeleyerek kaçmanın.

San ki bütün bu yaşam görünmez bir Güveyi'sinin görünür bengi bir avı, beden bedene bengiliği, evcilleştirilemeyen Gelin'i avlamakta olan.

Biz de, düğün alayının bütün toy konuklarıyız, bitkiler, hayvanlar, insanlarız; gizil gerdeğin üstüne doğru atlıyoruz. Ve herbirimiz huşû içerisinde tutmaktayız dü-

ἱερὰ σύμβολα τοῦ γάμου — ἄλλος τὸ Φαλλό, ἄλλος τὴ Μήτρα.

günün kutsal simgelerini – biri Erkeklik Organı'nı, öbürü Dölyatağı'nı.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ

Ἄκουσες τὴν Κραυγὴ καὶ κίνησες. Πέρασες ἀπὸ ἀγώνα σὲ ἀγώνα ὅλες τὶς πολεμικὲς θητεῖες τοῦ στρατευόμενου ἀνθρώπου.

Πολέμησες μέσα στὸ μικρὸ τσαντίρι τοῦ κορμιοῦ σου, μὰ νά, στενὴ σοῦ φάνταξε ἡ παλαίστρα, πνίγουσουν, καὶ χύθηκες νὰ ξεφύγεις.

Στρατοπέδεψες στὴ ράτσα σου, γιόμωσες χέρια καὶ καρδιές, ἀνάστησες μὲ τὸ αἷμα σου τοὺς φοβεροὺς προγόνους καὶ κίνησες μαζὶ μὲ τοὺς νεκρούς, τοὺς ζωντανοὺς καὶ τοὺς ἀγέννητους νὰ πολεμήσεις.

Καὶ μονομιᾶς ὅλες οἱ ράτσες κίνησαν μαζί σου, τὸ ἱερὸ στράτεμα τοῦ ἀνθρώπου ἀνασυντάχτηκε ξοπίσω σου, ὅλη ἡ γῆς βούισε σὰ στρατόπεδο.

Ἀνέβηκες, κι ἀπὸ ἀψηλὴ κορφὴ ἀλάκερο τὸ σχέδιο τῆς μάχης διακλαδώθηκε μέσα στοὺς γύρους τοῦ μυαλοῦ σου κι ὅλες οἱ ἀντιμαχόμενες ἐκστρατεῖες ἔσμιξαν στὸ μυστικὸ στρατόπεδο τῆς καρδιᾶς σου.

Κι ἀπὸ πίσω συντάχτηκαν τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά, σὰ μεταγωγικὰ στὰ μαχόμενα μπροστὰ στρατέματα τοῦ ἀνθρώπου.

Τώρα ἡ Γῆς ἀλάκερη πιάστηκε ἀπάνω σου, ἔγινε κορμί σου, φωνάζει μέσα στὸ χάος.

Πῶς νὰ πολιορκήσω μὲ λόγια τὸ φοβερὸ τοῦτο ὅραμα; Σκύβω στὸ χάος κι ἀφουκράζουμαι. Ἕνας ἀνεβαίνει ἀγκομαχώντας μυστικό, ἐπικίντυνο ἀνήφορο.

GÖRÜ

Çığlık'ı duydun ve devinime geçtin. Bir çekişmeden bir öteki çekişmeye ordulaşmış insanın bütün savaş görevlerini gerinde bıraktın.

Savaştın bedeninin ufak çadırının içerisinde, ama işte, güreş alanın darca görünmekteydi, boğulmaktaydın, ve fırlayıp kaçtın.

Ordugâh kurdun ırkının üzerine, ellerle ve yüreklerle doldurdun, kanınla korkunç atalarını diriltttin ve ölülerle, canlılarla ve doğmamışlarla devinime geçtin savaşasın diye.

Ve birdenbire bütün ırklar devindi seninle birlikte, insanın kutsal birliği yeniden düzene girdi ardınsıra, bütün yeryüzü uğuldadı bir ordugâh gibi.

Yukarı çıktın, ve yüksek bir doruktan çatışmanın bütün tasarımı beyninin kıvrımları içerisinde dallara ayrıldı ve bütün karşısavaşım sıkıyönetimleri yüreğinin gizil ordugâhında birbirlerine kavuştu.

Ve ardısıra düzene girdi hayvanlar ve bitkiler; insanın çatışmış birliklerindeki taşıtlar gibi.

Şimdi Yeryüzü bütünüyle senin üzerine tutundu, senin bedenin oldu, bağırmakta içerisinde kaosun.

Nasıl kuşatırım sözlerle bu korkunç görüyü? Kaosa eğilmekte ve kulak vermekteyim. Birisi çıkmakta can çekişerek gizil, tehlikeli yokuştan yukarı.

Μοχτάει, ἀγωνίζεται μὲ πεῖσμα ν' ἀνηφορίσει. Μὰ βρίσκει ἐμπόδιο ἀντίδρομή του ὁρμή: Ἕνας κατεβαίνει βιαστικὰ μυστικό, καλόβολο πολὺ κατήφορο.

Ἡ Πνοή, μέσα στὸ ρέμα τὸ πηχτὸ ποὺ κατεβαίνει, μελίζεται, στροβιλίζεται καὶ μιὰ στιγμὴ —ὅσο βαστάει κάθε ζωὴ— σοζυγιάζουνται οἱ δυὸ ἀντίδρομες ἐπιθυμίες.

Νά πῶς γεννιοῦνται τὰ κορμιά, νά πῶς δημιουργιέται ὁ κόσμος κι ἰσορροποῦνε μέσα στὰ ζωντανὰ οἱ δυὸ ἀντιστρατευόμενες δυνάμες.

Μιὰ στιγμή, τὸν Ἕνα ποὺ ἀνηφορίζει τὸν περιτυλίγει σφιχτὰ ἕνα σῶμα ἀγαπημένο, τὸ σῶμα του, καὶ τοῦ ἀργοποράει τὸ ἀνέβασμα. Μὰ γρήγορα, μὲ τὸν ἔρωτα, μὲ τὸ θάνατο, τοῦ ξεφεύγει. Κι ἐξακολουθεῖ τὴν πορεία.

Πατάει τὸ ἄψυχο, πλάθει τὸ φυτὸ καὶ τὸ γιομώνει. Στρατοπεδεύει ἀλάκερος· ἀλάκερος, θὰ πεῖ: μαζὶ μὲ τὴ λαχτάρα καὶ τὴ δύναμη νὰ ξεφύγει.

Ἀνασηκώνεται λίγο, ἀναπνέει μὲ κόπο, πνίγεται. Παρατάει στὰ φυτὰ ὅσο βάρος, ὅση νάρκη κι ἀκινησία μπορεῖ, ἀλαφρώνει καὶ πηδάει, ἀλάκερος πάλι, πιὸ πέρα καὶ πιὸ πάνω, δημιουργώντας τὰ ζῶα, καὶ στρατοπεδεύει ἀλάκερος στὰ νεφρά τους.

Ἀλάκερος, πάλι, θὰ πεῖ: μαζὶ μὲ τὴ λαχτάρα καὶ τὴ δύναμη νὰ ξεφύγει.

Τὰ σώματα ἀναπνένε, θρέφουνται, ταμιεύουν δυνάμες, καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ἐρωτικὴ συντρίβουνται, ξοδεύουν τὰ πάντα κι ἀδειάζουν, γιὰ ν' ἀφήσουν

Emek vermekte, ayak direyerek çekişmekte, yokuş yukarı vurmak için kendini. Ama engelle karşılaşmakta, tersyönlü güdüsüyle: Birisi ivedilikle inmekte uysal yokuştan aşağı.

Soluk, aşağı inen yoğun akımın içerisinde, üyelerine ayrışmakta, burgaçlaşmaktadır ve bir an –her ne kadar dayanabilirse yaşam– denkleşirler tersyönlü özlemler.

İşte nasıl da doğmakta bedenler, işte nasıl da yaratılmakta acun ve canlıların içerisinde dengelenmekte iki karşıt ordu gücü.

Bir an, yokuş yukarı çıkan Birisi'ni sımsıkı sarmalamakta sevilen bir beden, onun bedeni, ve geçiktirmekte onu, yukarı çıkarmakta. Ama hızlıca, kösnüyle, ölümle, kurtuluverir elinden. Ve sürdürür yürüyüşü yeniden.

Cansız olanın üzerine basmakta, bitkiyi biçimlendirmekte ve doldurmaktadır. Büsbütün kurmaktadır ordugâhı; büsbütün, özlemle ve güçle sıyrılıp gitmek demektir.

Yavaştan doğrulup biraz, zorlukla soluk almakta, boğulmaktadır. Bırakmakta ne kadar ağırlığı, ne kadar uyuşukluğu ve devinimsizliği bırakabilirse bitkilere, yeğnileşmekte ve sıçramaktadır, bütünüyle yeniden, daha öteye ve daha yukarıya, hayvanları yaratarak; ve onların böbreklerine büsbütün bir orduyu yerleştirir.

Büsbütün, yeniden, özlem duymayla ve güçle sıyrılıp gitmek demektir.

Bedenler soluklanmaktalar, beslenmekteler, güç toplamaktalar, ve kösnül bir anda tuz buz olmaktalar, her

στὸ γιὸ τὴν ψυχή τους. Ποιὰν ψυχή; Τὴν ὁρμὴ πρὸς τ' ἀπάνω!

Λαΐαρίζεται ἀργά, μὲ ἀγώνα, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κορμιά τους, παρατάει πάνω τους ὅσα πάθη, ὅση σκλαβιά, ἀνημποριὰ καὶ σκοτάδι μπορεῖ.

Κι ἀνασηκώνεται πάλι, πιὸ ἀνάλαφρος, καὶ χιμάει νὰ ξεφύγει· κι ἡ ὁρμὴ τούτη γιὰ τὴν ἐλευτερία, παλεύοντας μὲ τὴν ὕλη, ἀργὰ δημιουργάει τὴν κεφαλὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ τώρα, τὸ νιώθουμε μὲ τρόμο, μάχεται πάλι νὰ ξεφύγει ἀπὸ πάνω μας, νὰ μᾶς παραπετάξει μὲ τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα, νὰ πηδήξει πιὸ πέρα. Ἤρθε — χαρὰ καὶ πίκρα μεγάλη!— ἡ στιγμὴ νὰ παραπεταχτοῦμε κι ἐμεῖς, οἱ πρωτοπόροι, στὴν ἐφεδρεία.

Πίσω ἀπὸ τὴ ροὴ τοῦ κορμιοῦ καὶ τοῦ μυαλοῦ μου, πίσω ἀπὸ τὴ ροὴ τῆς ράτσας μου καὶ τῶν ἀνθρώπων, πίσω ἀπὸ τὴ ροὴ τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν, βλέπω τρέμοντας τὸν Ἀόρατο ποὺ πατάει ὅλα τὰ ὁρατὰ κι ἀνεβαίνει.

Καὶ κάτω ἀπὸ τὴ βαριά, αἱματωμένη του πατούσα γρικῶ ὅλα τὰ ζωντανὰ νὰ συντρίβουνται.

Ἀγέλαστο εἶναι τὸ πρόσωπό του, βουβό, σκοτεινό, πέρα ἀπὸ τὴ χαρὰ κι ἀπὸ τὴ θλίψη, πέρα ἀπὸ τὴν ἐλπίδα.

Τρέμω. Εἶσαι σὺ ὁ Θεός μου; Τὸ σῶμα σου εἶναι γιομάτο μνήμη. Σὰν ἕνας χρόνια φυλακισμένος ξόμπλιασες μὲ ἀλλόκοτα δέντρα καὶ μαλλιαροὺς δράκους, μ' αἱματερὲς περιπέτειες, μὲ κραυγὲς καὶ χρονολογίες τὰ μπράτσα σου καὶ τὸ στῆθος.

şeyi tüketmekte ve boşaltmaktalar, canlarını oğula bırakmak için. Hangi canı? Güdüyü, yukarıya doğru olan!

Yavaştan arılanmakta, çekişme ile, gövdelerinin arasında, bırakmakta üzerlerine ne kadar tutkuyu, ne kadar köleliği, yapamamazlığı ve karanlığı bırakabilirse.

Ve yeniden doğrulur, daha da yeğni, kaçıp gitmek için üzerine atılır; ve bu güdü özgürlük için, güreşerekten özdekle, geçten yaratmaktadır insanın kafasını.

Ve şimdi, korkuyla duyumsuyoruz, çatışmakta yine, üstümüzden kaçıp gitmek için, bitki ve hayvanlarla bizi bir yana atıp daha da öteye atlamak için. Geldi –sevinç ve büyük acı!– bir yana atılmamızın anıdır bizim de, öncülerin yedeğe.

Gövdemin ve aklımın akışının arkasından, ırkımın ve insanların akışının arkasından, hayvanların ve bitkilerin akışının arkasından, titreyerek gözlemlemekteyim, bütün görünür olanları çiğneyip yükselen Görünmez Olan'ı.

Ve ağır, kanlanmış, ayak tabanının altında bütün canlıların tuz buz oluşunu işitmekteyim.

Yüzü güleç değildir, suskun ve karanlıktır, sevincin ve de üzüntünün ötesinde, umudun ötesindedir.

Titriyorum. Benim Tanrı'm sen misin? Bedenin dopdolu anıyla. Yıllardır tutuklu biri gibi kollarını ve de göğsünü süsledin yabansı ağaçlarla ve kıllı ejderhalarla, kanlı serüvenlerle, çığlıklar ve de zamandizinleriyle.

Κύριε, Κύριε, μουγκαλιέσαι σὰ ζῶο! Τὰ πόδια σου εἶναι γιομάτα αἷμα καὶ λάσπη· τὰ χέρια σου εἶναι γιομάτα αἷμα καὶ λάσπη· βαριὰ σὰ μυλόπετρα εἶναι τὰ σαγόνια σου κι ἀλέθουν.

Πιάνεσαι ἀπὸ τὰ δέντρα, ἀπὸ τὰ ζῶα, πατᾶς τὸν ἄνθρωπο, φωνάζεις. Ἀνηφορίζεις τὸν ἀτέλειωτο μαῦρο γκρεμὸ τοῦ θανάτου καὶ τρέμεις.

Ποῦ πᾶς; Πληθαίνει ὁ πόνος, πληθαίνει τὸ φῶς καὶ τὸ σκοτάδι. Κλαῖς, πιάνεσαι ἀπάνω μου, θρέφεσαι μὲ τὸ αἷμα μου, ἀντρειεύεις καὶ λαχτίζεις τὴν καρδιά μου. Σὲ κρατῶ στὸ στῆθος μου, σὲ φοβοῦμαι καὶ σὲ σπλαχνίζουμαι.

Σὰ νὰ θάψαμε Κάποιον ποὺ τὸν θαρρούσαμε νεκρὸ καὶ τώρα τὸν ἀκοῦμε μέσα στὴ νύχτα νὰ φωνάζει: Βοήθεια! Κι ἀνασηκώνει μὲ ἀγώνα τὴν ταφόπετρα, τὴν ψυχὴ καὶ τὸ κορμί μας, ὅλο πιὸ ἀψηλά, ὅλο πιὸ λεύτερα ἀναπνέοντας.

Κάθε λόγος, κάθε πράξη, κάθε ἰδέα εἶναι ἡ βαριά του ταφόπετρα καὶ τὴν ἀνασηκώνει. Καὶ τὸ κορμί μου κι ὅλος ὁ κόσμος ποὺ ἀγναντεύουμε, οὐρανὸς καὶ γῆς, εἶναι ἡ ταφόπετρα, κι ὁ Θεὸς ἀγωνίζεται νὰ τὴν ἀνασηκώσει.

Τὰ δέντρα φωνάζουν, τὰ ζῶα, τ' ἄστρα: Χανόμαστε! Δυὸ χέρια, μεγάλα ἴσαμε τὸν οὐρανό, πετιοῦνται ἀπὸ κάθε ζωντανὸ καὶ ζητοῦν βοήθεια.

Μὲ τὰ γόνατα κλειδωμένα στὸ πιγούνι, μὲ τὰ χέρια ἁπλωμένα κατὰ τὸ φῶς, μὲ τὶς πατοῦσες τῶν ποδιῶν στὴ ράχη, ἕνα κουβάρι, στριγμώνεται ὁ Θεὸς στὸ κάθε μόριο σάρκας.

Ὅταν ἀνοίγω ἕνα καρπό, τέτοιος μοῦ ξεσκε-

Efendi, Efendi, hırlamaktasın hayvan gibi! Ayakların dopdolu kan ve çamurla; ellerin dopdolu kanla ve çamurla; çenelerin değirmentaşı gibi ağır ve öğütmekteler.

Ağaçlara ve de hayvanlara tutunmuşsun, üstüne basmaktasın insanın, bağırmaktasın. Yokuş yukarı çıkmaktasın ölümün kara tükenmez uçurumundan.

Nereye gidiyorsun? Çoğalmakta acı, çoğalmakta ışık ve de karanlık. Ağlamaktasın, tutunmuşsun üzerime, kanımla beslenmekte, erkekleşmekte ve yüreğime basmaktasın tekmeyi. Göğüs kafesimin üzerinde tutmaktayım seni, senden korkmakta ve bağrıma basmaktayım seni.

Öldüğünü varsaydığımız Birisi'ni san ki gömmüşler gibi, ve şimdi gecenin içerisinde haykırdığını duymaktayız onun: Yardım edin! Ve çekişmeyle kaldırmaktadır sintaşını, canımızı ve bedenimizi, daha da yukarı, daha da özgürce soluk alarak.

Her söz, her eylem, her düşünce, onun ağır sintaşı ve kaldırmakta onu. Ve gövdem ve gözlemlediğimiz bütün acun, gökyüzü ve yeryüzü, sintaşıdır, ve Tanrı onu kaldırmanın çekişmesini vermektedir.

Ağaçlar haykırmakta, hayvanlar, yıldızlar: Yitmekteyiz! İki el ki, büyük göğe değin, her canlı olandan uçmakta ve yardım dilemekteler.

Dizleriyle çenesine kilitlenmiş iki büklüm, elleriyle ışığa uzanmış, ayaklarının tabanlarıyla sırtına, bir yumak tepiştirmekte Tanrı her bir et özdeciğine.

Bir yemişi açtığımda, içimde bu türden bir tohu-

πάζεται μέσα μου ὁ σπόρος. Ὅταν μιλῶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, αὐτὸ ξεκρίνω μέσα στὸ χοντρό, πηχτολάσπωτο μυαλό τους.

Ὁ Θεὸς μάχεται στὸ κάθε πράμα, μὲ τὰ χέρια τανυσμένα πρὸς τὸ φῶς. Ποιὸ φῶς; Ὄξω κι ἀπάνω ἀπὸ κάθε πράμα!

Δὲν εἶναι μονάχα ὁ πόνος ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ μας· μήτε ἡ ἐλπίδα στὴ μελλούμενη ζωὴ εἴτε στὴν ἐπίγεια τούτη· μήτε ἡ χαρὰ κι ἡ νίκη. Κάθε θρησκεία, ὑψώνοντας σὲ λατρεία μιὰ ἀπὸ τὶς ἀρχέγονες ὄψες τοῦτες τοῦ Θεοῦ, στενεύει τὴν καρδιὰ καὶ τὸ νοῦ μας.

Ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ μας εἶναι ὁ ΑΓΩΝΑΣ. Μέσα στὸν ἀγώνα τοῦτον ξετυλίγουνται καὶ δουλεύουν αἰώνια ὁ πόνος, ἡ χαρὰ κι ἡ ἐλπίδα.

Τὸ ἀνηφόρισμα, ὁ πόλεμος μὲ τὸ ἀντίδρομο ρέμα, γεννάει τὸν πόνο. Μὰ ὁ πόνος δὲν εἶναι ὁ ἀπόλυτος μονάρχης. Ἡ κάθε νίκη, ἡ κάθε προσωρινὴ ἰσορρόπηση στὸ ἀνηφόρισμα γιομώνει χαρὰ τὸ κάθε ζωντανό, ποὺ ἀναπνέει, θρέφεται, ἐρωτεύεται καὶ γεννάει.

Μὰ μέσα ἀπὸ τὴ χαρὰ κι ἀπὸ τὸν πόνο ἀναπηδάει αἰώνια ἡ ἐλπίδα νὰ ξεφύγουμε ἀπὸ τὸν πόνο, νὰ πλατύνουμε τὴ χαρά.

Κι ἀρχίζει πάλι τὸ ἀνηφόρισμα —ὁ πόνος— καὶ ξαναγεννιέται ἡ χαρὰ καὶ ξαναπηδάει ἡ νέα ἐλπίδα. Ποτὲ δὲν κλείνει ὁ κύκλος. Δὲν εἶναι κύκλος· εἶναι ἕνας στρόβιλος ποὺ αἰώνια ἀνεβαίνει, πλαταίνοντας, τυλίγοντας, ξετυλίγοντας, τὸν τρισυπόστατον ἀγώνα.

mumun örtüsü açılmakta. İnsanlarla konuştuğum zaman ayırdına varırım onların kalın, yoğunçamur dolu akıllarının.

Tanrı her şeyde çatışmakta ışığa doğru gerinmiş ellerle. Hangi ışık? Her şeyin dışındaki ve üzerindeki!

Yalnızca acısı ve özü değildir Tanrı'mızın; ne bir umut gelecek yaşamdaki, ne bu yerin üstündeki; ne de bir sevinç ve yengi. Her din Tanrı'ya bu ilkel bakış açılarının biri üzerinde yükselmektedir, yüreğimiz ve de usumuz daralmaktadır.

Bizim Tanrı'mızın özü ÇEKİŞME'dir. Bu çekişmenin içerisinde bengileyin açılır ve çalışır acı, sevinç ve de umut.

Yokuş yukarı çıkma, savaş karşı yönlü akımla doğurmaktadır acıyı. Ama acı salt tekilke değildir. Her yengi, her geçici dengeleniş, yokuş yukarı çıkmada sevinçle doldurmaktadır her canlı olanı, soluklanmakta, beslenmekte, kösnüllenmekte ve doğurmakta olanı.

Ama sevincin ve acının içerisinden sıçrayıp ayağa dikilmekte bengileyin umut, acıdan kaçıp kurtulalım diye, sevinci genişletelim diye.

Ve yeniden başlar yokuşu çıkma –acı– ve yeniden doğar sevinç ve yeniden sıçrar yeni umut. Hiçbir zaman kapanmaz çember. Çember değil; bir burgaç ki bengileyin çıkmakta yukarıya, genişleyerek, sarımlanarak, açılarak, üç özlü çekişmeden.

Ποιὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀγώνα τούτου; Ἔτσι ρωτάει ὁ κακομοίρης, συφεροντολόγος πάντα, νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, ξεχνώντας πὼς ἡ Μεγάλη Πνοὴ δὲ δουλεύει μέσα σὲ ἀνθρώπινο καιρό, τόπο κι αἰτιότητα.

Ἡ Μεγάλη Πνοὴ εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τ' ἀνθρώπινα τοῦτα ρωτήματα. Ἔχει πλούσιες, πολυπλάνητες ὁρμές, ποὺ γιὰ τὸ λιγόπνοο νοῦ μας φαντάζουν ἀντίφασες· μὰ μέσα στὴν οὐσία τῆς θεότητας ἀδερφώνουνται καὶ πολεμοῦν ὅλες μαζί, πιστὲς παραστάτισσες.

Ἡ ἀρχέγονη Πνοὴ διακλαδίζεται, ξεχύνεται, μάχεται, ἀποτυχαίνει, πετυχαίνει, ἀσκεῖται. Εἶναι τὸ Ρόδο τῶν ἀνέμων!

Ἀρμενίζουμε κι ἐμεῖς καὶ ταξιδεύουμε, θέλοντάς το καὶ μή, ξέροντάς το κι ἀσύνειδα, μέσα στὶς θεϊκὲς ἀπόπειρες. Ἔχει λοιπὸν κι ἐμᾶς ἡ πορεία μας στοιχεῖα αἰώνια, χωρὶς ἀρχὴ καὶ τέλος, βοηθάει τὸ Θεό, κιντυνεύει μαζί του.

Ποιὰ εἶναι ἡ ὁρμή, ἀπ' ὅλες τὶς ὁρμὲς τοῦ Θεοῦ, ποὺ ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ συλλάβει; Τούτη μονάχα: Μιὰν κόκκινη γραμμὴ ἀπάνω στὴ γῆς ξεκρίνουμε, μιὰν κόκκινη αἱματερὴ γραμμή, ποὺ μὲ ἀγώνα ἀνηφορίζει ἀπὸ τὴν ὕλη στὰ φυτά, ἀπὸ τὰ φυτὰ στὰ ζῶα, ἀπὸ τὰ ζῶα στὸν ἄνθρωπο.

Ὁ ἀκατάλυτος τοῦτος προανθρώπινος ρυθμὸς εἶναι ἀπάνω στὴ γῆς ἐτούτη ἡ μόνη ὁρατὴ ὁδοιπορία τοῦ Ἀόρατου. Φυτά, ζῶα, ἄνθρωποι, εἶναι τὰ σκαλοπάτια ποὺ δημιουργάει ὁ Θεὸς γιὰ νὰ πατήσει καὶ ν' ἀνέβει.

Nedir amacı bu çekişmenin? Böyle sorar her zaman karayazgılı, çıkarcı usu insanın, unutaraktan Büyük Soluk'un insansal zaman, uzam ve de nedensellikle çalışmadığını.

Büyük Soluk daha üstündür bu insansal sormalardan. Varlıklı ve çokgezmen dürtüleri vardır soluksuz usumuz için çelişkiler olarak görünen; ama tanrısallığın özü içerisinde kardeş olur ve savaşırlar, hep birlikte, san ki güvenilir omuzdaş kadınlar.

Dallara ayrılmakta ilkel Soluk, saldırmakta, çatışmakta, başaramamakta, başarmakta, çile çekmektedir. Yellerin Gül'üdür o!

Yelken açmaktayız biz de yolculuğa çıkmaktayız, isteyerek ya da değil, bilerek onu bilinçsizce, tanrısal girişimler içerisinde. İmdi yürüyüşümüz bize de bengi öğelere de iye, ilkesiz ve ereksiz, Tanrı'ya yardım etmekte, tehlikeye düşmekte onunla.

Tanrı'nın bütün dürtülerinden insanın kavrayabileceği dürtü hangisidir? Yalnızca budur: Yeryüzünün üzerindeki kırmızı bir çizginin ayırdına varmaktayız, kıpkırmızı kanlanmış bir çizginin, özdekten bitkilere, bitkilerden hayvanlara, hayvanlardan insana doğru çekişmeyle yokuş yukarı çıkan.

Yokedilemez insanöncesi bu dizem Görünmez Olan'ın bu yeryüzü üzerindeki görünür tek yaya yolculuğudur. Bitkiler, hayvanlar, insanlar üstlerine basıp yükselmek için Tanrı'nın yarattığı basamaklardır.

Δύσκολος, φοβερός, ἀτέλειωτος ἀνήφορος. Στὴν ἔφοδο τούτη ὁ Θεὸς θὰ νικήσει, θὰ νικηθεῖ; Ὑπάρχει νίκη; Ὑπάρχει νικημός; Τὸ σῶμα μας θὰ σαπίσει, θὰ ξαναγυρίσει στὸ χῶμα, μὰ Ἐκεῖνος ποὺ μιὰ στιγμὴ τὸ διαπέρασε τί θὰ γίνει;

Μὰ ὅλες τοῦτες οἱ ἔγνοιες εἶναι κατώτερες, κι ὅλες οἱ ἐλπίδες κι οἱ ἀπελπισίες ἐξαφανίζουνται μέσα στὸ λιμασμένο, χωνωτὸ στρόβιλο τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς γελάει, θρηνάει, σκοτώνει, μᾶς βάνει φωτιὰ καὶ μᾶς ἀφήνει μεσοστρατίς, ἀποκαψίδια!

Κι ἐγὼ χαίρουμαι νιώθοντας ἀνάμεσα στὰ δυὸ μελίγγια μου, σὰν ἀνοιγοσφάλιγμα ματιοῦ, τὴν ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ κόσμου.

Συμπυκνώνω σὲ μιὰν ἀστραπόχαρη στιγμὴ τὴ σπορά, τὸ φύτρωμα, τὸ ἄνθισμα, τὸ κάρπισμα καὶ τὴν ἐξαφάνιση τοῦ κάθε δέντρου, ζώου, ἀνθρώπου, ἄστρου καὶ θεοῦ.

Ὅλη ἡ Γῆς ἕνας σπόρος φυτεμένος μέσα στοὺς γύρους τοῦ μυαλοῦ μου. Ὅ,τι ἀρίφνητα χρόνια πολεμάει μέσα στὴ σκοτεινὴ μήτρα τῆς ὕλης νὰ ξετυλιχτεῖ καὶ νὰ καρπίσει, μέσα στὸ κεφάλι μου ξεσπάει σὰ μιὰ μικρὴ βουβὴ ἀστραπή.

Ἂχ! τὴν ἀστραπὴ τούτη ν' ἀτενίζουμε, νὰ τὴν κρατήσουμε μιὰ στιγμή, νὰ τὴν ὀργανώσουμε σὲ ἀνθρώπινο λόγο!

Τὴ στιγμιαία τούτη αἰωνιότητα ποὺ τὰ κλείνει ὅλα, περασμένα καὶ μελλούμενα, νὰ τὴ στερεώσουμε, μὰ δίχως νὰ χαθεῖ ὅλο τὸ γιγάντιο ἐρωτικὸ στροβίλισμα σὲ λεχτικὴν ἀκινησία!

Σὰ μιὰ κιβωτὸ ἡ κάθε λέξη, καὶ χορεύουμε

Zor, korkunç ve bitmek bilmezdir yokuş yukara çıkış. Bu saldırıda Tanrı yenecek mi, yoksa yenilecek mi? Yengi var mıdır? Yenilgi var mıdır? Bedenimiz çürüyecek ve yeniden toprağa geri dönecek, ama bir an için bedenden geçip giden O ne olacak?

Ama bütün bu kaygılar aşağılıktır, ve bütün umutlar ve de umutsuzluklar yitmekte Tanrı'nın obur hunimsi burgacının içerisinde. Tanrı gülmekte, yas tutmakta, öldürmekte, odlara koymakta bizi ve bırakmakta yolun orta yerinde; yangın artıkları!

Ben de sevinç duymaktayım, iki şakağımın arasında, göz açıpkapama gibi, acunun ilkesini ve de ereğini duyumsayarak.

Yoğunlaşırım bir yalabıkcoşkusu anında ekime, filizlenmeye, çiçeklenmeye, ürün vermeye ve gözden yitişine her ağacın, hayvanın, insanın, yıldızın ve tanrının.

Bir tohumdur bütün Yeryüzü aklımın çevresine ekilmiş. Her ne ki sayımsız yıllardır özdeğin karanlık döllyatağının içerisinde savaşmakta açılmak ve ürün vermek için; kafamın içerisinde suskun ufak bir yalabık çakmakta.

Ah! Gözetelim bu yalabığı, bir an olsun tutalım onu, örgütleyelim onu insansal söylemin içerisinde!

Her şeyin kapanacağı bu anlık bengiliği, geçmiş ve gelecek olanlar durağanlaştıralım onu, ama yitirmeksizin bütün bu kocaman kösnül burgaçlanmayı söylemsel devimsizlikte!

Ahit sandığı gibidir her bir söz, çevresinde raksetti-

γύρα της, μὲ ἀνατριχίλα νογώντας τὸ Θεὸ σὰ φοβερό της περιεχόμενο.

Ὅ,τι ζεῖς στὴν ἔκσταση ποτὲ δὲ θὰ μπορέσεις νὰ τὸ στερεώσεις σὲ λόγο.

Ὅμως μάχου ἀκατάπαυτα νὰ τὸ στερεώσεις σὲ λόγο. Πολέμα μὲ μύθους, μὲ παρομοίωσες, μὲ ἀλληγορίες, μὲ κοινὲς καὶ σπάνιες λέξες, μὲ κραυγὲς καὶ μὲ ρίμες νὰ τοῦ δώσεις σάρκα, νὰ στερεώσει!

Ὅμοια κάνει κι ὁ Θεός, ὁ Μέγας Ἐκστατικός. Μιλάει, μάχεται νὰ μιλήσει, μὲ θάλασσες καὶ μὲ φωτιές, μὲ φτερά, μὲ χρώματα, μὲ κέρατα, μὲ νύχια, μὲ ἀστερισμοὺς καὶ πεταλοῦδες, μὲ ἀνθρώπους, ὅπως μπορεῖ, γιὰ νὰ στερεώσει τὴν ἔκστασή του.

Εἶμαι κι ἐγώ, σὰν κάθε πράμα ζωντανό, στὸ κέντρο τοῦ παγκόσμιου στρόβιλου. Εἶμαι τὸ μάτι τῶν τεράστιων ποταμῶν, κι ὅλα γύρα μου χορεύουν, κι ὁ κύκλος στενεύει ὁλοένα ὁρμητικότερος καὶ χύνουνται οὐρανὸς καὶ γῆς στὴν κόκκινη καταβόθρα τῆς καρδιᾶς μου.

Κι ὁ Θεὸς μὲ ἀντικρίζει μὲ τρόμο κι ἀγάπη — ἄλλη ἐλπίδα δὲν ἔχει— καὶ λέει: «Τοῦτος ὁ Ἐκστατικός, ποὺ ὅλα τὰ γεννάει, τὰ χαίρεται καὶ τὰ ἐξαφανίζει, τοῦτος ὁ Ἐκστατικὸς εἶναι ὁ Γιός μου!»

ğimiz, tüylerimiz ürpererek sezmekteyiz Tanrı'yı sandığın korkunç içeriğiymiş gibi.

Her ne ki yaşarsan esrimede, hiçbir zaman durağanlayamayacaksın onu söyleminde.

Ancak ara vermeksizin çatış onu söyleminde durağanlamaya. Söylencelerle savaş, betzetmelerle, yerine anlatılarla [allegoria], ortak ve az bulunur sözcüklerle, çığlıklarla ve uyaklarla, ona etten bir beden vermek, durağanlaştırmak için onu!

Bir benzerini de yapmakta Tanrı, Yüce Esrik. Konuşmakta, konuşmak için çatışmakta, denizlerle ve odlarla, kanatlarla, renklerle, boynuzlarla, tırnaklarla, takımyıldızlarıyla, kelebeklerle, insanlarla, her nasıl yapabilmekteyse, durağanlamak için esrimesini.

Ben de varım, her canlı olan şey gibi, evrensel burgacın özeğindeyim. Koskoca ırmakların gözüyüm ben, ve her şey çevremde raks etmekte, ve çember daralmakta giderek daha da dürtülü, ve boşalmakta gökyüzü ve yeryüzü yüreğimin kırmızı çukuruna.

Ve Tanrı beni karşı karşıya getirmekte ürperti ve sevgiyle –başka umut yok– ve şöyle der: "Bu Esrik ki, her şeyi doğuran, onları esenleyen ve ortadan kaldıran, bu Esrik ki Oğul'umdur!"

Η ΠΡΑΞΗ

Α΄ ΣΧΕΣΗ ΘΕΟΥ ΚΙ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ἡ στερνή, ἡ πιὸ ἱερὴ μορφὴ τῆς θεωρίας εἶναι ἡ πράξη.

Ὄχι νὰ βλέπεις πῶς πηδάει ἡ σπίθα ἀπὸ τὴ μιὰ γενεὰ στὴν ἄλλη, παρὰ νὰ πηδᾶς, νὰ καίγεσαι μαζί της.

Ἡ πράξη εἶναι ἡ πλατύτερη θύρα τῆς λύτρωσης. Αὐτὴ μονάχα μπορεῖ νὰ δώσει ἀπόκριση στὰ ρωτήματα τῆς καρδιᾶς. Μέσα στὶς πολύγυρες περιπλοκὲς τοῦ νοῦ, αὐτὴ βρίσκει τὸ συντομώτερο δρόμο. Ὄχι βρίσκει· δημιουργάει δρόμο, κόβοντας δεξὰ ζερβὰ τὴν ἀντίσταση τῆς λογικῆς καὶ τῆς ὕλης.

Γιατί ἀγωνίστηκες πίσω ἀπὸ τὰ φαινόμενα κυνηγώντας τὸν Ἀόρατο; Γιατί ὅλη ἐτούτη ἡ πολεμική, ἡ ἐρωτικὴ πορεία ἀνάμεσα ἀπὸ τὴ σάρκα σου, ἀπὸ τὴ ράτσα, ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, ἀπὸ τὰ φυτὰ κι ἀπὸ τὰ ζῶα; Γιατί, πέρα ἀπὸ τοὺς ἄθλους τούτους, ὁ γάμος ὁ μυστικός, ὁ τέλειος ἐναγκαλισμός, ἡ βακχικὴ μαινόμενη ἐπαφὴ μέσα στὸ σκοτάδι καὶ στὸ φῶς;

Γιὰ νὰ φτάσεις ἀπ' ὅπου κίνησες — στὸ ἐφήμερο, παλλόμενο, μυστηριώδικο σημεῖο τῆς ὕπαρξής σου, μὲ νέα μάτια, μὲ νέα αὐτιά, μὲ νέα γέψη, ὄσφρηση κι ἀφή, μὲ φρένα καινούρια.

Τὸ βαθύ, ἀνθρώπινο χρέος μας εἶναι ὄχι νὰ ξεδιαλύνουμε καὶ νὰ φωτίσουμε τὸ ρυθμὸ τῆς πορείας τοῦ Θεοῦ, παρὰ νὰ προσαρμόσουμε, ὅσο μποροῦμε, μαζί του τὸ ρυθμὸ τῆς μικρῆς, λιγόχρονης ζωῆς μας.

Ἔτσι μονάχα κατορθώνουμε νὰ ἐχτελοῦμε κάτι αἰώνιο ἐμεῖς οἱ θνητοί, γιατὶ συνεργαζόμαστε μὲ κάποιον Ἀθάνατο.

EYLEM

I. TANRI İLE İNSANIN İLİNTİSİ

Kuramın en son, en kutsal biçimi eylemdir.

Kıvılcımın bir kuşaktan ötekine nasıl da sıçradığını görmek değil; onunla birlikte sıçrayıp yanmaktır.

Eylem en geniş kapısıdır arınmanın. Yalnızca bu karşılık verebilir yüreğinin sorgulamalarında. Usunun çok dolambaçlı dolaşıklıklarında, budur en kestirme yolu bulan. Bulan da değil; yaratandır yolu, sağak solak keserek mantığın ve özdeğin direncini.

Ne diye çatıştın ki görüngülerin ardında avlanarak Görünmez'i? Ne diye bütün bu savaşçı, kösnül yürüyüş ırkla, insanla, bitkilerle ve hayvanlarla senin etinin arasındaki? Bütün bu zorlu beden işlerinin ötesinde, ne için ki o gizil evlilik, eksiksiz kucaklaşma, bakkhacı çılgın dokunuş karanlığın ve ışığın içerisindeki?

Devindiğin yere varmak içindir – varoluşunun gündelik, kıpraşan, gizemli noktasına, yeni gözlerle, yeni kulaklarla, yeni bir tat, koklama, dokunma duyusuyla, yepyeni usubaşındalıklarla.

Derin insanlık ödevimiz, Tanrı'nın yürüyüşünün dizemini açıklığa kavuşturup aydınlatmaktansa; onunla birlikte küçük, kısasüreli yaşamımızın dizeminin uyumunu, her ne kadar becerebilirsek, sağlamaktan öte bir şey değildir.

Yalnızca bu yolla bengi bir şeyi başarıyla yerine getirebiliriz biz ölümlüler, çün ki işbirliği yapmaktayız Görünmez birisiyle.

Ἔτσι μονάχα νικοῦμε τὴ λεπτομέρεια, τὴ θανάσιμη ἁμαρτία, νικοῦμε τὴ στενότητα τοῦ μυαλοῦ μας, μετουσιώνουμε τὴ σκλαβιὰ τοῦ χωματένιου ὑλικοῦ, ποὺ μᾶς δόθηκε νὰ δουλέψουμε, σ' ἐλευτερία.

Μέσα σὲ ὅλα τοῦτα, πέρα ἀπ' ὅλα τοῦτα, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι κι οἱ λαοί, ὅλα τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῶα, ὅλοι οἱ θεοὶ κι οἱ δαιμόνοι, σὰν ἕνας στρατός, ὁρμοῦν πρὸς τ' ἀπάνω, συνεπαρμένοι ἀπὸ μιὰν ἀκατανόητη, ἀκαταμάχητη Πνοή.

Τὴν Πνοὴ τούτη μαχόμαστε νὰ κάμουμε ὁρατή, νὰ τῆς δώσουμε πρόσωπο, νὰ τὴν τυλίξουμε μέσα σὲ λέξες, σὲ ἀλληγορίες καὶ στοχασμοὺς καὶ ξόρκια, νὰ μὴ μᾶς φύγει.

Μὰ δὲ χωράει στὰ εἴκοσι τέσσερα γράμματα ποὺ ἀραδιάζουμε· ξέρουμε, ὅλες τοῦτες οἱ λέξες, οἱ ἀλληγορίες, οἱ στοχασμοὶ καὶ τὰ ξόρκια εἶναι πάλι μιὰ νέα μάσκα ποὺ κρύβει τὴν Ἄβυσσο.

Μὰ ἔτσι μονάχα, περιορίζοντας τὴν ἀπεραντοσύνη, μποροῦμε, μέσα στὰ σύνορα τοῦ νεοχαραγμένου ἀνθρώπινου κύκλου, νὰ δουλέψουμε.

Τί θὰ πεῖ νὰ δουλέψουμε; Νὰ γιομώσουμε τὸν κύκλο τοῦτον μὲ πεθυμιές, μὲ ἀνησυχίες καὶ μὲ πράξες, ν' ἁπλωθοῦμε καὶ νὰ φτάσουμε τὰ σύνορα, νὰ μὴ χωροῦμε πιά, νὰ ραΐζουν καὶ νὰ γκρεμίζουνται. Ἔτσι, δουλεύοντας τὰ φαινόμενα, πληθαίνουμε, πλαταίνουμε τὴν οὐσία.

Γι' αὐτό, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπαφή μας μὲ τὴν οὐσία, ὁ γυρισμός μας στὰ φαινόμενα ἔχει ἀνυπολόγιστη ἀξία.

Yalnızca bu yolla yenebiliriz ayrıntıyı, ölümcül sapkınlığı, yalnızca bu yolla yenebiliriz aklımızın darlığını, yalnızca bu yolla dönüştürebiliriz çalışmamız için bize verilmiş olan topraktan özdekselin özünü, özgürlüğe.

Bütün bunların içerisinde, bütün bunların ötesinde, bütün insanlar ve de bütün halklar, bütün bitkiler ve de bütün hayvanlar, bütün tanrılar ve de bütün felekler [daimon], bir ordu gibi, güdülenmekteler yukarıya doğru, kendilerinden geçmişler kavranılamaz, altedilemez bir Soluk'tan ötürü.

Bu Soluk'u görünür yapmaya, bir yüze iye kılmaya, sözcüklere ve yerine anlatılara ve düşünmelere ve de büyülü sözlere dolamaya çatışmaktayız; bizden kaçmasın diye.

Ama sığmamakta bir sıraya dizdiğimiz 24 [29] hârfe; bilmekteyiz ki bütün bu sözcükler, yerine anlatılar, düşünmeler, büyülü sözler birer yeni maske, saklayan Dipsiz Kuyu'yu yine.

Ama yalnızca bu yolla, sınırlandırarak uçsuz bucaksızlığı, becerebiliriz yeni kazılmış insansal çemberin sınırları içerisinde çalışmayı.

Ne demeye gelir çalışmamız? Dolduralım bu çemberi özlemlerle, kaygılarla, eylemlerle; yayılalım ve de varalım ki sınırlara değin; sığmayalım artık, yarılsın ve yıkılsınlar. Bu yolla, çalışarak üzerine görüngülerin, çoğullaştıralım, genişletelim tözü.

Bu nedenden ötürü, töze dokunmamızın ardından, görüngülere dönüşümüzün sayılamayacak kadar değeri vardır.

Εἴδαμε τὸν ἀνώτατο κύκλο τῶν στροβιλιζόμενων δυνάμεων. Τὸν κύκλο αὐτὸν τὸν ὀνοματίσαμε Θεό. Μπορούσαμε νὰ τοῦ δώσουμε ὅ,τι ἄλλο ὄνομα θέλαμε: Ἄβυσσο, Μυστήριο, Ἀπόλυτο Σκοτάδι, Ἀπόλυτο Φῶς, Ὕλη, Πνέμα, Τελευταία Ἐλπίδα, Τελευταία Ἀπελπισία, Σιωπή.

Μὰ τὸν ὀνοματίσαμε Θεό, γιατὶ τ' ὄνομα τοῦτο μονάχα ταράζει βαθιά, ἀπὸ προαιώνιες ἀφορμές, τὰ σωθικά μας. Κι ἡ ταραχὴ τούτη εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ ν' ἀγγίξουμε σῶμα μὲ σῶμα, πέρα ἀπὸ τὴ λογική, τὴ φοβερὴν οὐσία.

Μέσα στὸ γιγάντιο τοῦτον κύκλο τῆς θεότητας, χρέος ἔχουμε νὰ ξεχωρίσουμε καὶ νὰ συλλάβουμε καθαρὰ τὸ μικρὸ πύρινο τόξο τῆς ἐποχῆς μας.

Ἀπάνω στὴν ἀδιόρατη τούτη φλόγινη καμπύλη, βαθιά, μυστικὰ νογώντας τὴν ὁρμὴ ἀλάκερου τοῦ κύκλου, ὁδεύουμε ἁρμονικὰ μὲ τὸ Σύμπαντο, παίρνουμε φόρα καὶ πολεμοῦμε.

Ἔτσι ἡ ἐφήμερη πράξη μας, συνειδητὰ ἀκλουθώντας τὴ φόρα τοῦ Σύμπαντου, δὲν πεθαίνει μαζί μας.

Δὲ χάνεται σὲ μυστικὴ ἄνεργη ἐνατένιση ἀλάκερου τοῦ κύκλου· δὲν καταφρονάει τὴν ἅγια, ταπεινὴ καθημερινὴ ἀνάγκη.

Μέσα στὸ στενὸ αἱματωμένο της αὐλάκι, σκυφτή, δουλεύει στέρεα, ἄνετα νικώντας, μέσα σ' ἕνα μικρὸ σημεῖο καιροῦ καὶ τόπου, τὸν καιρὸ καὶ τὸν τόπο — γιατὶ τὸ σημεῖο αὐτὸ ἀκολουθάει τὴ θεϊκιὰν ὁρμὴ ἀλάκερου τοῦ κύκλου.

Δὲ νοιάζουμαι ἄλλες ἐποχὲς κι ἄλλοι λαοὶ τί πρόσωπο ἔδωκαν στὴν τεράστια ἀπρόσωπην οὐσία.

Gördük, burgulanmış güçlerin en yüce çemberini. Tanrı diye adlandırmıştık bu çemberi. Başka her ne ad istersek verebilirdik de ona: Dipsiz Kuyu, Gizem, Salt Karanlık, Salt Işık, Özdek, Tin, Son Umut, Son Umutsuzluk, Sessizlik.

Ama Tanrı diye adlandırdık onu, çün ki yalnızca bu ad derinden, ilkçağların uyartılarından, altüst etmekte içorganlarımızı. Ve bu altüst oluş olmazsa olmazı bedenden bedene değdirmenin mantığın ötesindeki korkunç tözü.

Tanrısallığın bu koskoca çemberinin içerisinde, ödevimizdir ayırdetmek ve arıcana kavramak çağımızın küçük oddan yayını.

Gözle seçilemeyen bu yalazlanmış eğrinin üzerinde, derinden, gizilce, sezerekten bütün çemberin dürtüsünü, yol almaktayız Evren ile, fora etmekte ve savaşmaktayız.

İşte böyledir gündelik eylemimiz bizim, bilinçle izleyerek forasını Evren'in, ölmez bizimle birlikte.

Yitip gitmez gizil işlevsiz göz dikişinin içerisinde bütün çemberin; aşağı görmez kutsal, alçakgönüllü gündelik gereksinimi.

Dar ve kan dolu arığının içerisinde, eğilmiş, sağlam çalışmaktadır, kolayca yenerekten uzamın ve zamanın ufak bir noktasında, uzamı ve zamanı – çün ki bu nokta tanrısal dürtüsünü izler bütün çemberin.

İlgi göstermem, diğer dönemlerin ve diğer halkların nasıl bir yüz verdiklerine, yüzsüz koskoca töze. Dol-

Τὴ γιόμωσαν μὲ ἀνθρώπινες ἀρετές, μὲ ἀμοιβὲς καὶ τιμωρίες, μὲ βεβαιότητες. Ἔδωκαν στὶς ἐλπίδες καὶ στοὺς φόβους τους ἕνα πρόσωπο, ὑπόταξαν σ' ἕνα ρυθμὸ τὴν ἀναρχία τους, βρῆκαν μιὰν ἀνώτερη δικαιολογία νὰ ζήσουν καὶ νὰ δουλέψουν. Ἔκαμαν τὸ χρέος τους.

Μὰ ἐμεῖς ξεπεράσαμε σήμερα τὶς ἀνάγκες τοῦτες, συντρίψαμε τὴ μάσκα τούτη τῆς Ἄβυσσος, δὲ χωράει πιὰ κάτω ἀπὸ τὸ παλιὸ προσωπεῖο ὁ Θεός μας.

Ξεχείλισε ἡ καρδιά μας ἀπὸ νέες ἀγωνίες, ἀπὸ λάμψη καὶ σιωπὴ καινούρια. Τὸ μυστήριο ἀγρίεψε, πλήθυνε ὁ Θεός. Οἱ σκοτεινὲς δυνάμες ἀνεβαίνουν, πληθαίνουν κι αὐτές, ὅλο τὸ ἀνθρώπινο νησὶ σαλεύει.

Ἂς σκύψουμε στὴν καρδιά μας κι ἂς ἀντικρίσουμε μὲ γενναιότητα τὴν Ἄβυσσο. Ἂς ἐπιχειρήσουμε νὰ πλάσουμε πάλι τὸ νέο σύγχρονο πρόσωπο τοῦ Θεοῦ μας μὲ τὴ σάρκα καὶ μὲ τὸ αἷμα μας!

Γιατὶ ὁ Θεός μας δὲν εἶναι ἕνας ἀφηρημένος στοχασμός, μιὰ λογικὴ ἀνάγκη, ἕνα ἁρμονικὸ ἀψηλὸ οἰκοδόμημα ἀπὸ συλλογισμοὺς καὶ φαντασίες.

Δὲν εἶναι ἕνα κατακάθαρο, οὐδέτερο, μήτε ἀρσενικὸ μήτε θηλυκό, ἄοσμο, ἀποσταγμένο κατασκεύασμα τοῦ μυαλοῦ μας.

Εἶναι ἄντρας καὶ γυναίκα, θνητὸς κι ἀθάνατος, κοπριὰ καὶ πνέμα. Γεννάει, γονιμοποιεῖ καὶ σκοτώνει, ἔρωτας μαζὶ καὶ θάνατος, καὶ πάλι ξαναγεννάει καὶ σκοτώνει — ἁπλόχωρα χορεύοντας πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς λογικῆς, ποὺ αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ χωρέσει ἀντινομίες.

durdular onu insanca erdemlerle, ödüllerle ve kınamalarla, kesinliklerle. Umutlarına ve de korkularına bir yüz verdiler, bir dizemde, düzen altına koydular ilkesizliklerini [anarkhia], daha yüce bir gerekçe buldular yaşamak ve çalışmak için. Yerine getirdiler ödevlerini.

Ama biz bu gereksinimleri aştık bugün, ezip geçtik şu maskesini Dipsiz Kuyu'nun, Tanrı'mız sığmıyor artık o eski yüz biçimine.

Yüreğimiz taştı yeni tedirginliklerle, yepyeni parıltı ve suskunlukla. Yabanıllaştı gizem, kalabalıklaştı Tanrı. Yukarı çıkmakta karanlık güçler, onlar da kalabalıklaşmakta, salınmakta insansal adanın bütünü.

Eğilelim yüreğimize ve yiğitlikle karşı karşıya gelelim Dipsiz Kuyu'yla. Etimiz ve kanımızla yeniden biçimlendirme girişiminde bulunalım Tanrı'mızın çağdaş yeni yüzünü!

Çün ki bizim Tanrı'mız soyut bir düşünme, mantıksal bir gereksinim ya da tasım ve imgelemlerden âhenkli yüksek bir yapı değildir.

Aparı, eşeysiz, ne eril ne de dişil, kokusuz, damıtılmış üretimi değildir aklımızın.

Kadın ve erkektir, ölümlü ve ölümsüz, gübre ve tindir. Doğurmakta, döllemekte ve öldürmekte kösnü ölümle birlikte, ve yine yeniden doğuruyor ve öldürüyor – enginliğiyle raksetmekte karşıtyasalılıkların sığamıyacağı mantığın sınırlarının ötesinde.

Ὁ Θεός μου δὲν εἶναι παντοδύναμος. Ἀγωνίζεται, κινητυεύει κάθε στιγμή, τρέμει, παραπατάει σὲ κάθε ζωντανό, φωνάζει. Ἀκατάπαυτα νικιέται καὶ πάλι ἀνασηκώνεται, γιομάτος αἷμα καὶ χώματα, καὶ ξαναρχίζει τὸν ἀγώνα.

Εἶναι ὅλος πληγές, τὰ μάτια του εἶναι γιομάτα φόβο καὶ πεῖσμα, τὰ σαγόνια καὶ τὰ μελίγγια του εἶναι συντριμμένα. Μὰ δὲν παραδίνεται, ἀνεβαίνει· μὲ τὰ πόδια, μὲ τὰ χέρια, δαγκάνοντας τὰ χείλια, ἀνεβαίνει ἀνένδοτος.

Ὁ Θεός μου δὲν εἶναι πανάγαθος. Εἶναι γιομάτος σκληρότητα, ἄγρια δικαιοσύνη, καὶ ξεδιαλέγει, ἀνήλεα, τὸν καλύτερο. Δὲ σπλαχνίζεται, δὲ νοιάζεται γιὰ ἀνθρώπους καὶ ζῶα, μήτε γι' ἀρετὲς κι ἰδέες. Ὅλα ἐτοῦτα τ' ἀγαπάει μιὰ στιγμή, τὰ συντρίβει αἰώνια καὶ διαβαίνει.

Εἶναι μιὰ δύναμη ποὺ χωράει τὰ πάντα, ποὺ γεννάει τὰ πάντα. Τὰ γεννάει, τ' ἀγαπάει, καὶ τ' ἀφανίζει. Κι ἂν ποῦμε: ὁ Θεὸς εἶναι ἕνας ἄνεμος ἐρωτικὸς ποὺ συντρίβει τὰ κορμιὰ γιὰ νὰ περάσει, κι ἀναθυμηθοῦμε πὼς πάντα μέσα στὸ αἷμα καὶ στὰ δάκρυα, ἀνήλεα ἐξαφανίζοντας τ' ἄτομα, δουλεύει ὁ ἔρωτας, τότε λίγο πιότερο προσεγγίζουμε τὸ φοβερό του τὸ πρόσωπο.

Ὁ Θεός μου δὲν εἶναι πάνσοφος. Τὸ μυαλό του εἶναι ἕνα κουβάρι ἀπὸ φῶς καὶ σκοτάδι καὶ πολεμάει νὰ τὸ ξετυλίξει μέσα στὸ λαβύρινθο τῆς σάρκας.

Παραπατάει, ψαχουλεύει. Ἀγγίζει δεξιά, γυρίζει πίσω· στρέφεται ζερβά, ὀσμίζεται. Ἀγωνιᾶ πάνω στὸ χάος. Σουρτά, μοχτώντας, ψάχνοντας ἀκαταμέτρητους αἰῶνες, νιώθει ἀργὰ νὰ φωτίζουνται οἱ λασπεροὶ γύροι τοῦ μυαλοῦ του.

Gücüsaltık değildir benim Tanrı'm. Çekişmektedir, her an tehlikeye düşmekte ve ürpermektedir, tökezlemekte her canlıda ve haykırmaktadır. Kesintisiz yenilmekte ve ayağa kalkmakta yine, doludur kanla ve toprakla, ve yeniden başlar çekişmeye.

Büsbütün yaralı, gözleri korku ve ayak diremeyle dopdolu, çene kemikleri ve şakakları ezilmiş. Ama benimsemez yenilgiyi, çıkar yukarı; ayaklarıyla, elleriyle, ısıraraktan dudaklarını, çıkmakta yılmaksızın.

İyiliğisaltık değildir benim Tanrı'm. Dopdoludur katılıkla, yabanıl haktanyanalıkla [dikaiosune], ve acımasızca seçip ayırmaktadır daha iyiyi. Basmamakta bağrına, önemsememekte insanları ve hayvanları, ne erdemleri ne de düşünceleri. Bir an için sevmekte bütün bunları ve ezip bengileyin geçip gitmektedir.

Her şeyin sığdığı bir güçtür ki doğurmaktadır her şeyi. Doğurur onları, sever onları ve yokeder onları. Ve dersek ki: "Tanrı kösnül bir yeldir aşmak için gövdeleri ezen;" ve her zaman kösnünün kan ve gözyaşlarının içerisinde olduğunu, kişileri acımasızca ortadan kaldırarak çalıştığını hatırlarsak, o zaman biraz daha çoğun yaklaşmış oluruz korkunç yüzüne onun.

Bilgeliği salt değildir benim Tanrı'm. Aklım ışıktan ve karanlıktan bir yumak ve etinin labirentinin içerisinde açılmak için savaşmaktadır.

Tökezlemekte, el yordamıyla aranmaktadır. Sağa dokunur, geriye döner; solungeri dönüp, koklamaktadır. Tedirginlik kaosun üzerindedir. Sürünmekte, emek vererek, aranaraktan ölçümsüz çağları, geçten duyumsamakta aydınlandığını beyninin çamurdan kıvrımlarının.

Μπροστὰ ἀπὸ τὸ βαρὺ κατασκότεινο κεφάλι του, μὲ ἀνείπωτον ἀγώνα ἀρχίζει καὶ δημιουργάει μάτια γιὰ νὰ δεῖ, αὐτιὰ γιὰ ν' ἀκούσει.

Ὁ Θεός μου μάχεται χωρὶς καμιὰ βεβαιότητα. Θὰ νικήσει; Θὰ νικηθεῖ; Τίποτα δὲν εἶναι βέβαιο στὸ Σύμπαντο, ρίχνεται στὸ ἀβέβαιο, παίζει, κάθε στιγμή, τὴ μοίρα του ὅλη.

Πιάνεται ἀπὸ τὰ ζεστὰ κορμιά, ἄλλο μετερίζι δὲν ἔχει. Φωνάζει βοήθεια· κηρύχνει σὲ ὅλο τὸ Σύμπαντο ἐπιστράτεψη.

Χρέος μας, γρικώντας τὴν Κραυγή, νὰ τρέξουμε κάτω ἀπὸ τὶς σημαῖες του, νὰ πολεμήσουμε μαζί του. Ἢ νὰ σωθοῦμε, ἢ νὰ χαθοῦμε μαζί του.

Ὁ Θεὸς κιντυνεύει. Δὲν εἶναι παντοδύναμος, νὰ σταυρώνουμε τὰ χέρια, προσδοκώντας τὴ σίγουρη νίκη· δὲν εἶναι πανάγαθος, νὰ προσδοκοῦμε μ' ἐμπιστοσύνη πὼς θὰ μᾶς λυπηθεῖ καὶ θὰ μᾶς σώσει.

Ὁ Θεός, μέσα στὴν περιοχὴ τῆς ἐφήμερης σάρκας μας, κιντυνεύει ἀλάκερος. Δὲν μπορεῖ νὰ σωθεῖ, ἂν ἐμεῖς μὲ τὸν ἀγώνα μας δὲν τὸν σώσουμε· δὲν μποροῦμε νὰ σωθοῦμε, ἂν αὐτὸς δὲ σωθεῖ.

Εἴμαστε ἕνα. Ἀπὸ τὸ τυφλὸ σκουλήκι στὸ βυθὸ τοῦ ὠκεανοῦ ὡς τὴν ἀπέραντη παλαίστρα τοῦ Γαλαξία, ἕνας μονάχα ἀγωνίζεται καὶ κιντυνεύει, ὁ ἑαυτός μας. Καὶ στὸ μικρό, τὸ χωματένιο στῆθος μας, ἕνας μονάχα ἀγωνίζεται καὶ κιντυνεύει, τὸ Σύμπαντο.

Kapkaranlık ağır kafasının önünde, söylenmemiş çekişmeyle başlar görmek için gözler, duymak için kulaklar yaratmaya.

Benim Tanrı'm çatışmakta hiçbir kesinlik olmaksızın. Yenecek mi? Yenilecek mi? Hiçbir şey kesin değildir Evren'de, atılmakta kesin olmayana doğru, oynamakta, her an, bütün yazgısıyla.

Tutunuyor sıcak gövdelere, başka bir metrisi yok. Yardım diye haykırıyor; bütün Evren'de sıkıyönetim duyurusunda bulunmaktadır.

Ödevimiz, işiterekten Çığlık'ı, onun bayrağının altında koşmaktır, onunla birlikte savaşmaktır. Ya kurtulacağız ya da yiteceğiz onunla birlikte.

Tehlikededir Tanrı. Gücüsaltık değildir, çaprazlayalım ellerimizi, kesin bir yenginin beklentisiyle; iyiliğisaltık değildir, güvenle beklentisinde olalım bize acıyacağının ve bizi kurtaracağının.

Tanrı, gündelik etimizin yanı yöresi içerisinde, büsbütün tehlikeye düşmekte. Kurtulamaz, çekişmemizle biz onu kurtarmadığımız sürece; kurtulamayız, o kurtulmadığı sürece.

Biz biriz. Kör solucandan okyanusun tabanına, tâ ki uçsuz bucaksız Samanuğrusunun güreş alanına değin, yalnızca birisi çekişmekte ve tehlikeye düşmekte, kendimiz. Ve küçük, topraktan göğsümüzde yalnızca birisi çekişmekte ve tehlikeye düşmekte, Evren.

Καλὰ πρέπει νὰ νιώσουμε πὼς δὲν ὁδεύουμε ἀπὸ ἑνότητα Θεοῦ στὴν ἴδια πάλι ἑνότητα τοῦ Θεοῦ. Δὲν ὁδεύουμε ἀπὸ ἕνα χάος σὲ ἄλλο χάος. Οὔτε ἀπὸ ἕνα φῶς σὲ ἄλλο φῶς· ἢ ἀπὸ ἕνα σκοτάδι σὲ ἄλλο σκοτάδι. Τί ἀξία θά 'χε τότε ἡ ζωή μας τούτη; Τί ἀξία θά 'χε ἀλάκερη ἡ ζωή;

Μὰ κινήσαμε ἀπὸ ἕνα χάος παντοδύναμο, ἀπὸ μιὰν ἀξεδιάλυτη, πηχτή, φῶς καὶ σκοτάδι ἄβυσσο. Καὶ μαχόμαστε ὅλοι —φυτά, ζῶα, ἄνθρωποι, ἰδέες— στὸ λιγόστιγμο τοῦτο διάβα τῆς ἀτομικῆς ζωῆς, νὰ ρυθμίσουμε ἐντός μας τὸ Χάος, νὰ λαγαρίσουμε τὴν ἄβυσσο, νὰ κατεργαστοῦμε μέσα στὰ κορμιά μας ὅσο πιότερο σκοτάδι μποροῦμε, νὰ τὸ κάμουμε φῶς.

Δὲ μαχόμαστε γιὰ τὸ ἐγώ μας, μήτε γιὰ τὴ ράτσα, μήτε γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Δὲ μαχόμαστε γιὰ τὴ Γῆς, μήτε γιὰ ἰδέες. Ὅλα τοῦτα εἶναι πρόσκαιρα καὶ πολύτιμα σκαλοπάτια τοῦ Θεοῦ ποὺ ἀνηφορίζει — καὶ γκρεμίζουνται, εὐθὺς ὡς τὰ πατήσει ὁ Θεὸς ἀνεβαίνοντας.

Στὴ μικρότατη ἀστραπὴ τῆς ζωῆς μας, νιώθουμε νὰ πατάει πάνω μας ἀλάκερος ὁ Θεός, καὶ ξαφνικὰ νογοῦμε: Ἂν ἔντονα ὅλοι πεθυμήσουμε, ἂν ὀργανώσουμε ὅλες τὶς ὁρατὲς κι ἀόρατες δυνάμες τῆς γῆς καὶ τὶς ρίξουμε πρὸς τ' ἀπάνω, ἂν παντοτινὰ ἄγρυπνοι ὅλοι μαζὶ παραστάτες παλέψουμε — τὸ Σύμπαντο μπορεῖ νὰ σωθεῖ.

Ὄχι ὁ Θεὸς θὰ μᾶς σώσει· ἐμεῖς θὰ σώσουμε τὸ Θεό, πολεμώντας, δημιουργώντας, μετουσιώνοντας τὴν ὕλη σὲ πνέμα.

İyice duyumsamalıyız ki Tanrı'nın birliğinden yine Tanrı'nın aynı birliğine yolalmamaktayız. Yolalmamaktayız kaosun birinden bir öteki kaosa. Ne de bir ışıktan bir öteki ışığa; ya da karanlığın birinden bir öteki karanlığa. O zaman ne değeri olacaktı ki şu yaşamımızın? Ne değeri olacaktı bütünüyle yaşamın?

Ama gücüsaltık bir kaostan devinime geçtik; açıklığa kavuşmayan, yoğun dipsiz kuyusundan ışığın ve karanlığın. Ve savaşımını vermekteyiz hepimiz –bitkiler, hayvanlar, insanlar, düşünceler– şu bir anlık geçişinde kişisel yaşamın, dizeme sokalım kendi içerimizde Kaos'u, arındıralım dipsiz kuyuyu, işleyelim gövdemiz içerisinde her ne kadar daha çok nicel karanlığı ışık kılabilirsek.

Savaşım vermekte değiliz benimiz için, ne ırkımız ne de insanlık için. Savaşım vermekte değiliz Yeryüzü için, ne de düşünceler için. Bütün bunlar geçici ve ederi çok yukarı çıkan basamaklarıdır Tanrı'nın – ve de yıkılmaktalar Tanrı yukarı çıkaraktan üzerlerine basar basmaz.

En küçük yalabığında yaşamımızın, büsbütün Tanrı'nın üzerimize basmakta olduğunu duyumsarız; ve birden sezeriz ki: Hepimiz çok yeğin istenç duyarsak; yeryüzünün bütün görünür ve görünmez güçlerini örgütlersek; ve yukarıya doğru fırlatırsak onları; sürekli güreşirsek bütün uyumayan omuzdaşlar birlikte – o zaman kurtulabilir Evren.

Tanrı kurtaracak değil bizi; biz kurtaracağız Tanrı'yı, savaşarak, yaratarak ve dönüştürerek özdeğin özünü tine.

Μὰ μπορεῖ ὅλος μας ὁ ἀγώνας νὰ πάει χαμένος. Ἂν κουραστοῦμε, ἂν λιγοψυχήσουμε, ἂν μᾶς κυριέψει πανικός, ὅλο τὸ Σύμπαντο κιντυνεύει.

Ἡ ζωὴ εἶναι στρατιωτικὴ θητεία στὴν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ. Κινήσαμε σταυροφόροι νὰ λευτερώσουμε, θέλοντας καὶ μή, ὄχι τὸν Ἅγιο Τάφο, παρὰ τὸ Θεὸ τὸ θαμμένο μέσα στὴν ὕλη καὶ μέσα στὴν ψυχή μας.

Κάθε κορμί, κάθε ψυχὴ εἶναι Ἅγιος Τάφος. Ἅγιος Τάφος εἶναι ὁ σπόρος τοῦ σιταριοῦ· ἂς τόνε λευτερώσουμε! Ἅγιος Τάφος εἶναι τὸ μυαλό· μέσα του κείτεται ὁ Θεὸς καὶ παλεύει μὲ τὸ θάνατο· ἂς τρέξουμε βοήθεια!

Ὁ Θεὸς δίνει τὸ σύνθημα τῆς μάχης, κι ὁρμῶ κι ἐγὼ στὴν ἔφοδο τρέμοντας.

Εἴτε παραπομείνω λιποτάχτης εἴτε πολεμήσω γενναῖα, πάντα θὰ πέσω στὴ μάχη. Μὰ τὴ μιὰ φορὰ ὁ θάνατός μου εἶναι στεῖρος· μαζὶ μὲ τὸ κορμί μου χάνεται, σκορπίζεται στὸν ἄνεμο κι ἡ ψυχή μου.

Τὴν ἄλλη, κατεβαίνω στὴ γῆς, σὰν τὸν καρπό, γιομάτος σπόρο. Κι ἡ πνοή μου, παρατώντας τὸ κορμί μου νὰ σαπίζει, ὀργανώνει νέα κορμιὰ καὶ συνεχίζει τὴ μάχη.

Ἡ προσευκή μου δὲν εἶναι κλαψούρισμα ζητιάνου μήτε ἐρωτικιὰ ἐξομολόγηση. Μήτε ταπεινὸς ἀπολογισμὸς ἐμποράκου: σοῦ 'δωκα, δῶσε μου.

Ἡ προσευκή μου εἶναι ἀναφορὰ στρατιώτη σὲ στρατηγό. Αὐτὸ ἔκαμα σήμερα, νά πῶς πολέμησα νὰ σώσω στὸν ἐδικό μου τομέα ἀλάκερη τὴ μάχη, αὐτὰ τὰ ἐμπόδια βρῆκα, ἔτσι στοχάζουμαι αὔριο νὰ

Ama bütün çekişmemiz yenilgiye uğrayabilir. Ola ki yorulursak, yüreksizlik gösterirsek, ürkü bizi yönetirse, bütün bir Evren tehlikeye düşer.

Yaşam ordusal bir görevdir Tanrı'nın hizmetinde. Kutsal Sin'in değil, özdeğin içine ve de canımızın içerisine gömülmüş olan Tanrı'yı özgürleştirmek için, isteyerek ya da istemeyerek, haçlılar gibi devinime geçtik.

Her bir gövde, her bir can bir Kutsal Sin'dir. Tohumudur Kutsal Sin buğdayın; özgürleştirelim onu! Akıldır Kutsal Sin; içerisinde yatmaktadır Tanrı ve ölüm ile güreştutmaktadır; koşalım yardımına!

Tanrı vermekte özdeyişini çatışmanın, ve ben de atılmaktayım üstüne saldırının, titreyerek.

Ordu kaçağı olarak ayrı kalsam da geride, savaşsam da yiğitçe, her zaman düşeceğim çatışmada. Ama bir kez ölümüm kısırdır benim; gövdemle yitmektedir, canım da yelin içinde dağılmaktatır.

Bir başka kez ise, inmekteyim yeryüzüne, san ki ürün gibi, tohumla dopdolu. Ve soluğum, terkederek gövdemi çürümeye, yeni gövdeler örgütlemekte ve sürdürmekte çatışmayı.

Benim yakarışım bir dilencinin zırlaması değildir; ne de bir kösnü bildirisidir. Ne de bir alımsatımcıcağızın alçakgönüllü sayımıdır: Ben sana şunu verdim, sen de bana bunu ver.

Benim yakarışım yazanağıdır erin komutana: Bugün şunu yaptım, işte kendi bölüğümü kurtarmak için nasıl savaştığım bütün bir çatışma boyunca, bu engellerle

πολεμήσω.

Καβαλάρηδες όδεύουμε στὸ λιοπύρι ἢ κάτω ἀπὸ σιγανὴ βροχὴ —ἐγὼ κι ὁ Θεός μου— καὶ κουβεντιάζουμε χλωμοί, πεινασμένοι, ἀνυπόταχτοι.

«Ἀρχηγέ!» κι ἐκεῖνος στρέφει κατὰ μὲ τὸ πρόσωπό του κι ἀνατριχιάζω ἀντικρίζοντας τὴν ἀγωνία του.

Τραχιὰ εἶναι ἡ ἀγάπη μας, καθόμαστε στὸ ἴδιο τραπέζι, πίνουμε τὸ ἴδιο κρασὶ στὴ χαμηλὴ τούτη ταβέρνα τῆς Γῆς.

Κι ὡς σκουντροῦμε τὰ ποτήρια μας, ἀχοῦν σπαθιά, τινάζουνται μίση κι ἔρωτες, μεθοῦμε, ὁράματα σφαγῆς ἀνεβαίνουνε στὰ μάτια μας, πολιτεῖες γκρεμίζουνται μέσα στὰ μυαλά μας, κι εἴμαστε κι οἱ δυὸ λαβωμένοι καὶ κουρσεύουμε, ξεφωνώντας ἀπὸ τοὺς πόνους, ἕνα μεγάλο Παλάτι.

Β΄ ΣΧΕΣΗ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ποιὰ εἶναι ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ μας; Ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν ἐλευτερία. Μέσα στὸ ἀκατάλυτο σκοτάδι μιὰ φλογερὴ γραμμὴ ἀνηφορίζει καὶ σημαδεύει τὴν πορεία τοῦ Ἀόρατου. Ποιὸ εἶναι τὸ χρέος μας; Ν' ἀνεβαίνουμε τὴν αἱματερὴ τούτη γραμμὴ μαζί του.

Καλὸ εἶναι ὅ,τι ὁρμάει πρὸς τ' ἀπάνω καὶ βοηθάει τὸ Θεὸ ν' ἀνηφορίσει. Κακὸ εἶναι ὅ,τι βαραίνει πρὸς τὰ κάτω, κι ἀμποδάει τὸ Θεὸ ν' ἀνηφορίσει.

Ὅλες οἱ ἀρετὲς κι οἱ κακίες παίρνουν τώρα καινούρια ἀξία, λευτερώνουνται ἀπὸ τὴ στιγμὴ κι ἀπὸ τὸ χῶμα, ὑπάρχουν ἀπόλυτα μέσα στὸν ἄνθρω-

karşılaştım, yarın da böyle savaşmayı düşünmekteyim.

Biz atlılar yol almaktayız yakıcı güneşin altında ya da çiseleyen yağmurda –ben ve Tanrı'm– ve söyleşmekteyiz solgun, aç ve başıbozukça.

"Önder!" Ve o bana çevirir yüzünü bana doğru ve tüylerim ürperir tedirginliğiyle karşı karşıya gelince.

Kabadır sevgimiz bizim, aynı masada oturmaktayız, aynı şarabı içmekte şu alçak tavernasında Yeryüzü'nün.

Ve bardakları tokuşturmamızla, yankılanır kılıçlar, kin ve kösnü sıçrayıverir, kendimizden geçeriz, kıyım görüntüleri yükselmekte gözlerimizin önünden, kentler yıkılmakta akıllarımızın içerisinde, ve her ikimiz de yaralıyız ve de acıdan avaz avaz haykırarak talan etmekteyiz büyük bir Sarayı.

II. İNSAN İLE İNSANIN İLİNTİSİ

Nedir Tanrı'mızın özü? Özgürlük için çekişme. Tükenmez karanlığın içerisinden yalazlanmış bir çizgi yokuş yukarı çıkmakta ve gezlemekte Görünmez'in yürüyüşünü. Nedir ödevimiz bizim? Bu kanlı çizgiyi onunla birlikte yukarı çıkarmak.

Her ne ki kendini yukarı doğru atmaktadır; iyidir ve yardım eder Tanrı'nın yokuş yukarı çıkışına. Her ne ki ağırlık etmektedir aşağı doğru; kötüdür ve engel olur Tanrı'nın yokuş yukarı çıkışına.

Bütün erdemler ve kötülükler yepyeni değerler almakta şimdi, özgürleşmekteler andan ve topraktan, saltık olanlar vardır insanın içerisinde, insandan önce ve de son-

πο, πρὶν καὶ μετὰ τὸν ἄνθρωπο, αἰώνιες.

Γιατὶ ἡ οὐσία τῆς ἠθικῆς μας δὲν εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἀλλάζει μέσα στὸν καιρὸ καὶ στὸν τόπο, παρὰ ἡ σωτηρία τοῦ Θεοῦ, ποὺ μέσα ἀπὸ λογῆς λογῆς ρεούμενες ἀνθρώπινες μορφὲς καὶ περιπέτειες εἶναι πάντα ὁ ἴδιος, ὁ ἀκατάλυτος ρυθμὸς ποὺ μάχεται γιὰ ἐλευτερία.

Ἄθλιοι εἴμαστε οἱ ἄνθρωποι, ἄκαρδοι, μικροί, τιποτένιοι. Μὰ μέσα μας, μιὰ οὐσία ἀνώτερή μας μᾶς σπρώχνει ἀνήλεα πρὸς τ' ἀπάνω.

Μέσα ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη τούτη λάσπη, θεῖα τραγούδια ἀνάβρυσαν, ἰδέες μεγάλες, ἔρωτες σφοδροί, μιὰ ἔφοδο ἀκοίμητη, μυστηριώδικη, χωρὶς ἀρχὴ καὶ τέλος, χωρὶς σκοπό, πέρα ἀπὸ κάθε σκοπό.

Τέτοιος βῶλος λάσπη εἶναι ἡ ἀνθρωπότητα, τέτοιος βῶλος λάσπη εἶναι ὁ καθένας μας. Ποιὸ εἶναι τὸ χρέος μας; Νὰ μαχόμαστε ν' ἀνθίσει ἕνα μικρὸ λουλούδι ἀπάνω στὸ λίπασμα τοῦτο τῆς σάρκας καὶ τοῦ νοῦ μας.

Πολέμα ἀπὸ τὰ πράματα, πολέμα ἀπὸ τὴ σάρκα, ἀπὸ τὴν πείνα, ἀπὸ τὸ φόβο, πολέμα ἀπὸ τὴν ἀρετὴ κι ἀπὸ τὴν ἁμαρτία νὰ δημιουργήσεις Θεό.

Πῶς ξεκινάει τὸ φῶς ἀπὸ ἕνα ἄστρο καὶ χύνεται μέσα στὴ μαύρη αἰωνιότητα κι ὁδοιποράει ἀθάνατο; Τὸ ἄστρο πεθαίνει, μὰ τὸ φῶς ποτέ του· τέτοια κι ἡ κραυγὴ τῆς ἐλευτερίας.

Πολέμα, ἀπὸ τὴν πρόσκαιρη συνάντηση τῶν ἀντίδρομων δυνάμεων ποὺ ἀποτελεῖ τὴν ὕπαρξή σου, νὰ δημιουργήσεις ὅ,τι ἀθάνατο μπορεῖ ὁ θνητὸς ἀπάνω στὸν κόσμο τοῦτον — μιὰν Κραυγή.

ra, bengileyin.

Çün ki insanın kurtuluşu değildir töremizin özü zaman ve uzam içerisinde değişkenlik gösteren; türlü türlü akışkan insansal biçimlerin ve serüvenlerin içerisinde her zaman kendisi olarak kalan, özgürlük için çatışan tükenmez bir dizem olan Tanrı'nın kurtuluşunun tersine.

Biz insanlar zavallı, hiçe sayılacak, küçük, yüreksiz şeyleriz. Ama içimizde bizden daha yüce bir töz acımasızca iteklemekte bizi yukarıya doğru.

Bu insan çamurunun içerisinde fışkırdı tanrısal türküler, büyük düşünceler, yeğin kösnüler, uyumayan, gizemli, ilkesiz ve ereksiz, her amacın ötesinde, amaçsız bir saldırı.

Bu türden bir topak çamurdur insanlık; bu türden bir topak çamurdur her birimiz. Nedir ödevimiz? Etimizin ve usumuzun şu kemresinin üzerinde bir küçük çiçek açması için savaşmamızdır.

Savaş ki şeylerden; savaş ki etten, açlıktan ve korkudan; savaş ki erdemden ve de sapkınlıktan yaratasın Tanrı'yı.

Bir ışık nasıl devinime başlar bir yıldızdan; nasıl dökülür kara bengiliğin içerisine ve nasıl yürür yolu ölümsüzce? Yıldız ölür, ama ışık hiçbir zaman; bu türdendir özgürlüğün çığlığı da.

Varoluşunu oluşturan tersyönlü güçlerin geçici karşılaşmalarıyla savaş, savaş ki yaratabilesin bu acun üzerinde ölümsüz her ne varsa bir ölümlünün yaratabileceği – bir Çığlık'ı.

Αὐτή, παρατώντας στὸ χῶμα τὸ κορμὶ ποὺ τὴ γέννησε, ὁδοιποράει καὶ δουλεύει αἰώνια.

Ἕνας Ἔρωτας σφοδρὸς διαπερνάει τὸ Σύμπαντο. Εἶναι σὰν τὸν αἰθέρα: σκληρότερος ἀπὸ τὸ ἀτσάλι, μαλακότερος ἀπὸ τὸν ἀγέρα.

Ἀνοίγει, διαπερνάει τὰ πάντα, φεύγει, ξεφεύγει. Δὲν ἀναπαύεται στὴ θερμὴ λεπτομέρεια, δὲ σκλαβώνεται στὸ ἀγαπημένο σῶμα. Εἶναι Ἔρωτας Στρατευόμενος. Πίσω ἀπὸ τοὺς ὤμους τοῦ ἀγαπημένου ἀγναντεύει τοὺς ἀνθρώπους νὰ σαλεύουν καὶ νὰ βογκοῦν σὰν κύματα, ἀγναντεύει τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ νὰ σμίγουν καὶ νὰ πεθαίνουν, ἀγναντεύει τὸ Θεὸ νὰ κιντυνεύει καὶ τοῦ φωνάζει: «Σῶσε με!»

Ὁ Ἔρωτας; Πῶς ἀλλιῶς νὰ ὀνοματίσουμε τὴν ὁρμὴ πού, ὡς ματιάσει τὴν ὕλη, γοητεύεται καὶ θέλει νὰ τυπώσει ἀπάνω της τὴν ὄψη της; Ἀντικρίζει τὸ σῶμα καὶ θέλει νὰ τὸ περάσει, νὰ σμίξει μὲ τὴν ἄλλη κρυμμένη στὸ σῶμα τοῦτο ἐρωτικὴ κραυγή, νὰ γενοῦν ἕνα, νὰ χαθοῦν, νὰ γίνουν ἀθάνατες μέσα στὸ γιό.

Ζυγώνει τὴν ψυχὴ καὶ θέλει νὰ σοφιλιάσει, νὰ μὴν ὑπάρχουν ἐγὼ καὶ σύ· φυσάει ἀπάνω στὴ μάζα τοὺς ἀνθρώπους καὶ θέλει, συντρίβοντας τὶς ἀντίστασες τοῦ νοῦ καὶ τοῦ κορμιοῦ, νὰ σμίξουν ὅλες οἱ πνοές, νὰ γίνουν ἄνεμος σφοδρός, ν' ἀνασηκώσουν τὴ γῆς!

Στὶς πιὸ κρίσιμες στιγμές, ὁ Ἔρωτας συναρπάζει καὶ σμίγει μὲ βία τοὺς ἀνθρώπους, ὀχτροὺς καὶ φίλους, καλοὺς καὶ κακούς, εἶναι μιὰ πνοὴ ἀνώτερή τους, ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴν ἐπιθυμία κι ἀπὸ τὰ ἔργα τους. Εἶναι ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀναπνοή του, ἀπάνω στὴ γῆς!

O [Çığlık] ki, bırakaraktan doğurduğu bedeni toprağa, yürümekte yolu ve çalışmakta bengileyin.

Bir yeğin Kösnü ki geçip gitmekte Evren'in içerisinden. San ki eter: çelikten daha katı; havadan daha yumuşak.

Açmakta, geçip gitmekte içerisinden her şeyin, kaçıp kurtulmakta elinden. Ara vermemekte ısını ayrıntıda, köleleşmemekte sevdiceği bedende. Bu, Ordulaşmış Kösnü'dür. Sevdiceğinin omuzlarının arkasından gözlemekte dalgalar gibi salınan ve inleyen insanları, gözlemekte kavuşan ve ölen hayvanları ve bitkileri, gözlemekte Tanrı'nın tehlikede olduğunu ve ona bağırdığını: "Kurtar beni!"

Kösnü? Başka nasıl adlandırabiliriz ki, özdeğe gözü değdiğinde çekiciliğine kapılınılan ve üzerine kendi görünüşünü baskılamak isteyen bu dürtüyü? Bedenle karşı karşıya kalır ve geçmek ister onu, kavuşmak ister bu bedende saklanmış öteki kösnül çığlıkla, bir olmalarını, yitmelerini ister, ölümsüz olmalarını ister oğulda.

Yanaşır cana ve gönüldeş olmayı ister, ben ve sen olmasın ister; eser insan yığınının üzerinden ve usu ile gövdesinin karşıduruşlarını ezerek bütün solukları kavuşturmak, onları yeğin bir yel kılmak ister yeryüzünü ayaklandıracak.

En büyük dönüm noktalarında, Kösnü insanların çullanır üzerlerine ve zor kullanarak kavuşturur onları, yağıları ve arkadaşları, iyileri ve kötüleri, onların özlemlerinden ve işlerinden bağımsız onlardan daha üstün bir soluktur. Tanrı'nın soluğudur, soluklanışıdır üzerinde yeryüzünün!

Κατεβαίνει ἀπάνω στοὺς ἀνθρώπους, ὅπως τοῦ ἀρέσει. Σὰ χορός, σὰν ἔρωτας, σὰν πείνα, σὰ θρησκεία, σὰ σφαγή. Δὲ μᾶς ρωτάει.

Μέσα στὴ σκάφη τῆς γῆς, στὶς κρίσιμες τοῦτες ὧρες, ὁ Θεὸς μοχτάει νὰ ζυμώσει τὶς σάρκες καὶ τὰ μυαλὰ καὶ νὰ ρίξει μέσα στὸν ἀνήλεο στρόβιλο τῆς περιστροφῆς του ὅλη τούτη τὴ ζύμη καὶ νὰ τῆς δώσει πρόσωπο — τὸ πρόσωπό του.

Δὲν πλαντάζει ἀπὸ ἀηδία, δὲν ἀπελπίζεται μέσα στὰ χωματένια, μουντὰ σωθικά τους. Δουλεύει, προχωράει, κατατρώει τὴ σάρκα τους, πιάνεται ἀπὸ τὴν κοιλιά, ἀπὸ τὴν καρδιά, ἀπὸ τὸ φαλλό, ἀπὸ τὸ νοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Δὲν εἶναι αὐτὸς ἀγαθὸς οἰκογενειάρχης, δὲ μοιράζει σὲ ὅλα τὰ παιδιά του ἴσια τὸ ψωμὶ καὶ τὸ μυαλό. Ἡ Ἀδικία, ἡ Σκληρότητα, ἡ Λαχτάρα, ἡ Πείνα εἶναι οἱ τέσσερεις φοράδες ποὺ ὁδηγοῦν τὸ ἅρμα του ἀπάνω στὴν κακοτράχαλή μας τούτη γῆς.

Ἀπὸ τὴν εὐτυχία, ἀπὸ τὴν καλοπέραση κι ἀπὸ τὴ δόξα ποτὲ δὲν πλάθεται ὁ Θεός, παρὰ ἀπὸ τὴν ντροπή, ἀπὸ τὴν πείνα καὶ τὰ δάκρυα. Σὲ κάθε κρίσιμη στιγμή, μιὰ παράταξη ἀνθρῶποι ριψοκιντύνευαν μπροστὰ θεοφόροι καὶ πολεμοῦσαν, παίρνοντας ἀπάνω τους ὅλη τὴν εὐθύνη τῆς μάχης.

Μιὰ φορὰ κι ἕναν καιρὸ οἱ ἱερεῖς, οἱ βασιλιάδες, οἱ ἀρχόντοι, οἱ ἀστοὶ — καὶ δημιουργοῦσαν πολιτισμούς, λευτέρωναν τὴ θεότητα.

Σήμερα ὁ Θεὸς εἶναι ἀργάτης, ἀγριεμένος ἀπὸ τὸν κάματο, ἀπὸ τὴν ὀργὴ κι ἀπὸ τὴν πείνα. Μυρίζει καπνό, κρασὶ κι ἱδρώτα. Βλαστημάει, πεινάει, γεννάει παιδιά, δὲν μπορεῖ νὰ κοιμηθεῖ, φωνάζει στ' ἀνώγια καὶ στὰ κατώγια τῆς γῆς καὶ φοβερίζει.

İner insanların üzerine, nasıl severse öyle. Raks gibi, kösnü gibi, açlık gibi, din gibi, kıyım gibi. Sormaz bize.

Yeryüzünün teknesinin içerisinde, bu dönüm noktası saatlerinde emek harcar Tanrı etleri ve akılları yoğurmak için ve bu bütün bu hamuru döngüsünün acımasız burgacına atmak için ve de onlara yüz kazandırmak için – kendi yüzünü.

Darlanmaz tiksinmeden ötürü, umutsuzluğa düşmez onların topraktan olma koyu içorganlarının içerisinde. Çalışır, ilerler, yiyip yutar onların etlerini, asılır karnına, yüreğine, erkeklik organına, usuna insanın.

Evindireği değildir iyi yüreklilikle, eşitçe üleştirmez çocuklarına ekmeği ve aklı. Haksızlık, Katılık, Can Atma, Açlık dört kısrağıdır onun savaş arabasını çeken çorak ve kıraç yeryüzümüzün üzerinde.

Mutluluktan, iyi zaman geçirmeden ve de şandan yoğrulmamıştır Tanrı'nın hamuru; tersine utançtan, açlıktan ve gözyaşlarındandır. Her dönüm noktasında, bir yığın insan tehlikeye girdiler en önde de tanrılılar ve çatışmanın bütün sorumluluğunu üzerlerine alarak savaştılar.

Bir varmış bir yokmuş, din adamları, krallar, ağalar, kentsoylular yaratıp uygarlığı özgür kılmışlar tanrısallığı.

Bugün Tanrı ırgattır, bitkinlikten, kızgınlıktan ve de açlıktan ötürü yabanlaşmıştır. Duman, şarap ve ter kokar. Sövmekte, acıkmakta, çocuklar doğurmakta, uyuyamamaktadır, yeryüzünün altlarında ve üstlerinde haykırmakta ve korku salmaktadır.

Ὁ ἀγέρας ἄλλαξε, ἀναπνέμε μιὰν ἄνοιξη βαριά, γιομάτη σπόρους. Φωνὲς σηκώνουνται. Ποιὸς φωνάζει; Ἐμεῖς φωνάζουμε, οἱ ἀνθρῶποι — οἱ ζωντανοί, οἱ πεθαμένοι κι οἱ ἀγέννητοι. Μὰ κι εὐτὺς μᾶς πλακώνει ὁ φόβος καὶ σωπαίνουμε.

Ξεχνοῦμε ἀπὸ τεμπελιά, ἀπὸ συνήθεια, ἀπὸ ἀναντρία. Μὰ ξάφνου πάλι ἡ Κραυγὴ ξεσκίζει σὰν ἀϊτὸς τὰ σωθικά μας.

Γιατὶ δὲν εἶναι ἀπόξω, δὲν ἔρχεται ἀπὸ ἀλάργα γιὰ νὰ ξεφύγουμε. Μέσα στὴν καρδιά μας κάθεται ἡ Κραυγὴ καὶ φωνάζει.

«Κάψε τὸ σπίτι σου!» φωνάζει ὁ Θεός. «Ἔρχουμαι! Ὅποιος ἔχει σπίτι δὲν μπορεῖ νὰ μὲ δεχτεῖ.

»Κάψε τὶς ἰδέες σου, σύντριψε τοὺς συλλογισμούς σου! Ὅποιος ἔχει βρεῖ τὴ λύση δὲν μπορεῖ νὰ μὲ βρεῖ.

»Ἀγαπῶ τοὺς πεινασμένους, τοὺς ἀνήσυχους, τοὺς ἀλῆτες. Αὐτοὶ αἰώνια συλλογιοῦνται τὴν πείνα, τὴν ἀνταρσία, τὸ δρόμο τὸν ἀτέλειωτο — Ἐμένα!

»Ἔρχουμαι! Παράτα τὴ γυναίκα σου, τὰ παιδιά σου, τὶς ἰδέες σου κι ἀκλούθα μου. Εἶμαι ὁ μέγας Ἀλήτης.

»Ἀκλούθα! Περπάτα ἀπάνω ἀπὸ τὴ χαρὰ κι ἀπὸ τὴ θλίψη, ἀπὸ τὴν εἰρήνη, τὴ δικαιοσύνη, τὴν ἀρετή! Ἐμπρός! Σύντριψε τὰ εἴδωλα τοῦτα, σύντριψέ τα, δὲ χωρῶ! Συντρίψου καὶ σὺ γιὰ νὰ περάσω!»

Φωτιά! Νά τὸ μέγα χρέος μας σήμερα, μέσα σὲ τόσο ἀνήθικο κι ἀνέλπιδο χάος.

Değişti hava, artık ağır bir bahardır solumakta olduğumuz, tohumlarla doludur. Bağırışlar yükselmekte her yandan. Kim o haykıran? Biz haykırıyoruz, biz insanlar – canlı olanlar, ölü olanlar ve de doğmamış olanlar. Ama kaplar kaplamaz korku bizi, keseriz sesimizi.

Unuturuz tembelliğimizden, alışkanlığımızdan, erkekliğimizin yoksunluğundan. Ama âniden Çığlık yine kartal gibi yırtıp atar içorganlarımızı.

Çün ki dışarıdan değildir, elinden kurtulabileceğimiz kadar uzaklardan gelmemektedir. Yüreğimizin içerisinde oturmakta ve haykırmaktadır Çığlık.

"Yak evini!" diye haykırmakta Tanrı. "Geliyorum! Her kim ki iyedir eve benimseyemez beni."

"Yak düşüncelerini, ez geç tasımlarını! Her kim ki bulmuştur çözümü bulamaz beni."

"Severim aç kalmışları, kaygılıları, haytaları. Onlar ki tasımlar bengileyin açlığı, başkaldırıyı, bitmek bilmez yolu – Ben'i."

"Geliyorum! Terket karını, çocuklarını, düşüncelerini ve düş ardıma. Ben Yüce Hayta'yım."

"Düş ardıma! Yürü sevincin ve de üzüntünün üzerinden barışın, haktanyanalığın, erdemin! İleri! Ez geç bu tapıncaklarını, ez geç onları, sığmam onlara ben! Ez kendini de geçip gitmem için!"

Yangın! İşte budur bugün yüce ödevimiz, bunca töresiz ve umutsuz kaosun içerisinde.

Πόλεμο στοὺς ἄπιστους! Ἄπιστοι εἶναι οἱ εὐχαριστημένοι, οἱ χορτασμένοι, οἱ στεῖροι.

Τὸ μίσος μας εἶναι χωρὶς συβιβασμό, γιατὶ κατέχει πὼς καλύτερα, βαθύτερα ἀπὸ τὶς ξέπνοες φιλάνθρωπες ἀγάπες, δουλεύει τὸν ἔρωτα.

Μισοῦμε, δὲ βολευόμαστε, εἴμαστε ἄδικοι, σκληροί, γιομάτοι ἀνησυχία καὶ πίστη, ζητοῦμε τὸ ἀδύνατο, σὰν τοὺς ἐρωτεμένους.

Φωτιά, νὰ καθαρίσει ἡ γῆς! Ν' ἀνοιχτεῖ ἄβυσσο φοβερώτερη ἀκόμα ἀνάμεσα καλοῦ καὶ κακοῦ, νὰ πληθύνει ἡ ἀδικία, νὰ κατεβεῖ ἡ Πείνα καὶ νὰ θερίσει τὰ σωθικά μας, ἀλλιῶς δὲ σωζόμαστε.

Μιὰ κρίσιμη βίαιη στιγμὴ εἶναι ἡ ἱστορικὴ ἐποχή μας ἐτούτη, ἕνας κόσμος γκρεμίζεται, ἕνας ἄλλος δὲν ἔχει ἀκόμα γεννηθεῖ. Ἡ ἐποχή μας δὲν εἶναι στιγμὴ ἰσορρόπησης, ὁπόταν ἡ εὐγένεια, ὁ συβιβασμός, ἡ εἰρήνη, ἡ ἀγάπη θά 'τανε γόνιμες ἀρετές.

Ζοῦμε τὴ φοβερὴ ἔφοδο, δρασκελίζουμε τοὺς ὀχτρούς, δρασκελίζουμε τοὺς φίλους ποὺ παραπομένουν, κινυνεύουμε μέσα στὸ χάος, πνιγόμαστε. Δὲ χωροῦμε πιὰ στὶς παλιὲς ἀρετὲς κι ἐλπίδες, στὶς παλιὲς θεωρίες καὶ πράξες.

Ὁ ἄνεμος τοῦ ὀλέθρου φυσάει· αὐτὴ εἶναι σήμερα ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ μας· ἂς πᾶμε μαζί του! Ὁ ἄνεμος τοῦ ὀλέθρου εἶναι τὸ πρῶτο χορευτικὸ συνέπαρμα τῆς δημιουργικῆς περιστροφῆς. Φυσάει πάνω ἀπὸ τὶς κεφαλὲς κι ἀπὸ τὶς πολιτεῖες, γκρεμίζει τὶς ἰδέες καὶ τὰ σπίτια, περνάει ἀπὸ τὶς ἐρημιές, φωνάζει: «Ἑτοιμαστεῖτε! Πόλεμος! Πόλεμος!»

Bütün inançsızlara savaş! Hoşnutturlar inançsızlar, doygundurlar, kısırdırlar.

Kinimiz uzlaşımsız, çün ki kavramıştır nasıl da soluğu kesilmiş insancıl sevgilerden daha iyi ve daha da derin çalışmakta olduğunu kösnüye.

Kin duymaktayız, yerimizi yadırgamaktayız, haksızlarız biz, katı olanlarız, kaygı ve inançla dopdolu, olanaksızın arayışında olan, kösnükleriz biz.

Yangın, arınsın yeryüzü! Daha da korkunç bir dipsiz kuyu açılsın iyinin ve kötünün arasında, haksızlık çoğalsın, Açlık aşağı insin de biçsin içorganlarımızı, yoksa kurtulacağımız yok.

Zorba bir dönüm noktasıdır içinde bulunduğumuz şu tarihsel dönem, bir acun yıkılmaktadır, bir öteki ise daha doğmamıştır. Çağımız bir dengeleniş anı değildir, soyluluğun, uzlaşmanın, barışın ve sevginin birer doğurgan erdem olabileceği.

Korkunç saldırıyı yaşamaktayız, bir adımda aşıvermekteyiz yağıları, bir adımda aşarız geri kalmış arkadaşları, tehlikeye düşmekteyiz kaosun içerisinde, boğulmaktayız. Sığmayız artık eski erdemlere ve umutlara, eski kuramlara ve eylemlere.

Esmekte yıkımın yeli; budur Tanrı'mızın soluğu bugün; haydi gidelim onunla birlikte! Yıkımın yeli yaratıcı döngünün ilk kendinden geçiren raksıdır. Eser kafaların ve kentlerin üzerinden, yerle bir etmekte düşünceleri ve de evleri, aşarken çölleri haykırmakta: "Anıklanın! Savaş! Savaş!"

Τούτη εἶναι ἡ ἐποχή μας, καλὴ ἢ κακή, ὡραία ἢ ἄσκημη, πλούσια ἢ φτωχή, δὲν τὴ διαλέξαμε. Τούτη εἶναι ἡ ἐποχή μας, ὁ ἀγέρας ποὺ ἀναπνέμε, ἡ λάσπη ποὺ μᾶς δόθηκε, τὸ ψωμί, ἡ φωτιά, τὸ πνέμα!

Ἂς δεχτοῦμε παλικαρίσια τὴν ἀνάγκη. Πολεμικὸς μᾶς ἔλαχε ὁ κλῆρος, ἂς ζώσουμε σφιχτὰ τὴ μέση μας, ἂς ἁρματώσουμε τὸ κορμί, τὴν καρδιὰ καὶ τὸ μυαλό μας! Ἂς πιάσουμε τὴ θέση μας στὴ μάχη!

Ὁ πόλεμος εἶναι ὁ νόμιμος ἄρχοντας τοῦ καιροῦ τούτου. Σήμερα, ἄρτιος, ἐνάρετος ἄνθρωπος εἶναι μονάχα ὁ πολεμιστής. Γιατὶ μονάχα αὐτός, πιστὸς στὴ μεγάλη πνοὴ τοῦ καιροῦ μας, γκρεμίζοντας, μισώντας, ἐπιθυμώντας, ἀκολουθάει τὸ σύγχρονο πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ μας.

Ἡ ταύτισή μας τούτη μὲ τὸ Σύμπαντο γεννάει τὶς δυὸ ἀνώτατες ἀρετὲς τῆς ἠθικῆς μας: τὴν εὐθύνη καὶ τὴ θυσία.

Μέσα μας, μέσα στὸν ἄνθρωπο, μέσα στὰ σκοτεινὰ πλήθη, χρέος ἔχουμε νὰ βοηθήσουμε τὸ Θεό, ποὺ πλαντάει, νὰ λευτερωθεῖ.

Κάθε στιγμὴ πρέπει νά 'μαστε ἕτοιμοι γιὰ χάρη του νὰ δώσουμε τὴ ζωή μας. Γιατὶ ἡ ζωὴ δὲν εἶναι σκοπός, εἶναι ὄργανο κι αὐτή, ὅπως ὁ θάνατος, ὅπως ἡ ὀμορφιά, ἡ ἀρετή, ἡ γνώση. Ὄργανο τίνος; Τοῦ Θεοῦ ποὺ πολεμάει γιὰ ἐλευτερία.

Ὅλοι εἴμαστε ἕνα, ὅλοι εἴμαστε μιὰ κινητυεύουσα οὐσία. Μιὰ ψυχὴ στὴν ἄκρα τοῦ κόσμου ποὺ ξεπέφτει, συντραβάει στὸν ξεπεσμό της καὶ τὴν ψυχή μας. Ἕνα μυαλὸ στὴν ἄκρα τοῦ κόσμου ποὺ βυθίζεται στὴν ἠλιθιότητα, γιομώνει τὰ μελίγγια μας σκοτάδι.

Budur çağımız, iyi ya da kötü, güzel ya da çirkin, varlıklı ya da yoksul, seçimini bizim yapmadığımız. Budur çağımız, soluduğumuz hava, bize verilmiş olan çamur, ekmek, yalaz, can!

Delikanlıca benimseyelim gereksinimi. Çekilişten bize savaş rastgeldi, daha da sıkı saralım belimizi, donatalım gövdemizi, yüreğimizi ve de aklımızı! Çatışmadaki yerimizi alalım!

Savaş bu zamanın yasal ağasıdır. Bugün, ergin, erdemli insan yalnızca savaşçı olandır. Çün ki yalnızca o inançlıdır zamanımızın büyük soluğuna, yerle bir ederek, kin duyarak, özlem duyarak izler Tanrı'nın çağdaş buyruğunu.

Kendimizi Evren'le bu özdeşleştirmemiz töremizin en üstün iki erdemini doğurur: sorumluluğu ve özkıyımı.

Kendi içimizde, insanın içinde, karanlık çoklukların içinde, ödevimiz vardır darlanmakta olan Tanrı'ya yardım etmek üzere, özgürleşsin diye.

Her an anık durumda olmalıyız, onun uğruna yaşamımızı vermek üzere. Çün ki yaşam amaç değildir, araçtır o da, ölüm gibi, güzellik, erdem, bilgi gibi. Kimin aracı? Özgürlük için savaşan Tanrı'nın.

Hepimiz biriz, hepimiz tehlikeye düşmüş bir tözüz. Bir can acunun ucunda çökmekte olan, çekmekte bizim de canımızı yanına, çöküşüne. Bir akıl acunun ucunda batmakta olan alıklığın içerisine, şakaklarımızı karanlıkla doldurmakta.

Γιατὶ ἕνας στὰ πέρατα τ' οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἀγωνίζεται. Ὁ Ἕνας. Κι ἂν χαθεῖ, ἐμεῖς ἔχουμε τὴν εὐθύνη. Ἂν χαθεῖ, ἐμεῖς χανόμαστε.

Νά γιατί ἡ σωτηρία τοῦ Σύμπαντου εἶναι καὶ δική μας σωτηρία κι ἡ ἀλληλεγγύη μὲ τοὺς ἀνθρώπους δὲν εἶναι πιὰ τρυφερόκαρδη πολυτέλεια παρὰ βαθιὰ αὐτοσυντήρηση κι ἀνάγκη. Ἀνάγκη, ὅπως σ' ἕνα στρατὸ ποὺ μάχεται, ἡ σωτηρία τοῦ παραστάτη σου.

Μὰ ἡ ἠθική μας ἀνηφορίζει ἀκόμα ἀψηλότερα. Ὅλοι εἴμαστε ἕνας στρατὸς καὶ μαχόμαστε. Μὰ δὲν ξέρουμε μὲ βεβαιότητα ἂν θὰ νικήσουμε, δὲν ξέρουμε μὲ βεβαιότητα ἂν θὰ νικηθοῦμε.

Ὑπάρχει σωτηρία, ὑπάρχει ἕνας σκοπὸς ποὺ τὸν ὑπηρετοῦμε κι ὑπηρετώντας τον βρίσκουμε τὴ λύτρωσή μας;

Ἢ δὲν ὑπάρχει σωτηρία, δὲν ὑπάρχει σκοπός, ὅλα εἶναι μάταια κι ἡ συνεισφορά μας δὲν ἔχει καμιὰν ἀξία;

Μήτε τὸ ἕνα μήτε τὸ ἄλλο. Ὁ Θεός μας δὲν εἶναι παντοδύναμος, δὲν εἶναι πανάγαθος, δὲν εἶναι σίγουρος πὼς θὰ νικήσει, δὲν εἶναι σίγουρος πὼς θὰ νικηθεῖ.

Ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ μας εἶναι σκοτεινή, ὡριμάζει ὁλοένα, ἴσως ἡ νίκη στερεώνεται μὲ κάθε γενναία μας πράξη, ἴσως κι ὅλες τοῦτες οἱ ἀγωνίες γιὰ λυτρωμὸ καὶ νίκη εἶναι κατώτερες ἀπὸ τὴ φύση τῆς θεότητας.

Ὅ,τι κι ἂν εἶναι, ἐμεῖς πολεμοῦμε χωρὶς βεβαιότητα, κι ἡ ἀρετή μας, μὴ ὄντας σίγουρη γιὰ τὴν ἀμοιβή, ἀποχτάει βαθύτατη εὐγένεια.

Çün ki birisi ötelerinde göğün ve yerin çekişmekte. Birisi. Olur da yiterse, sorumlusu biziz. O yiterse; biz yiteriz.

İşte bu yüzdendir ki, Evren'in kurtuluşu bizim de kurtuluşumuzdur ve insanlarla dayanışma artık yumuşakyürekli bir aşırıgösteriş değil derinlemesine özvarlığını sürdürme ve de gereksinimdir. Gereksinim, savaşmakta olan bir orduda olduğu gibi, omuzdaşının kurtuluşudur.

Ama töremiz çıkmakta yokuşu daha da yükseklere doğru. Hepimiz bir orduyuz ve çatışmaktayız. Ama, ola ki yenecek miyiz, kesin olarak bilmemekteyiz; ola ki yenilecek miyiz, kesin olarak bilmemekteyiz.

Kurtuluş var mıdır, hizmet ettiğimiz ve de hizmet ederek kurtuluşu bulduğumuz bir amaç var mıdır?

Ya da kurtuluş yok mudur, amaç yok mudur, her şey boşuna ve de katkımızın hiçbir değeri yok mudur?

Ne biri ne de öteki. Tanrı'mız gücüsaltık değildir, iyiliğisaltık değildir, kuşkusuz değildir yeneceği üzerine, kuşkusuz değildir yenileceği üzerine.

Karanlıktır bizim Tanrı'mızın özü, gitgide olgunlaşmaktadır, belki de yengi daha da durağanlaşmakta her yiğit eylemimizle, belki de kurtuluş ve yengi için duyulan bütün bu tedirginlikler tanrısallığın doğasında daha aşağıdır.

Ne olursa olsun, biz kesinlik olmaksızın savaşmaktayız; ve erdemimiz ödül için kuşkusuz olmaksızın, ele geçirmekte soyluluğun en derinini.

Ὅλες οἱ ἐντολὲς ἀναστατώνουνται. Δὲ βλέπουμε, δὲν ἀκοῦμε, δὲ μισοῦμε, δὲν ἀγαποῦμε πιὰ σὰν πρῶτα. Ἀνανεώνεται ἡ παρθενία τῆς γῆς. Καινούρια γέψη παίρνει τὸ ψωμί, τὸ νερό, ἡ γυναίκα. Καινούρια, ἀνυπολόγιστη ἀξία, ἡ πράξη.

Ὅλα ἀποχτοῦν ἀπροσδόκητη ἁγιότητα — ἡ ὀμορφιά, ἡ γνώση, ἡ ἐλπίδα, ὁ οἰκονομικὸς ἀγώνας, οἱ καθημερινές, τάχατε ἀσήμαντες, ἔγνοιες. Παντοῦ ἀνατριχιάζοντας νογοῦμε τὴν ἴδια γιγάντια σκλαβωμένη Πνοὴ νὰ μάχεται γιὰ ἐλευτερία.

Καθένας ἔχει τὸ δρόμο τὸν ἐδικό του ποὺ τόνε φέρνει στὴ λύτρωση — ὁ ἕνας τὴν ἀρετή, ὁ ἄλλος τὴν κακία.

Ἂν ὁ δρόμος ποὺ ὁδηγάει στὴ λύτρωσή σου εἶναι ἡ ἀρρώστια, ἡ ψευτιά, ἡ ἀτιμία, χρέος σου νὰ βυθιστεῖς στὴν ἀρρώστια, στὴν ψευτιά, στὴν ἀτιμία, γιὰ νὰ τὶς νικήσεις. Ἀλλιῶς δὲ σώζεσαι.

Ἂν ὁ δρόμος ποὺ ὁδηγάει στὴ λύτρωσή σου εἶναι ἡ ἀρετή, ἡ χαρά, ἡ ἀλήθεια, χρέος σου νὰ βυθιστεῖς στὴν ἀρετή, στὴ χαρά, στὴν ἀλήθεια, γιὰ νὰ τὶς νικήσεις, νὰ τὶς ἀφήσεις πίσω σου. Ἀλλιῶς δὲ σώζεσαι.

Δὲν πολεμοῦμε τὰ σκοτεινά μας πάθη μὲ νηφάλια, ἀναιμικιά, οὐδέτερη, πάνω ἀπὸ τὰ πάθη ἀρετή. Παρὰ μὲ ἄλλα σφοδρότερα πάθη.

Ἀφήνουμε τὴ θύρα μας ἀνοιχτὴ στὴν ἁμαρτία. Δὲ βουλώνουμε τ' αὐτιά μας νὰ μὴν ἀκούσουμε τὶς Σειρῆνες. Δὲ δενόμαστε ἀπὸ φόβο στὸ κατάρτι μιᾶς μεγάλης ἰδέας· μήτε παρατοῦμε τὸ καράβι καὶ

Altüst olmaktadır buyruklar. Görmemekte, duymamakta, kin gütmemekte ve sevmemekteyiz artık ilkindeki gibi. Yenilenmektedir doğanın kızoğlanlığı. Yepyeni bir tad alır ekmek, su, kadın. Yepyeni, ederi ölçülemez bir değer almakta eylem.

Her şey beklenmedik bir ermişlik – güzellik, bilgi, umut, tutumsal çekişme, gündelik ve san ki önemsiz kaygılar. Her yerde tüylerimiz ürpererek sezmekteyiz köleleşmiş koskoca Soluk'un kendisini, çatışmaktayken özgürlük için.

Her bir kişi onu kurtuluşa taşıyacak olan kendi özel yoluna iyedir – birisi erdeme, bir başkası kötülüğe.

Ola ki kurtuluşuna giden yol sayrılık, yalancılık, özdeğersizlik ise ödevin sayrılığın, yalancılığın ve de özdeğersizliğin içine dalmaktır onları yenmek için. Yoksa kurtulacağın yok.

Ola ki kurtuluşuna giden yol erdem, sevinç, doğruluk ise ödevin erdemin, sevincin ve de doğruluğun içine dalmaktır onları yenmek ve ardında bırakmak için. Yoksa kurtulacağın yok.

Ayık, kansız, eşeysiz ve tutkuların üzerinde olan bir erdemle birlikte karanlık tutkularımızla savaşmamaktayız. Ancak öteki daha yeğin tutkularla.

Kapımızı açık bırakırız sapkınlığa. Tıkamayız kulaklarımız Seireneler'i duymamak için. Bağlatmayız kendimizi korkudan ötürü büyük bir düşüncenin direğine; ne de terkedip gemiyi kendimizi yitirmekteyiz işiterekten

χανόμαστε γρικώντας, φιλώντας τὶς Σειρῆνες.

Παρὰ ἐξακολουθοῦμε τὴν πορεία μας, ἁρπάζουμε καὶ ρίχνουμε τὶς Σειρῆνες στὸ καράβι μας καὶ ταξιδεύουν κι αὐτὲς μαζί μας. Τούτη εἶναι, σύντροφοι, ἡ καινούρια Ἀσκητική μας!

Ὁ Θεὸς φωνάζει στὴν καρδιά μου: Σῶσε με!

Ὁ Θεὸς φωνάζει στοὺς ἀνθρώπους, στὰ ζῶα, στὰ φυτά, στὴν ὕλη: Σῶσε με!

Ἄκου τὴν καρδιά σου κι ἀκολούθα τον. Σύντριψε τὸ σῶμα σου κι ἀνάβλεψε: Ὅλοι εἴμαστε ἕνα!

Ἀγάπα τὸν ἄνθρωπο, γιατὶ εἶσαι σύ.

Ἀγάπα τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτά, γιατὶ ἤσουνα σύ, καὶ τώρα σὲ ἀκλουθοῦν πιστοὶ συνεργάτες καὶ δοῦλοι.

Ἀγάπα τὸ σῶμα σου· μονάχα μὲ αὐτὸ στὴ γῆς ἐτούτη μπορεῖς νὰ παλέψεις καὶ νὰ πνεματώσεις τὴν ὕλη.

Ἀγάπα τὴν ὕλη· ἀπάνω της πιάνεται ὁ Θεὸς καὶ πολεμάει. Πολέμα μαζί του.

Νὰ πεθαίνεις κάθε μέρα. Νὰ γεννιέσαι κάθε μέρα. Ν' ἀρνιέσαι ὅ,τι ἔχεις κάθε μέρα.

Ἡ ἀνώτατη ἀρετὴ δὲν εἶναι νά 'σαι ἐλεύτερος, παρὰ νὰ μάχεσαι γιὰ ἐλευτερία.

Μὴν καταδέχεσαι νὰ ρωτᾶς: «Θὰ νικήσουμε; Θὰ νικηθοῦμε;» Πολέμα!

Ἡ ἐπιχείρηση τοῦ Σύμπαντου, γιὰ μιὰν ἐφήμερη στιγμή, ὅσο ζεῖς, νὰ γίνει ἐπιχείρηση δική σου.

ve öperekten Seireneler'i.

Tersine, yine düşmekteyiz ardına yürüyüşümüzün, yakalayıp atarız Seireneler'i gemimizin içine onlar da bizimle yolculuk etsin diye. Budur, yoldaşlar, bizim yeni Çileci'miz!

Tanrı yüreğimde haykırmakta: Kurtar beni!

Tanrı haykırmakta insanlara, hayvanlara, bitkilere, özdeğe: Kurtarın beni!

Dinle yüreğini ve düş peşine onun. Ez geç bedenini ve gör ki yeniden: Biz hepimiz biriz!

Sev insanı, çün ki sensin.

Sev hayvanları ve bitkileri, çün ki sendin, ve şimdi seni izlemekteler inançlı işbirlikçileri ve köleler gibi.

Sev bedenini; bu yeryüzünde yalnızca onunla güreştutabilirsin ve yalnız onunla tinleştirebilirsin özdeği.

Sev özdeği; Tanrı onun üzerine tutunmuş ve savaşmaktadır. Sen de savaş onunla birlikte.

Ölesin her gün. Doğasın her gün. Her gün neye iyeysen olumsuzlayasın.

En yüce erdem özgür olman değil; özgürlük için savaşmakta olmandır.

Sakın sorayım bile deme: "Yenecek miyiz? Yenilecek miyiz?" Savaş!

Gündelik bir an için Evren'in girişimi, her ne ka-

Τοῦτος εἶναι, σύντροφοι, ὁ καινούριος Δεκάλογός μας!

Γ' ΣΧΕΣΗ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΚΑΙ ΦΥΣΗΣ

Ὁ κόσμος τοῦτος, ὅλη ἡ πλούσια, ἀπέραντη σειρὰ τὰ φαινόμενα, δὲν εἶναι ἀπάτη, φαντασμαγορία πολύχρωμη τοῦ ἀντικαθρεφτιζόμενου νοῦ μας. Μήτε ἀπόλυτη πραγματικότητα, ποὺ ζεῖ καὶ μεταπλάθεται ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴ δύναμη τοῦ νοῦ μας, λεύτερη.

Δὲν εἶναι ἡ λαμπερὴ στολὴ ποὺ ντύνει τὸ μυστικὸ σῶμα τοῦ Θεοῦ. Μήτε τὸ διάφανο καὶ σκοτεινὸ μεσότοιχο ἀναμεσὸς ἀνθρώπου καὶ μυστηρίου.

Ὅλος τοῦτος ὁ κόσμος ποὺ θωροῦμε, γρικοῦμε κι ἀγγίζουμε εἶναι ἡ προσιτὴ στὶς ἀνθρώπινες αἴστησες, ὅλο Θεὸ συμπύκνωση τῶν δυὸ τεράστιων δυνάμεων τοῦ Σύμπαντου.

Μιὰ δύναμη κατηφορίζει καὶ θέλει νὰ σκορπίσει, ν' ἀκινητήσει, νὰ πεθάνει. Μιὰ δύναμη ἀνηφορίζει καὶ ζητάει ἐλευτερία κι ἀθανασία.

Αἰώνια τὰ δυὸ τοῦτα στρατέματα, τὰ σκοτεινὰ καὶ φωτερά, τὰ στρατέματα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, συγκρούονται. Τὰ ὁρατὰ γιὰ μᾶς χνάρια τῆς σύγκρουσης τούτης εἶναι τὰ πράματα, τὰ φυτά, τὰ ζῶα, οἱ ἄνθρωποι.

Αἰώνια οἱ ἀντίθετες δυνάμες συγκρούονται, σμίγουν, παλεύουν, νικοῦν καὶ νικοῦνται, συβιβάζουνται καὶ ξαναρχίζουν πάλι νὰ πολεμοῦν σὲ ὅλο τὸ Σύμπαντο — ἀπὸ τὸν ἀόρατο στρόβιλο σὲ μιὰ στάλα νερὸ ὡς τὸν ἀπέραντο ἀστροκατακλυσμὸ τοῦ Γαλαξία.

dar yaşayacaksan, senin kendi girişimin olsun. Budur, yoldaşlar, bizim yeni On Emir'imiz.

III. İNSAN İLE DOĞANIN İLİNTİSİ

İşte bu acun, görüngülerin bütün bu varlıklı ve uçsuz bucaksız dizisi gözgüde yansıyan usumuzun yanılsaması, çok renkli bir hortlak-gölge oyunu [fantasmagoria] değildir. Ne de özgürce yaşayan ve usumuzun gücünden bağımsız biçim değiştiren salt gerçekliktir.

Tanrı'nın gizli bedeninin kuşanmakta olduğu tekbiçim giysi değildir. İnsan ile gizemin arasında yer almakta olan saydam ve karanlık araduvar da değildir.

Bütün bu görmekte olduğumuz, işitmekte ve dokunmakta olduğumuz acun, insan duyuları için ulaşılabilirdir, bütün Tanrı birlikte yoğuşmasıdır Evren'in iki koskoca gücünün.

Bir güç yokuş aşağı inmekte ve dağılmak ister, devinimsizlenmek ister, ölmek ister. Bir güç yukarı çıkmakta ve özgürlük ile ölümsüzlüğü aranır.

Bu iki ordu, karanlık ve aydınlık, yaşamın ve ölümün orduları çarpışmaktalar bengileyin. Çarpışmanın bize görünür olan ayak izleri şeylerdir, bitkilerdir, hayvanlardır ve insanlardır.

Bengileyin karşıt güçler çarpışmakta, kavuşmakta, güreşmekte, yenmekte, yenilmekte, uzlaşmakta ve yine savaşmaya başlamakta bütün Evren'de – görünmez burgaçtan bir damla suya, Samanuğrusunun uçsuz bucaksız yıldız sağanağına değin.

Στρατόπεδο ἀλάκερου τοῦ Θεοῦ εἶναι καὶ τὸ πιὸ ταπεινὸ ἔντομο κι ἡ πιὸ μικρὴ ἰδέα. Μέσα τους ὅλος ὁ Θεὸς εἶναι παραταγμένος σὲ κρίσιμη μάχη.

Καὶ στὸ πιὸ ἀσήμαντο μόριο γῆς κι οὐρανοῦ ἀκούω τὸ Θεό μου νὰ φωνάζει: Βοήθεια!

Τὸ κάθε πράμα εἶναι αὐγό, καὶ μέσα του τὸ σπέρμα τοῦ Θεοῦ ἀνήσυχο, ἀκοίμητο δουλεύει. Ἀρίφνητες δυνάμες ἀπομέσα του κι ἀπόξω παρατάζουνται καὶ τὸ ὑπερασπίζουν.

Μὲ τὸ φῶς τοῦ μυαλοῦ, μὲ τὴ φλόγα τῆς καρδιᾶς πολιορκῶ τὴν κάθε φυλακὴ τοῦ Θεοῦ, ψάχνοντας, δοκιμάζοντας, χτυπώντας, ν' ἀνοίξω μέσα στὸ φρούριο τῆς ὕλης θύρα, νὰ δημιουργήσω μέσα στὸ φρούριο τῆς ὕλης τὴ θύρα τῆς ἡρωικῆς ἔξοδος τοῦ Θεοῦ μας.

Πολέμα, ἐνεδρεύοντας μὲ ὑπομονὴ τὰ φαινόμενα, νὰ τὰ ὑποτάξεις σὲ νόμους. Ἔτσι ἀνοίγεις δρόμους στὸ χάος καὶ βοηθᾶς τὸ πνέμα νὰ βαδίσει.

Βάλε τάξη, τὴν τάξη τοῦ μυαλοῦ σου, στὴ ρεούμενη ἀναρχία τοῦ κόσμου. Καθαρὰ χάραξε ἀπάνω στὴν ἄβυσσο τὸ σχέδιο τῆς μάχης.

Πάλεψε μὲ τὶς φυσικὲς δυνάμες, ἀνάγκασέ τις νὰ ζευτοῦν σὲ σκοπὸν ἀνώτερό τους. Λευτέρωσε τὸ πνέμα ποὺ ἀγωνίζεται μέσα τους καὶ λαχταράει νὰ σμίξει μὲ τὸ πνέμα ποὺ ἀγωνίζεται στὰ σωθικά σου.

Ὅταν στὸ χάος ὁ ἄνθρωπος παλεύοντας ὑποτάξει μιὰ σειρὰ φαινόμενα στοὺς νόμους τοῦ μυαλοῦ του κι αὐστηρὰ τοὺς νόμους τούτους περικλείσει στὸ λόγο, ὁ κόσμος ἀνασαίνει, ταχτοποιοῦνται οἱ

Büsbütün Tanrı'nın ordugâhıdır en alçakgönüllü böcek de, en küçük düşünce de. Bunların içerisinde büsbütün Tanrı sıradadır dönüm noktasındaki çatışma için.

En önemsiz özdeciğinde bile yeryüzünün ve gökyüzünün bana haykırdığını duymaktayım Tanrı'nın: Yardım et!

Her tek şey yumurtadır, ve içerisinde Tanrı'nın dölü kaygısız, uyumayan, çalışmakta olan. Sayımsız güçler içerden ve dışardan sıraya girmekte ve gövdelerini kalkan etmekteler.

Aklın ışığıyla, yüreğin yalazıyla kuşatmışım Tanrı'nın her bir tutukevini, arayarak, deneyerek, vurarak açsam özdeğin içkalesinde bir kapı, yaratsam özdeğin içkalesinde Tanrı'mızın kahramanca çıkışının kapısını.

Savaş, sabırla pusuya yatarak görüngülere, onları yasalara boyuneğdirmeye. İşte böyle açmaktasın yolu kaosa ve yardım etmektesin tine adımlasın diye.

Düzen koy, aklının düzenini, acunun akış içindeki ilkesizliğine. Aparı kazı çatışmanın tasarımını Dipsiz Kuyu'nun üzerine.

Güreştut doğal güçlerle, daha yüce bir amacın boyunduruğuna girmeye zorla onları. Onların içlerinde çekişmekte olan ve senin içorganlarında çekişen tin ile kavuşmaya canatmakta olan tini özgürleştir.

İnsan bir dizi görüngüyü güreştutarak aklının yasalarına boyuneğdirdiğinde ve bu yasaları söylemde çev-

φωνές, ξεκαθαρίζουνται τὰ μελλούμενα κι ὅλες οἱ σκοτεινὲς ἀτέλειωτες ποσότητες τῶν ἀριθμῶν λευτερώνουνται ὑποταζόμενες στὴ μυστικὴ ποιότητα.

Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ νοῦ μας βιάζουμε τὴν ὕλη νὰ 'ρθεῖ μαζί μας. Ξεστρατίζουμε τὶς δυνάμες ποὺ κατηφοροῦν, ἀλλάζουμε τὸ ρέμα, μετουσιώνουμε τὴ σκλαβιὰ σ' ἐλευτερία.

Δὲ λευτερώνουμε μονάχα Θεὸ παλεύοντας κι ὑποτάζοντας τὸν ὁρατὸ γύρα μας κόσμο· δημιουργοῦμε Θεό.

Ἄνοιξε τὰ μάτια σου, φωνάζει ὁ Θεός· θέλω νὰ δῶ! Στύλωσε τ' αὐτιά σου, θέλω ν' ἀκούσω! Πήγαινε μπροστά· εἶσαι ἡ κεφαλή μου!

Ἡ πέτρα σώζεται ἂν τὴ σηκώσουμε ἀπὸ τὴ λάσπη καὶ τὴ χτίσουμε σ' ἕνα σπίτι ἢ ἂν σκαλίσουμε ἀπάνω της τὸ πνέμα.

Ὁ σπόρος σώζεται —τί θὰ πεῖ σώζεται; λευτερώνει τὸ μέσα του Θεὸ— ἀνθίζοντας, καρπίζοντας, ξαναγυρίζοντας στὸ χῶμα· ἂς βοηθήσουμε τὸ σπόρο νὰ σωθεῖ.

Ὁ κάθε ἄνθρωπος ἔχει ἕνα κύκλο δικό του ἀπὸ πράματα, ἀπὸ δέντρα, ζῶα, ἀνθρώπους, ἰδέες — καὶ τὸν κύκλο τοῦτον ἔχει χρέος αὐτὸς νὰ τὸν σώσει. Αὐτός, κανένας ἄλλος. Ἂν δὲν τὸν σώσει, δὲν μπορεῖ νὰ σωθεῖ.

Εἶναι οἱ ἄθλοι οἱ δικοί του ποὺ ἔχει χρέος νὰ τελέψει προτοῦ πεθάνει. Ἀλλιῶς δὲ σώζεται. Γιατὶ ἡ ἴδια ἡ ψυχή του εἶναι σκορπισμένη, σκλαβωμένη στὰ πράματα τοῦτα γύρα του, στὰ δέντρα, στὰ ζῶα, στοὺς ἀνθρώπους, στὶς ἰδέες, κι αὐτή, τὴν ψυχή του, σώζει τελώντας τοὺς ἄθλους.

relediğinde, acun soluklanır, sesler düzenlenir, gelecekte olanlar aparılaşır ve sayıların bütün karanlık, tükenmez nicelikleri özgürleşir boyuneğerekten gizli niteliğe.

Usumuzun yardımı ile özdeği bizimle gelmeye zorlamaktayız. Yoldan çıkarmaktayız yokuş aşağı inen güçleri, akımı değiştirmekte, köleliğin özünü dönüştürmekteyiz özgürlüğe.

Yanımızda yöremizdeki acuna boyuneğdirerek ve onunla güreştutarak yalnızca özgürleştirmekte değiliz Tanrı'yı; yaratmaktayız Tanrı'yı.

Aç gözlerini, haykırmakta Tanrı: "Görmek istiyorum! Dik kulaklarını, duymak istiyorum! Önden ilerle; sen kafamsım benim!"

Taş kurtulur, ola ki kaldırırsak onu çamurdan ve örürsek onu bir evin duvarına ya da bir tin yontarsak üzerine.

Tohum kurtulur –Ne demek ola bu kurtulmak? İçinde Tanrı özgürleşir demek–çiçek açarak, ürün vererek, yeniden toprağa dönerek; yardım edelim de kurtulsun tohum.

Her bir insanın şeylerden, ağaçlardan, hayvanlardan, insanlardan, düşüncelerden olma bir çemberi vardır – ve bu çemberi kurtarma ödevine iyedir. O, başka hiç kimse değil. Ola ki kurtarmazsa onu, kurtulamaz kendisi.

Bütün bunlar zorlu beden işleridir onun; ölmezden önce sona erdirmesi gereken. Yoksa kurtulacağı yok. Çün ki darmadağındır kendi canı, çevresindeki şeylerin kölesi olmuştur, ağaçların, hayvanların, insanların, düşüncelerin; ve o da, canı da bu zorlu beden işlerini sona erdirerek kurtulur.

Ἂν εἶσαι ἀργάτης, δούλευε τὴ γῆς, βόηθα τη νὰ καρπίσει. Φωνάζουν οἱ σπόροι μέσα ἀπὸ τὰ χώματα, φωνάζει ὁ Θεὸς μέσα ἀπὸ τοὺς σπόρους. Λευτέρωσέ τον. Ἕνα χωράφι προσμένει ἀπὸ σένα τὴ λύτρωση, μιὰ μηχανὴ προσμένει ἀπὸ σένα τὴν ψυχή της. Πιὰ δὲν μπορεῖς νὰ σωθεῖς, ἂν δὲν τὰ σώσεις.

Ἂν εἶσαι πολεμιστής, μὴ λυπᾶσαι, δὲν εἶναι στὴν περιοχὴ τοῦ χρέους σου ἡ συμπόνια. Σκότωνε τὸν ὀχτρὸ ἀνήλεα. Μέσα ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ ὀχτροῦ ἄκου τὸ Θεὸ νὰ φωνάζει: «Σκότωσε τὸ σῶμα τοῦτο, μ' ἐμποδίζει· σκότωσέ το νὰ περάσω!»

Ἂν εἶσαι σοφός, πολέμα στὸ κρανίο, σκότωνε τὶς ἰδέες, δημιούργα καινούριες. Ὁ Θεὸς κρύβεται μέσα σὲ κάθε ἰδέα, ὅπως μέσα σὲ σάρκα. Σύντριψε τὴν ἰδέα, λευτέρωσέ τον! Δῶσε του μιὰν ἄλλη ἰδέα, πιὸ ἁπλόχωρη, νὰ κατοικήσει.

Ἂν εἶσαι γυναίκα, ἀγάπα. Διάλεξε, ἀνάμεσα ἀπ' ὅλους τοὺς ἄντρες, μὲ σκληρότητα, τὸν πατέρα τῶν παιδιῶν σου. Δὲ διαλέγεις ἐσύ· διαλέγει ὁ ἄναρχος, ἀκατάλυτος, ἀνήλεος μέσα σου ἀρσενικὸς Θεός. Τέλεψε ὅλο σου τὸ χρέος, τὸ γιομάτο πίκρα, ἔρωτα κι ἀντρεία. Δῶσε ὅλο σου τὸ κορμί, τὸ γιομάτο αἷμα καὶ γάλα.

Νὰ λές: Ἐτοῦτος, ποὺ κρατῶ στὸν κόρφο μου καὶ τὸν βυζαίνω, θὰ σώσει τὸ Θεό. Ἂς τοῦ δώσω τὸ αἷμα μου ὅλο καὶ τὸ γάλα.

Βαθιά, ἀπροσμέτρητη ἡ ἀξία τοῦ ρεούμενου τούτου κόσμου: ἀπὸ αὐτὸν πιάνεται ὁ Θεὸς κι ἀνεβαίνει· ἀπὸ αὐτὸν θρέφεται ὁ Θεὸς καὶ πληθαίνει.

Ola ki ırgatsan, çalış yeryüzüne, yardım et ona yemiş versin diye. Haykırmakta toprağın içerisinden tohumlar, haykırmakta tohumların içerisinden Tanrı. Özgür kıl onu. Bir tarla ki bekleyişinde senden gelecek kurtuluşun, bir makina ki bekleyişinde senden gelecek canının. Kurtulamazsın; onları kurtarmadıkça.

Ola ki savaşçıysan, üzülme, ödevinin yöresi içerisinde değildir acıdaşlık. Acımasızca öldür yağıyı. Yağının bedeni içerisinden Tanrı'nın haykırdığını işit: "Öldür bu bedeni, engellemekte beni; öldür şunu da geçeyim!"

Ola ki bilge isen, savaş kafatasının içerisinde, öldür düşünceleri, yarat yepyenilerini. Tanrı saklanmakta her bir düşüncenin içerisinde, etin içerisinde olduğu gibi. Ez geç düşünceyi, özgür kıl Tanrı'yı! Daha geniş, başka bir düşünce ver bana yerleşsin diye.

Ola ki kadın isen, sev. Katılıkla seçesin, bütün erkeklerin arasından, çocuklarının babasını. Sen değilsin seçen; içindeki ilkesiz, tükenmez, acımasız, eril Tanrı seçmektedir. Sona erdir bütün görevini, acıyla, kösnüyle ve erkeklikle dopdolu olan. Ver bütün gövdeni, kanla ve sütle dolu olan.

Ve de ki: Koynumda tuttuğum ve emzirdiğim bu bala, kurtaracak Tanrı'yı. Vereyim ona bütün kanımı ve sütümü.

Derinden ve ölçüme dökülemezdir akış içerisindeki acunun değeri: ona tutunmaktadır Tanrı ve yukarı çıkmaktadır; ondan beslenmektedir Tanrı ve çoğalmaktadır.

Ἀνοίγει ἡ καρδιά μου, φωτίζεται ὁ νοῦς, καὶ μονομιᾶς τὸ φοβερὸ τοῦτο στρατόπεδο τοῦ κόσμου μοῦ ξεσκεπάζεται ἐρωτικιὰ παλαίστρα.

Δυὸ σφοδροὶ ἀντίθετοι ἄνεμοι, ὁ ἕνας ἀρσενικός, ὁ ἄλλος θηλυκός, συναντήθηκαν καὶ συγκρούονται σ' ἕνα σταυροδρόμι. Ζοζυγιάστηκαν μιὰ στιγμή, πύκνωσαν, γενῆκαν ὁρατοί.

Τὸ σταυροδρόμι τοῦτο εἶναι τὸ Σύμπαντο. Τὸ σταυροδρόμι τοῦτο εἶναι ἡ καρδιά μου.

Ἀπὸ τὸ πιὸ σκοτεινὸ μόριο ὕλης ὡς τὸν πιὸ μεγάλο στοχασμό, μεταδίνεται ὁ χορὸς τῆς γιγάντιας ἐρωτικιᾶς σύγκρουσης.

Ἡ ὕλη εἶναι ἡ γυναίκα τοῦ Θεοῦ μου· οἱ δυὸ μαζὶ παλεύουν, γελοῦν καὶ κλαῖνε, φωνάζουν μέσα στὸ θάλαμο τῆς σάρκας.

Γεννοβολοῦν, μελίζουνται. Γιομώνουν στεριὰ καὶ θάλασσα κι ἀγέρας ἀπὸ φυτολόι, ζωολόι, ἀνθρωπολόι καὶ πνέματα, τὸ ἀρχέγονο ζευγάρι μέσα στὸ κάθε ζωντανὸ ἀγκαλιάζεται, διαμελίζεται καὶ πληθαίνει.

Ὅλη ἡ ἀγωνία τοῦ Σύμπαντου συμμαζωμένη ξεσπάει στὸ κάθε ζωντανὸ καὶ ὁ Θεὸς μέσα στὴ γλύκα, μέσα στὴν πίκρα τῆς σάρκας κιντυνεύει.

Μὰ τινάζεται, πηδάει ἀπὸ τὰ φρένα κι ἀπὸ τὰ λαγόνια, χιμάει, πιάνεται ἀπὸ καινούρια λαγόνια καὶ φρένα, καὶ ξεσπάει πάλι ἀπαρχῆς ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν ἐλευτερία.

Γιὰ πρώτη φορά, ἀπάνω στὴ γῆς ἐτούτη, μέσα ἀπὸ τὸ νοῦ κι ἀπὸ τὴν καρδιά μας, κοιτάζει ὁ Θεὸς τὸν ἀγώνα του.

Açılmakta yüreğim, aydınlanmakta us, birdenbire kösnül güreş alanı gibi açılmakta bana acunun bu korkunç ordugâhının örtüsü.

İki yeğin karşıt koyumlu yel, birisi eril, ötekisi ise dişil karşılaşmış ve çarpışmaktalar birbirleriyle bir dörtyol ayardında. Denkleştiler bir an, kıvamlandılar, görünür oldular.

Evren'dir işte bu dörtyol ayardı. Benim yüreğimdir işte bu dörtyol ayardı.

Özdeğin en karanlık özdeciğinden en büyük düşünme edimine değin, yayılmaktadır koskoca kösnül çarpışmanın raksı.

Özdek karısıdır benim Tanrı'mın; ikisi birlikte güreşmekte, gülmekte ve ağlamaktadırlar, haykırmaktalar etten koğuşun içerisinde.

Doğurup durmaktalar, üyelerine ayrışmaktalar. Doldurmaktalar karayı, denizi ve havayı bitki, hayvan, insan türleriyle, tinle; kucaklaşmaktalar, üyelerine ayrışmaktalar, çoğalmaktalar bu ilkel karıkoca her tek canlının içerisinde.

Evren'in bütün tedirginliği toparlanmış her canlının içerisinde içini dökmekte ve Tanrı etin tatlılığının içerisinde, acılığının içerisinde tehlikeye düşmekte.

Ama sıçramakta, atlayıp usubaşındalıklardan ve böğürlerden, üzerine saldırmakta, yeni böğürlere ve usubaşındalıklara tutunmakta ve içini dökmekte yine ilkönceki çekişme özgürlük uğruna.

İlk kez olarak, bu yeryüzünün üzerinde, usumuzun ve yüreğimizin içerisinden, Tanrı çekişmesine bakmakta.

Χαρά! Χαρά! Δὲν ἤξερα πὼς ὁ κόσμος τοῦτος εἶναι τόσο ἕνα μαζί μου, πὼς ὅλοι εἴμαστε ἕνας στρατός, πὼς οἱ ἀνεμῶνες καὶ τ' ἄστρα μάχουνται, δεξὰ ζερβά μου, καὶ δὲ μὲ γνωρίζουν, μὰ ἐγὼ στρέφουμαι καὶ τοὺς γνέφω.

Θερμό, ἀγαπημένο, γνώριμο, μυρίζοντας σὰν τὸ κορμί μου, εἶναι τὸ Σύμπαντο. Ἔρωτας μαζὶ καὶ πόλεμος, σφοδρὴ ἀνησυχία, ἐπιμονὴ κι ἀβεβαιότητα.

Ἀβεβαιότητα καὶ τρόμος. Σὲ μιὰ βίαιη ἀστραπὴ ξεχωρίζω: στὴν πιὸ ἀψηλὴ κορφὴ τῆς δύναμης ἀγκαλιάζουνται —τὸ πιὸ στερνό, τὸ πιὸ φοβερὸ ἀντρόγυνο— ὁ Τρόμος κι ἡ Σιγή. Κι ἀνάμεσά τους μιὰ Φλόγα.

Sevinç! Sevinç! Bilmezdim acunun bunca bir olduğunu benimle, hepimizin bir ordu olduğunu, sağımda solumda dağlalelerinin ve yıldızların çatışmakta olduklarını; tanımasalar da beni dönüp onlara imlemekteyim.

Isıtan, sevilen, tanınandır; gövdem gibi kokandır Evren. Kösnü ile birlikte savaş, yeğin kaygı, ayak direme ve kesinsizlik.

Kesinsizlik ve yılgı. Zorba bir yalabıkta ayırdetmekteyim: gücün en yüksek doruğunda kucaklaşmaktalar –en sonuncu, en korkunç erdişi– Yılgı ve Susku. Ve aralarında bir de Yalaz.

Η ΣΙΓΗ

Μιὰ Φλόγα εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου· ἕνα πύρινο πουλί, πηδάει ἀπὸ κλαρὶ σὲ κλαρί, ἀπὸ κεφάλι σὲ κεφάλι, καὶ φωνάζει: «Δὲν μπορῶ νὰ σταθῶ, δὲν μπορῶ νὰ καῶ, κανένας δὲν μπορεῖ νὰ μὲ σβήσει!»

Δέντρο φωτιὰ γίνεται ὁλομεμιᾶς τὸ Σύμπαντο. Ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς καπνοὺς κι ἀπὸ τὶς φλόγες, ἀναπαμένος στὴν κορυφὴ τῆς πυρκαγιᾶς, κρατῶ ἀμόλευτο, δροσερό, γαλήνιο, τὸν καρπὸ τῆς φωτιᾶς, τὸ Φῶς.

Ἀπὸ τὴν ἀψηλὴ τούτη κορυφὴ κοιτάζω τὴν κόκκινη γραμμὴ ποὺ ἀνηφορίζει — τρεμάμενο αἱματερὸ φωσφόρισμα, ποὺ σούρνεται σὰν ἔντομο ἐρωτεμένο μέσα ἀπὸ τοὺς ἀποβροχάρικους γύρους τοῦ μυαλοῦ μου.

Ἐγώ, ράτσα, ἀνθρῶποι, γῆς, θεωρία καὶ πρᾶξη, Θεός, φαντάσματα ἀπὸ χῶμα καὶ μυαλό, καλὰ γιὰ τὶς ἁπλοϊκὲς καρδιὲς ποὺ φοβοῦνται, καλὰ γιὰ τὶς ἀνεμογγάστρωτες ψυχὲς ποὺ θαρροῦν πὼς γεννοῦνε.

Ἀπὸ ποῦ ἐρχόμαστε; Ποῦ πηγαίνουμε; Τί νόημα ἔχει τούτη ἡ ζωή; φωνάζουν οἱ καρδιές, ρωτοῦν οἱ κεφαλές, χτυπώντας τὸ χάος.

Καὶ μιὰ φωτιὰ μέσα μου κίνησε ν' ἀπαντήσει. Θά 'ρθει μιὰ μέρα, σίγουρα, ἡ φωτιὰ νὰ καθαρίσει τὴ γῆς. Θά 'ρθει μιὰ μέρα, σίγουρα, ἡ φωτιὰ νὰ ἐξαφανίσει τὴ γῆς. Αὐτὴ εἶναι ἡ Δευτέρα Παρουσία.

Μιὰ γλώσσα πύρινη εἶναι ἡ ψυχὴ κι ἀγλείφει καὶ μάχεται νὰ πυρπολήσει τὸν κατασκότεινο ὄγκο τοῦ κόσμου. Μιὰ μέρα ὅλο τὸ Σύμπαντο θὰ γίνει πυρκαγιά.

SUSKU

Bir yalazdır insanın canı; oddan bir kuş, daldan dala, kafadan kafaya atlamakta olan ve bağırmakta: "Ayakta duramıyorum, yanamıyorum, hiç kimse söndüremiyor beni!"

Birdenbire od ağacı oluvermekte Evren. Dumanların ve de yalazların arasında, yangının doruğunda eyleşmiş, tutmaktayım odun katışıksız, serin, dingin ürününü, Işık'ı.

Bu yüksek doruktan bakmaktayım yokuş yukarı çıkan kırmızı çizgiye – titreyen, kanlı fosfor parıldamasına, beynimin yağmur sonrası buğulu kıvrımlarının içerisinden kösnük böcek gibi sürüklenmekte olan.

Ben, ırk, insanlık, yeryüzü, kuram ve eylem, Tanrı topraktan ve akıldan olma hortlaklarız, ne iyi korkmakta olan bayağı yürekler için, ne iyi doğurduklarını sanan yalancıgebe canlar için.

Nereden gelmekteyiz? Nereye gitmekteyiz? Bir anlama iye mi bu yaşam? diye yürekler haykırmakta, kafalar sormakta kaosa çarparaktan.

Ve bir od içimde devinime geçti yanıt vermek için. Bir gün gelecek, kuşkusuz, od arıtacak yeryüzünü. Bir gün gelecek, odun yeryüzünü ortadan kaldıracağı. İsa'nın Yeniden Gelişi budur.

Oddan bir dildir can, yalar ve çatışır tutuşturmak için acunun kapkaranlık urunu. Bir bütün Evren yangına dönüşecek.

Ἡ φωτιὰ εἶναι ἡ πρώτη κι ἡ στερνὴ προσωπίδα τοῦ Θεοῦ μου. Ἀνάμεσα σὲ δυὸ μεγάλες πυρὲς χορεύουμε καὶ κλαῖμε.

Λαμποκοποῦν, ἀντηλαρίζουν οἱ στοχασμοὶ καὶ τὰ κορμιά μας. Γαλήνιος στέκουμαι ἀνάμεσα στὶς δυὸ πυρὲς κι εἶναι τὰ φρένα μου ἀκίνητα μέσα στὸν ἴλιγγο καὶ λέω:

Πολὺ μικρὸς εἶναι ὁ καιρός, πολὺ στενὸς εἶναι ὁ τόπος ἀνάμεσα στὶς δυὸ πυρές, πολὺ ὀκνὸς εἶναι ὁ ρυθμὸς ἐτοῦτος τῆς ζωῆς — δὲν ἔχω καιρό, δὲν ἔχω τόπο νὰ χορέψω! Βιάζουμαι!

Κι ὁλομεμιᾶς ὁ ρυθμὸς τῆς γῆς γίνεται ἴλιγγος, ὁ χρόνος ἐξαφανίζεται, ἡ στιγμὴ στροβιλίζεται, γίνεται αἰωνιότητα, τὸ κάθε σημεῖο —θὲς ἔντομο, θὲς ἄστρο, θὲς ἰδέα— γίνεται χορός.

Ἦταν φυλακή, κι ἡ φυλακὴ συντρίβεται κι οἱ φοβερὲς δυνάμες μέσα λευτερώνουνται καὶ τὸ σημεῖο δὲν ὑπάρχει πιά!

Ὁ ἀνώτατος αὐτὸς βαθμὸς τῆς ἄσκησης λέγεται: Σιγή. Ὄχι γιατὶ τὸ περιεχόμενο εἶναι ἡ ἀκρότατη ἄφραστη ἀπελπισία γιά ἡ ἀκρότατη ἄφραστη χαρὰ κι ἐλπίδα. Μήτε γιατὶ εἶναι ἡ ἀκρότατη γνώση, ποὺ δὲν καταδέχεται νὰ μιλήσει, γιά ἡ ἀκρότατη ἄγνοια, ποὺ δὲν μπορεῖ.

Σιγὴ θὰ πεῖ: Καθένας, ἀφοῦ τελέψει τὴ θητεία του σὲ ὅλους τοὺς ἄθλους, φτάνει πιὰ στὴν ἀνώτατη κορφὴ τῆς προσπάθειας — πέρα ἀπὸ κάθε ἄθλο, δὲν ἀγωνίζεται, δὲ φωνάζει· ὡριμάζει ἀλάκερος σιωπηλά, ἀκατάλυτα, αἰώνια μὲ τὸ Σύμπαντο.

Ἁρμοδέθηκε πιά, σοφίλιασε μὲ τὴν Ἄβυσσο,

Od ilk ve en son yapay yüzüdür Tanrı'mın. Yanan iki büyük odun yığını arasında raks eylemekte ve ağlamaktayız.

Parıltılar saçmakta, güneş ışınımlarını yansıtmakta düşünmelerimiz ve gövdelerimiz. Dinginlikle dikilmekteyim yanan iki odun yığını arasında ve usubaşındalıklarım devinimsiz başdönmesinin içerisinde ve derim ki:

Çok kısadır zaman, çok dardır uzam yanan iki odun yığınının arasında; çok uyuşuktur yaşamın bu dizemi – zamanım yok, ne de uzamım raks etmeye! İvmekteyim!

Ve birdenbire başdönmesi oluverir dizemi yeryüzünün, zaman kalkar ortadan, an burgaçlanır, bengilik oluverir, her bir belirti –böcek mi istersin, yıldız mı istersin, düşünce mi istersin– raks olur.

Tutukevi idi, ve tutukevi yerle bir olmakta ve korkunç güçler içeride özgürleşmekteler ve de belirti bile yok artık.

Çilenin en yüce derecesinin adı: Susku. Ancak içeriği en uç anlatımsız umutsuzluk ya da en uç anlatımsız sevinç ve umut olduğundan değil. Ne konuşacak kadar düşmeyen en uç düşünce olduğundan ne de bunu beceremeyecek en uç bilmemezlik olduğundan.

Susku demektir ki: Her tek kişi, bütün beden işlerinde görevini sona erdirmesinin ardından çabanın en yüce doruğuna varır – her beden işinin ötesinde çekişmeye girmez, bağırmaz; sessizce büsbütün olgunlaşır, tükenmeksizin, Evren'le bengileyin.

Armuzları bağlandı artık, gönüldeş oldular Dipsiz

ὅπως ὁ σπόρος τοῦ ἀντρὸς μὲ τὸ σπλάχνο τῆς γυναίκας.

Εἶναι πιὰ ἡ Ἄβυσσο ἡ γυναίκα του καὶ τὴ δουλεύει, ἀνοίγει, τρώει τὰ σωθικά της, μετουσιώνει τὸ αἷμα της, γελάει, κλαίει, ἀνεβαίνει, κατεβαίνει μαζί της, δὲν τὴν ἀφήνει! Πῶς μπορεῖς νὰ φτάσεις στὸ σπλάχνο τῆς Ἄβυσσος καὶ νὰ τὴν καρπίσεις; Αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ εἰπωθεῖ, δὲν μπορεῖ νὰ στριμωχτεῖ σὲ λόγια, νὰ ὑποταχτεῖ σὲ νόμους· καθένας ἔχει καὶ τὴ λύτρωση τὴ δική του, ἀπόλυτα ἐλεύτερος.

Διδασκαλία δὲν ὑπάρχει, δὲν ὑπάρχει Λυτρωτὴς ποὺ ν' ἀνοίξει δρόμο. Δρόμος ν' ἀνοιχτεῖ δὲν ὑπάρχει.

Καθένας, ἀνεβαίνοντας ἀπάνω ἀπὸ τὴ δική του κεφαλή, ξεφεύγει ἀπὸ τὸ μικρό, ὅλο ἀπορίες μυαλό του.

Μέσα στὴ βαθιὰ Σιγή, ὄρθιος, ἄφοβος, πονώντας καὶ παίζοντας, ἀνεβαίνοντας ἀκατάπαυτα ἀπὸ κορυφὴ σὲ κορυφή, ξέροντας πὼς τὸ ὕψος δὲν ἔχει τελειωμό, τραγούδα, κρεμάμενος στὴν ἄβυσσο, τὸ μαγικὸ τοῦτο περήφανο ξόρκι:

ΠΙΣΤΕΥΩ Σ' ΕΝΑ ΘΕΟ, ΑΚΡΙΤΑ, ΔΙΓΕΝΗ, ΣΤΡΑΤΕΥΟΜΕΝΟ, ΠΑΣΧΟΝΤΑ, ΜΕΓΑΛΟΔΥΝΑΜΟ, ΟΧΙ ΠΑΝΤΟΔΥΝΑΜΟ, ΠΟΛΕΜΙΣΤΗ ΣΤ' ΑΚΡΟΤΑΤΑ ΣΥΝΟΡΑ, ΣΤΡΑΤΗΓΟ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΦΩΤΕΙΝΕΣ ΔΥΝΑΜΕΣ, ΤΙΣ ΟΡΑΤΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΟΡΑΤΕΣ.

ΠΙΣΤΕΥΩ ΣΤ' ΑΝΑΡΙΘΜΗΤΑ, ΕΦΗΜΕΡΑ ΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΠΟΥ ΠΗΡΕ Ο ΘΕΟΣ ΣΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ

Kuyu ile, erkeğin tohumu ile kadının karnının birlikteliği gibi.

Derin Kuyu karısıdır artık, onu işlemektedir, açmaktadır, içorganlarını yemektedir, kanının özünü dönüştürmektedir, onunla gülmekte, ağlamakta, yukarı çıkmakta, aşağı inmektedir, bırakmaz onu! Nasıl ulaşabilirsin Derin Kuyu'nun karnına, ürün vermesi için. Söylenemez bu, sıkıştırılamaz sözlere, düzeni altına giremez yasaların; her tek kişi kendi kurtuluşuna da iyedir, salt özgür olarak.

Öğreti yok, yolu açacak Kurtarıcı yok. Açılacak yol yok.

Her tek kişi kendi kafasını yukarısına çıkarak, kaçıp gider büsbütün çıkmazlardaki küçük aklından.

Derin Susku'nun içerisinde, dik, korkusuz, acı çekerek ve oynayarak, doruktan doruğa ara vermeksizin yukarı çıkarak, yüksekliğin sonunun olmadığını bilerek, dipsiz kuyuya asılarak, söyle şu büyülü ve kurumlu kutsal koşuğu:

UÇBEYİ, İKİKÖKENLİ [Akritas, Digenes], ORDULAŞMIŞ, ÇOKÇEKMİŞ, GÜCÜSALTIK DEĞİL GÜCÜBÜYÜK, EN UÇ SINIRLARDA SAVAŞÇI, GÖRÜNÜR VE DE GÖRÜNMEZ BÜTÜN AYDINLIK GÜÇLERDE İLHAN BİR BAŞKOMUTAN OLAN BİR TANRI'YA İNANMAKTAYIM.

ÇAĞLAR BOYUNCA TANRI'NIN TAKINDIĞI SAYISIZ VE DE GÜNDELİK YAPAY YÜZLERE İNANMAKTAYIM VE BU ARALIKSIZ AKIŞININ ARDINDAN TÜKENMEZ BİRLİĞİN AYIRDINA

ΚΑΙ ΞΕΚΡΙΝΩ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΑΥΤΗ ΡΟΗ ΤΟΥ ΤΗΝ ΑΚΑΤΑΛΥΤΗ ΕΝΟΤΗΤΑ.

ΠΙΣΤΕΥΩ ΣΤΟΝ ΑΓΡΥΠΝΟ ΒΑΡΥΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥ, ΠΟΥ ΔΑΜΑΖΕΙ ΚΑΙ ΚΑΡΠΙΖΕΙ ΤΗΝ ΥΛΗ — ΤΗ ΖΩΟΔΟΧΑ ΠΗΓΗ ΦΥΤΩΝ, ΖΩΩΝ ΚΙ ΑΝΘΡΩΠΩΝ.

ΠΙΣΤΕΥΩ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ, ΤΟ ΧΩΜΑΤΕΝΙΟ ΑΛΩΝΙ, ΟΠΟΥ ΜΕΡΑ ΚΑΙ ΝΥΧΤΑ ΠΑΛΕΥΕΙ Ο ΑΚΡΙΤΑΣ ΜΕ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ.

«ΒΟΗΘΕΙΑ!» ΚΡΑΖΕΙΣ, ΚΥΡΙΕ. «ΒΟΗΘΕΙΑ!» ΚΡΑΖΕΙΣ, ΚΥΡΙΕ, ΚΙ ΑΚΟΥΩ.

ΜΕΣΑ ΜΟΥ ΟΙ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΚΙ ΑΠΟΓΟΝΟΙ ΚΙ ΟΙ ΡΑΤΣΕΣ ΟΛΕΣ, ΚΙ ΟΛΗ Η ΓΗΣ, ΑΚΟΥΜΕ ΜΕ ΤΡΟΜΟ, ΜΕ ΧΑΡΑ, ΤΗΝ ΚΡΑΥΓΗ ΣΟΥ.

ΜΑΚΑΡΙΟΙ ΟΣΟΙ ΑΚΟΥΝ ΚΑΙ ΧΥΝΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΣΕ ΛΥΤΡΩΣΟΥΝ, ΚΥΡΙΕ, ΚΑΙ ΛΕΝ: «ΕΓΩ ΚΑΙ ΣΥ ΜΟΝΑΧΑ ΥΠΑΡΧΟΥΜΕ.»

ΜΑΚΑΡΙΟΙ ΟΣΟΙ ΣΕ ΛΥΤΡΩΣΑΝ, ΣΜΙΓΟΥΝ ΜΑΖΙ ΣΟΥ, ΚΥΡΙΕ, ΚΑΙ ΛΕΝ: «ΕΓΩ ΚΑΙ ΣΥ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΝΑ.»

ΚΑΙ ΤΡΙΣΜΑΚΑΡΙΟΙ ΟΣΟΙ ΚΡΑΤΟΥΝ, ΚΑΙ ΔΕ ΛΥΓΟΥΝ, ΑΠΑΝΩ ΣΤΟΥΣ ΩΜΟΥΣ ΤΟΥΣ, ΤΟ ΜΕΓΑ, ΕΞΑΙΣΙΟ, ΑΠΟΤΡΟΠΑΙΟ ΜΥΣΤΙΚΟ:

ΚΑΙ ΤΟ ΕΝΑ ΤΟΥΤΟ

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ!

VARMAKTAYIM.

ONUN UYKUSUZ YAMAN ÇEKİŞMESİNE İNANMAKTAYIM, ÖZDEĞİ –BİTKİLERİ, HAYVANLARI VE DE İNSANLARI CANLANDIRAN ÖZDEĞİ– DAMIZLAYAN VE ONA ÜRÜN VERDİRTEN.

İNSANIN YÜREĞİNE İNANMAKTAYIM, TOPRAKTAN HARMAN YERİNE, UÇBEYİNİN GECE VE GÜNDÜZ ÖLÜM İLE GÜREŞTUTTUĞU YERE.

EFENDİ, ÇIĞLIK ATMAKTASIN: "YARDIM ET!" ÇIĞLIK ATMAKTASIN EFENDİ: "YARDIM ET!" VE İŞİTMEKTEYİM.

İÇİMDE ATALARIM, TORUNLARIM VE BÜTÜN IRKLAR VE DE BÜTÜN YERYÜZÜ HEP BİRLİKTE YILGIYLA VE SEVİNÇLE İŞİTMEKTEYİZ ÇIĞLIK'INI SENİN.

NE KUTLU SENİ DUYAN VE KURTARMAK İÇİN DÖKÜLENLERE, EFENDİ, VE DİYENLERE: "YALNIZCA SEN VE BEN VARIZ."

NE KUTLU SENİ KURTARMIŞ OLANLARA, SENİNLE KAVUŞMUŞ OLANLARA, EFENDİ, VE DİYENLERE: "SEN VE BEN BİRİZ."

VE ÜÇ KEZ, NE KUTLU PES ETMEDEN OMUZLARININ ÜZERİNDE YÜCE, OLAĞANÜSTÜ, YILGISALAN GİZ'İ TUTANLARA:

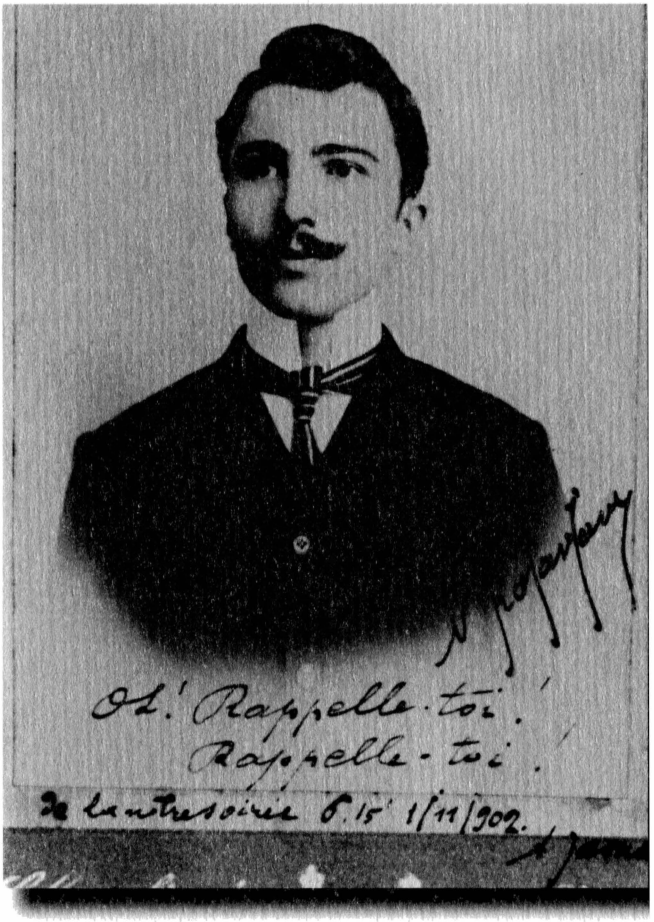
BU BİR OLAN DA YOK!

NİKOS KAZANCAKİS

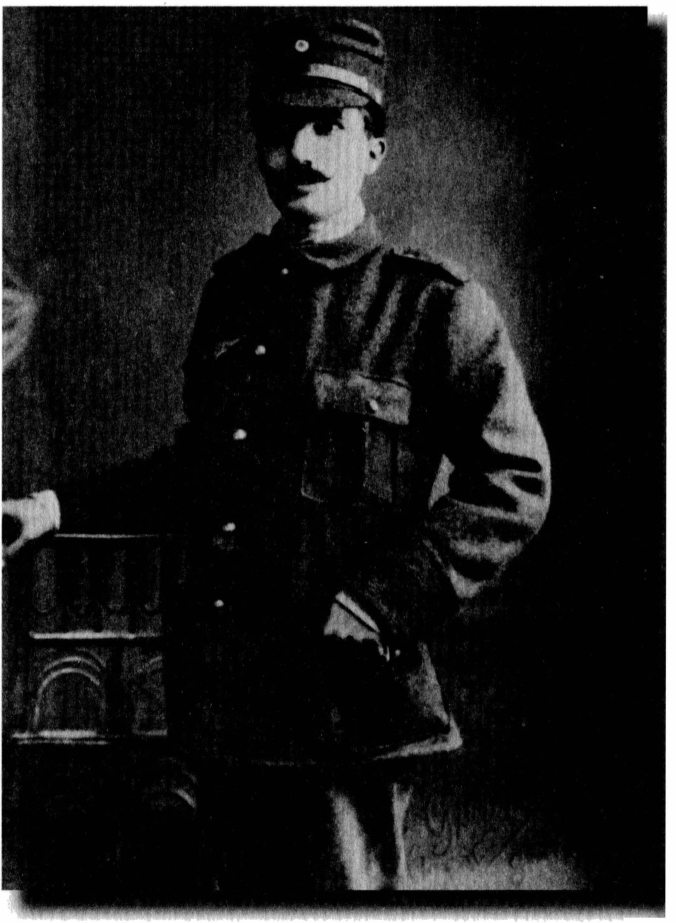
FOTOĞRAF ALBÜMÜ

1. (Ayaktakiler, soldan sağa) Nikos Kazancakis ve kızkardeşleri Anastasia ve Eleni. (Oturanlar) Dayısı Andonis Hristodulakis ve annesi Maria. (Ön sırada oturanlar) Andonis Hristodulakis'in çocukları Anna ve Yorgo.

2. Nikos Kazancakis, Atina Hukuk Okulu öğrencisi; 1902.

3. Nikos Kazancakis, Yunan-Türk savaşında gönüllü; 1912.

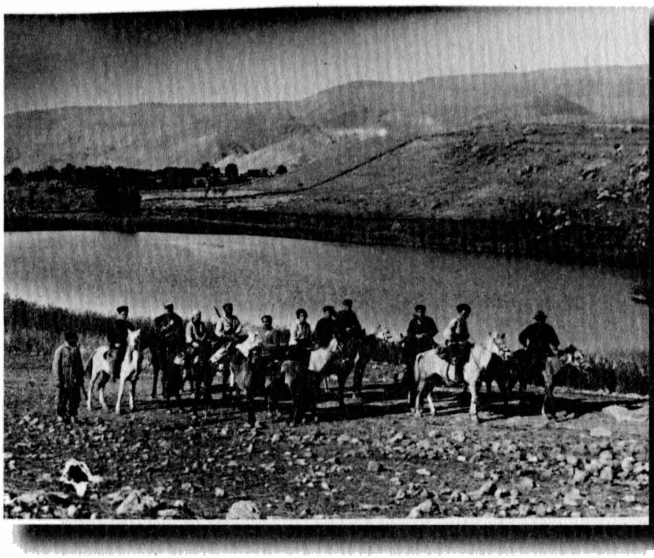
4. Nikos Kazancakis ve Elsa Lange;
Almanya, 31.07.1923.

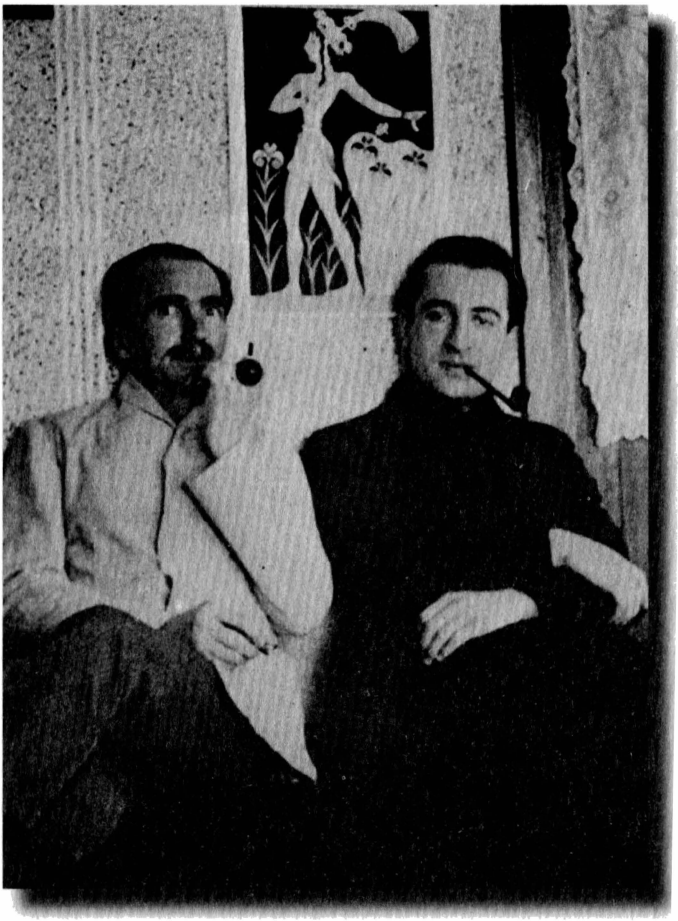
5. Nikos Kazancakis, Egina'da Aphaia Tapınağı'nda; Sonbahar 1927.

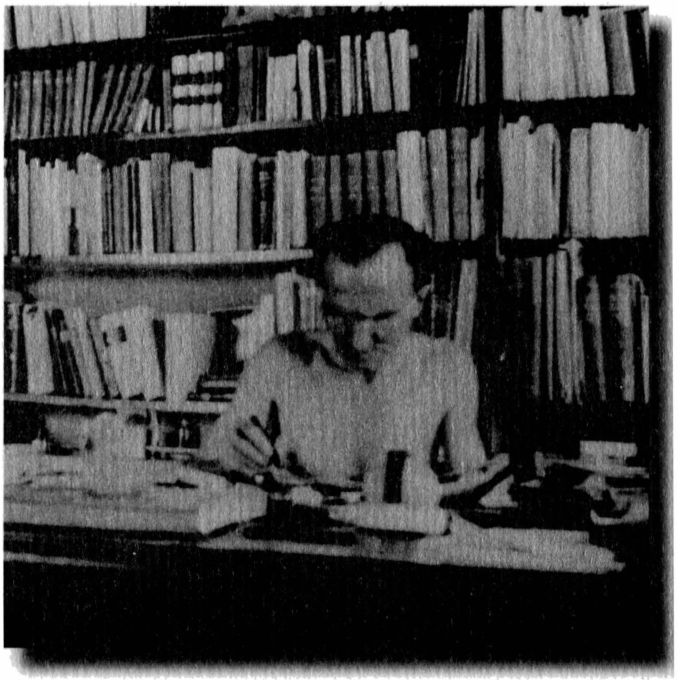
6. Nikos Kazancakis ve Panait Istrati;
Atina, 1928.

7. Nikos Kazancakis ve Eleni Samiu (daha sonra Eleni N. Kazancakis), Panait Istrati ve eşi Bilili Baud-Bovy'le Kafkaslarda; Kasım 1928.

8. Nikos Kazancakis ve Pandelis Prevelakis Çekoslovakya, Gottesgab'da; Ocak 1932 (Fotoğraf Eleni N. Kazancakis).

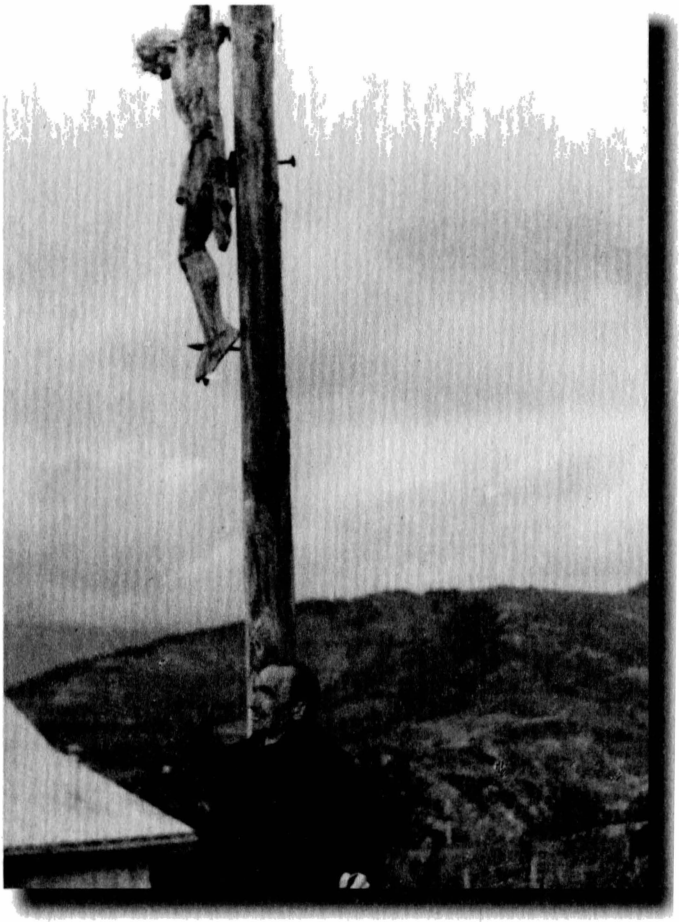
9. Nikos Kazancakis Nazi İşgali sırasında Egina'daki evinde çalışırken. Bu aşırı zayıflamış hali daha sonra doktorlarını epey uğraştıracaktı.

10. Nikos Kazancakis ve eşi Eleni,
Antibes'teki evleri "Maison Rose"da;
Güney Fransa, 1948.

11. Nikos Kazancakis ve eşi Eleni, Yvonne Metral ve Lucienne Fleury'yle beraber Toledo'da, El Greco'nun evinde; Eylül 1950.

12. Nikos Kazancakis Sauze yakınlarındaki Barcelonette'te; Fransa, 1954 (Fotoğraf Kimon Friar).

13. Tören Alayı;
5 Kasım 1957.

14. Girit'in sekiz evladı mezar başında saygı nöbetinde;
5 Kasım 1957.

NİKOS KAZANCAKİS

ÇİLECİ

Salvatores Dei

ΑΣΚΗΤΙΚΗ

hiçbir şeyi ummam,
hiçbir şeyden korkmam,
özgürüm

δὲν ἐλπίζω τίποτα,
δὲ φοβοῦμαι τίποτα,
εἶμαι λεύτερος

Çileci [*Asketik*] birçokları için, gezgin Kazancakis'in metafizik yolculuğu ya da elinizdeki Türkçe-Yunanca çiftdilli baskının arkakapağında alıntıladığımız üzere yazarın mezartaşındaki yazıtı da içermekte olması nedeniyle yaşam felsefesini dile getirdiği yapıtı olarak görülmekteyse de 1909 yılında Henri Bergson'un gözetiminde tamamladığı doktora tezi *Friedrich Nietzsche, Hukuk ve Devlet Felsefesi Üzerine*'nin konusu olan ve *Aleksis Zorbas'ın Yaşamı ve Dünya Görüşü* adlı ünlü eserinin önsözünde belirttiği üzere yaşamındaki en derin ayak izlerine iye dört kişiden –ötekiler Homeros, Bergson ve Zorbas– biri olan Nietzsche'nin *Törenin Soykütüğü Üzerine* adlı yapıtının "Çileci Ülküler Ne Demektir?" başlıklı üçüncü bölümüne Kazancakis'in yerelliği içerisindeki kişisel yanıtı olarak da okunabilmektedir.

ISBN 978-605-4640-02-7

0463465
ANO